

Møre og Romsdal fylke

**AREAL- OG
MILJØVERNDELINGA**

Kartlegging av naturtyper i Ulstein kommune i 2008

Rapport 2009:03

Utførende konsulent: Dag Holtan	Kontaktperson/prosjektansvarlig: Dag Holtan E-post: samedag@adsl.no	ISBN 978-82-7430-196-6 (nett) ISBN 978-82-7430-168-9 (papir utgave) ISSN 0801-9363
Oppdragsgiver: Møre og Romsdal fylke	Kontaktperson hos oppdragsgiver: Kjell Lyse	År: 2009
<p>Referanse: Holtan, D. 2009: Kartlegging av naturtyper i Ulstein kommune i 2008. Møre og Romsdal fylke, areal- og miljøvernavdelinga. Rapport 2009: 3. 137 sider med kart.</p>		
<p>Referat: Det er gjennomført kartlegging av naturtyper i Ulstein kommune på Sunnmørskysten. Av i alt 48 avgrensede naturtypelokaliteter er 4 vurdert som svært viktige for det biologiske mangfoldet (A), 22 som viktige (B) og 22 som lokalt viktige (C). Disse er fordelt på 15 ulike naturtyper. De største naturverdiene er knyttet til hovednaturtypene havstrand, kystlynghei, fuktige nordberg og skog. Av rødlistearter ble det i 2008 funnet enkelte sopper. For øyeblikket er det kjent 11 rødlistede karplanter, 11 sopper og 4 lavarter i kommunen. I tillegg kommer en del viltarter som ikke er med i denne rapporten.</p>		
<p>Emneord: Ulstein Naturtyper Rødlistearter Verdisetting</p>		
Fagansvarlig:	For administrasjonen:	
_____	_____	
Ulf Lucasen (seksjonssjef)	Jon Ivar Eikeland (direktør areal- og miljøvernavdelinga)	

Forsidebilde

Østersjørør vokser på Osnessanden, og er listet som sterkt truet (EN) i rødlista. Dette er eneste kjente lokalitet nord for Rogaland, og forekomsten er akutt truet av ferdsel. Foto: Dag Holtan ©.

Forord

Dag Holtan har utført kartlegging av naturtyper i Ulstein kommune i Møre og Romsdal. Oppdraget omfatter kartlegging og avgrensning av naturtyper med artsinformasjon (unntatt vilt), ved både egne feltundersøkelser og innsamling og systematisering av eksisterende informasjon. Det meste av tidligere kjent kunnskap er fra en upublisert rapport.

Kartleggingen er utført på oppdrag fra Møre og Romsdal fylke ved areal- og miljøvernavdelinga med forfatteren som ansatt rådgiver i arbeidet.

Utfyllende informasjon om kartlegging av biologisk mangfold i Møre og Romsdal er lagt ut på fylket sin nettside www.mrfylke.no. En egen prosjektside med lenke til kommunerapporter, kartleggingshåndbok og annet ligger under *Areal- og miljøvern/naturvern*. De kartlagte områdene som er omtalt i rapporten vil våren 2009 bli tilgjengelige i nettbaserte kartdatabaser som www.naturbase.no og www.gislink.no.

Det takkes for et godt samarbeid med de øvrige representantene for areal- og miljøvernavdelinga, spesielt Asbjørn Børset (ansvarlig for databaser), Ove Eide (ansvarlig for digitalisering av kart) og Kjell Lyse (avdelingsansvarlig for kartlegging av naturtyper). Også miljøvernleder i Ulstein, Alv Ottar Folkestad, takkes for godt samarbeid gjennom felles feltarbeid og muntlige opplysninger. Hans Jacob Runde (SNO) takkes for skyss i havnebassenget utenfor Ulsteinvik.

Feltarbeidet ble utført av Dag Holtan i perioden april til oktober, med om lag 12 feltdager. Perry Larsen, Skodje, har deltatt på mange av feltturene. Larsen er soppsakkyndig og har stilt sitt omfattende funnmateriale både fra 2008 og tidligere år til disposisjon. Samtidig har han lånt ut en del bilder til rapporten. Også Karl Johan Grimstad, John Bjarne Jordal og Corinne Larsen har deltatt i feltarbeidet. Alle takkes med dette for sine respektive bidrag.

Ørskog 22.03.2009

Dag Holtan

Innhold

1	INNLEDNING	11
1.1	BAKGRUNN.....	11
1.2	HVA ER BIOLOGISK MANGFOLD?.....	11
1.3	VERDIEN AV BIOLOGISK MANGFOLD	11
1.4	TRUSLER MOT DET BIOLOGISKE MANGFOLDET	12
1.4.1	Fysiske inngrep	12
1.4.2	Endrede driftsformer i jord- og skogbruk.....	12
1.4.3	Spredning av fremmede organismer.....	13
1.4.4	Overhøsting	14
1.4.5	Forurensning.....	14
1.5	FORVALTNING AV BIOLOGISK MANGFOLD I KOMMUNENE.....	14
1.5.1	Verneområder	14
1.5.2	Forvaltningsansvaret for arealet i kommunen	15
1.5.3	Aktiv sikring.....	15
1.5.4	Passiv sikring.....	15
1.5.5	Grunneieravtaler.....	15
1.5.6	Virkemidler i landbruket	15
1.5.7	Strategi for stopp av tap av biologisk mangfold innen 2010	16
1.6	FORMÅLET MED RAPPORTEN.....	17
1.7	NOEN BEGREPER.....	17
2	METODE	20
2.1	INNSAMLING AV INFORMASJON.....	20
2.1.1	Oversikt over viktige litteraturkilder	20
2.1.2	Museumssamlinger, databaser, Internett.....	21
2.1.3	Innsamling fra personer	21
2.1.4	Egne registreringer av biologisk mangfold.....	22
2.1.5	Artsbestemmelse og dokumentasjon	22
2.2	VERDISSETTING OG PRIORITERING	22
2.2.1	Generelt	22
2.2.2	Kriterier og kategorier	22
2.2.3	Bruk av rødlistearter/signalarter	23
2.2.4	Bruk av truede vegetasjonstyper	23
2.2.5	Områder med dårlige data eller usikker status	23
2.3	PRESENTASJON	25
2.3.1	Generelt	25
2.3.2	Områdebeskrivelser.....	25
2.3.3	Kartavgrensning	25
3	NATURGRUNNLAGET	26
3.1	NATURGEOGRAFI OG KLIMA	26
3.1.1	Landskap	26
3.2	BERGGRUNN.....	27
3.3	LØSMASSER.....	27
3.4	KULTURPÅVIRKNING	28
4	NATURTYPER	30

4.1	HOVEDNATURTYPER	30
4.2	PRIORITERTE NATURTYPELOKALITETER I KOMMUNEN	32
4.2.1	01 Dimna: Dimnaneset	32
4.2.2	02 Dimna: Dimnasund	33
4.2.3	03 Dimna: Dimnavika – Blikvågen	35
4.2.4	04 Dimna: Garsholhølen	35
4.2.5	05 Dimna: Indre Dimna	36
4.2.6	06 Dimna: Kjerringnesvatnet	37
4.2.7	07 Dimna: Litlevågen	39
4.2.8	08 Dimna: Røyrafjellet	39
4.2.9	09 Dimna: Sundet/Sundgot vest	40
4.2.10	10 Dimna: Sundet/Sundgot øst	41
4.2.11	11 Dimna: Sundgotvatnet	42
4.2.12	12 Dimna: Vågevågen	43
4.2.13	13 Eiksund: Havågane NR	45
4.2.14	14 Eiksund: Øyggardsberget	45
4.2.15	15 Eiksund: Aursnes	46
4.2.16	16 Eiksund: Aursneset	47
4.2.17	17 Eiksund: Eika	48
4.2.18	18 Eiksund: V for Havågane NR	49
4.2.19	19 Eiksund: Havågla	50
4.2.20	20 Eiksund: Selvågholmen	51
4.2.21	21 Flø: Djupemyrane	52
4.2.22	22 Flø: Fløstranda fredningsområde	53
4.2.23	23 Flø: Grasøya	54
4.2.24	24 Flø: Indrefløy	55
4.2.25	25 Flø: Midtflødalen – Litlevatnet	56
4.2.26	26 Flø: Midtfløy	57
4.2.27	27 Flø: Skolmeura	59
4.2.28	28 Flø: Smørkinna – Sæmyrane	60
4.2.29	29 Flø: Ytre Fløy – Hoksteinen	60
4.2.30	30 Haddal: Fjelle – Hasundhornet	62
4.2.31	31 Haddal: Furøya	63
4.2.32	32 Haddal: Garnestjønn	64
4.2.33	33 Haddal: Ringstaddalen nedre	64
4.2.34	34 Haddal: Ringstaddalen øvre	65
4.2.35	35 Ulstein: Gåsneset	67
4.2.36	37 Ulstein: Skokken	69
4.2.37	38 Ulstein: Ulsteinhetta	70
4.2.38	39 Ulsteinvik: Boholmen	71
4.2.39	40 Ulsteinvik: Borgarøya	71
4.2.40	41 Ulsteinvik: Gamleidet	72
4.2.41	42 Ulsteinvik: Hatløya naturbeite	73
4.2.42	43 Ulsteinvik: Hatløya lynghei	74
4.2.43	44 Ulsteinvik: Osneshaugen	76
4.2.44	45 Ulsteinvik: Osnessanden	77
4.2.45	46 Ulsteinvik: Roparholmen – Kalvøya	79
4.2.46	47 Ulsteinvik: Spjøtøya	79

4.2.47	48 Vartdalsfjorden: Alstranda NR	81
4.2.48	49 Fløy: Ytrefløydalen	83
5	RØDLISTEDE ARTER	84
5.1	RØDLISTA	84
5.2	RØDLISTEDE ARTER I ULSTEIN	84
5.2.1	Pattedyr	84
5.2.2	Fugler	84
5.2.3	Karplanter	84
5.2.4	Sopp	86
5.2.5	Lav	87
6	KILDER	89
6.1	SITERT LITTERATUR	89
6.2	GENERELL NATURLITTERATUR OM ULSTEIN	90
6.3	MUNTLIGE KILDER	107
6.4	INTERNETTRESSURSER	107
7	VEDLEGG 1	108
7.1	LOKALITETSKART ULSTEIN NORD	108
7.2	LOKALITETSKART ULSTEIN MIDT	108
7.3	LOKALITETSKART ULSTEIN SØR	109
8	VEDLEGG 2	110
8.1	KARPLANTER I ULSTEIN PR 01.08.2007	110
8.2	FUGLER OBSERVERT I ULSTEIN	129

Sammendrag

Bakgrunn og formål

Bakgrunnen for rapporten er en nasjonal satsning for å øke kompetansen og styrke det lokale nivået i forvaltningen av det biologiske mangfoldet. Satsningen medfører tilgang på statlige tilskudd kombinert med bidrag fra kommunen. Bakgrunnen fra statlig hold er Stortingsmelding nr. 58 (1996-97): "Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling. Dugnad for framtida". Denne ble vedtatt i 1998, og legger premissene for kartleggingen av alle norske kommuner. Siden har vi også fått St. meld. nr. 42 (2000-2001): "Biologisk mangfold, sektoransvar og samordning". Hovedkonklusjonen her er at den norske naturforvaltningen må bli mer kunnskapsbasert, og at vedtaksgrunnlaget i kommunene må bedres.

Hovedformålet med prosjektet er å gi kommunen og andre arealforvaltere et godt naturfaglig grunnlag for den framtidige bruken av naturen i kommunen, slik at hensynet til det biologiske mangfoldet kan bedres innenfor de ulike virksomhetene.

Metodikk

Metoden går i hovedsak ut på å identifisere områder som er særlig verdifulle for det biologiske mangfoldet, fordi de er levesteder for mange arter, eller for uvanlige eller kravfulle arter som har vanskelig for å finne leveområder ellers i landskapet. Hvilke naturtyper dette gjelder er definert i en håndbok i kartlegging av biologisk mangfold (Direktoratet for naturforvaltning 2006).

For å få tak i eksisterende kunnskap er det brukt litteratur (særlig Folkestad upubl.), naturbasen (www.dnweb12.dirnatno/nbinnsyn), databaser på internett, utskrifter fra museumssamlinger og samtaler med fagfolk og lokalkjente folk. For å skaffe fram ny kunnskap ble det også gjort noe nytt feltarbeid. Informasjonen er sammenstilt, og lokalitetene er verdiprioriterte etter metodene i DN-håndboka. Dette omfatter bl.a. vektlegging av indikatorarter (signalarter) og rødlistearter m.v. Informasjonen er presentert på kart, i database (Access) og i rapportform.

Naturgrunnlag

Naturgrunnlaget i kommunen er kort gjennomgått, med omtale av landskap, geologi og løsmasser, klima og naturgeografiske forhold.

Naturtyper i Ulstein

De ulike naturtypene i Ulstein er kort presentert. Viktige naturtyper for det biologiske mangfoldet i kommunen er særlig rike kulturlandskapssjøer, kulturlandskap (mest lyngheier), skog og havstrand.

Tabell 1. Registrerte lokaliteter i Ulstein fordelt på naturtyper og verdi. Enkelte lokaliteter har en mosaikk av flere naturtyper, og summering gir derfor for høye sumtall (jf. tabell 2). Verdisetting kan også skyldes en annen naturtype. A= svært viktig, B= viktig, C= lokalt viktig.

Kode	Naturtype	A	B	C	SUM
A	Myr				
A08	Kystmyr			2	2
B	Rasmark, berg og kantkratt				
B04	Nordvendt kystberg		1		1
D	Kulturlandskap				
D01	Slåttemark		1	1	2
D04	Naturbeitemark		6	3	9
D05	Hagemark		1		1
D07	Kystlynghei	2	5	11	18
E	Ferskvann/våtmark				
E05	Fosserøyksoner			1	1
E08	Rik kulturlandskapssjø			3	
F	Skog				
F01	Rik edellauvskog	1	3	1	5
F08	Gammel barskog		1		1
F12	Kystfurskog		1		1
G	Kyst og havstrand				
G03	Sanddyner	1	1		2
G04	Sand- og grusstrand		2	1	2
G05	Strandeng og strandsump		1	1	
I05	Brakkvannspoll		1	2	3
Sumtall		4	24	26	48

Som det framgår av tabell 1 er det knyttet store verdier til mange ulike naturtyper i Ulstein. Generelt kan det sies at det er størst verdier knyttet til naturtypene skog, kulturlandskap og havstrand.

Tabell 2. Naturtypelokalitetene med fordeling på hovednaturtype, verdi og viktige områder (markert med X) med tanke på oppfølging av regjeringens og Stortingets mål om stopp av tap av biomangfold innen 2010 (jf. kapittel 1.5.7). Se tabell 1 for forklaring av kodene for de respektive naturtypene.

Lokalitet	Hovednaturtype	Verdi	2010
01-Dimna: Dimnaneset	D07	A	X
02-Dimna: Dimnasund	D04	B	X
03-Dimna: Dimnavika-Bilkvågen	D07	B	
04-Dimna: Garsholhølen	I05	B	X
05-Dimna: Indre Dimna	D04	B	
06-Dimna: Kjerringnesvatnet	E08	C	
07-Dimna: Litlevågen	I05	C	
08-Dimna: Røyrafjellet	D07	A	X
09-Dimna: Sundet/Sundgot vest	D04	B	X
10-Dimna: Sundet/Sundgot øst	D04	B	X
11-Dimna: Sundgotvatnet	E08	C	
12-Dimna: Vågevågen	I05	C	
13-Eiksund: Havågane NR	F01	B	X
14-Eiksund: Øyggardsberget	F01	C	
15-Eiksund: Aursnes	D04	C	
16-Eiksund: Aursneset	D07	B	X
17-Eiksund: Eika	F08+F12	B	X
18-Eiksund: ved Havågane NR	D01+D05	B	
19-Eiksund: Havågla	F01	B	X
20-Eiksund: Selvågholmen	D07	C	
21-Flø: Djupemyrane	A08+D07	C	
22-Flø: Fløstranda fredningsområde	G03+G04	B	X
23-Flø: Grasøya	G04	C	
24-Flø: Indrefløy	D04	C	
25-Flø: Midtflødalen-Litlevatnet	D07	C	
26-Flø: Midtfløy	G04	B	
27-Flø: Skolmeura	B04	B	X
28-Flø: Smørkinna-Sæmyrane	D07	C	
29-Flø: Ytre Fløy-Hoksteinen	G05	B	X
30-Haddal: Fjelle-Hasundhornet	D07	C	
31-Haddal: Furøya	D07	B	X
32-Haddal: Garnestjønn	E08	C	
33-Haddal: Ringstaddalen nedre	A08+D07	C	
34-Haddal: Ringstaddalen øvre	D07	C	
35-Ulstein: Gåsneset	D04	B	X
37-Ulstein: Skokken	D01	C	
38-Ulstein: Ulsteinhetta	F01	B	
39-Ulsteinvik: Boholmen	D07	C	
40-Ulsteinvik: Borgarøya	D07	C	

41-Ulsteinvik: Gamleeidet	D07	C	
42-Ulsteinvik: Hatløya (beite)	D04	B	X
43-Ulsteinvik: Hatløya (lynghei)	D07	B	X
44-Ulsteinvik: Osneshaugen	D04	C	
45-Ulsteinvik: Osnessanden	G03	A	X
46-Ulsteinvik: Roparholmen	D07	C	
47-Ulsteinvik: Spjøtøya	D04+D07	B	X
48-Vartdalsfjorden Alstranda NR	F01	A	X
49-Fløstranda: Ytreflødalen	E05	C	

Rødlisterarter

En *rødliste* er en liste over arter som i ulik grad er truet av menneskelig virksomhet. Det kan være ulike fysiske inngrep i form av utbygging, det kan være skogsdrift eller omlegginger i jordbruket, forurensning og samling m.m. Slike arter kalles rødlisterarter. Hvilke arter dette gjelder er listet opp i en nasjonal rapport fra 2006 (Kålås m.fl. 2006).

Det er registrert en rekke forekomster av rødlisterarter av bl.a. karplanter, sopp og lav i Ulstein, og de som er kjent er omtalt i kapittel 5.

Kunnskapsstatus

Tabell 6 inneholder en kort vurdering av kunnskapsstatus etter dette prosjektet, og på hvilke områder det er behov for mer kunnskap. Kunnskapen om mange organismegrupper og potensielle rødlisterarter i Ulstein er også jevnt over dårlig. Tema prioriterte naturtyper bør senere også suppleres med oppdatering av viltkartet, helst med egen viltrapport, og undersøkelser etter DN-håndbok om marin kartlegging og kartlegging av ferskvann.

Kunnskapsstatus – historisk utvikling

Folkestad (upubl.) har gitt en sammenstilling av naturtyper, viktige lokaliteter og rødlisterarter i Ulstein. Det er i grunnen påfallende lite som har vært samlet og publisert fra Ulstein opp gjennom årene i forhold til floraen, mens det for bl.a. fugler er tallrike observasjoner og publikasjoner (jf. litteraturliste hos Folkestad, upubl.). Historisk sett kan man si at systematiseringen av naturkunnskap i distriktet startet med Hans Strøms publikasjoner på 1750- og 1760-tallet, senere videreført av Ivar Aasen. Lite av deres arbeid har imidlertid noen relevans for Ulstein i dag. De viktigste kildene er kommentert i tabell 3.

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Bakgrunnen for rapporten er en nasjonal satsning for å øke kompetansen og styrke det lokale nivået i forvaltningen av det biologiske mangfoldet. Kartleggingsarbeidet er finansiert av Direktoratet for naturforvaltning.

Bakgrunnen fra sentralt hold er Stortingsmelding nr. 58 (1996-97), "Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling. Dugnad for framtida". Denne ble vedtatt i 1998, og legger premissene for kartleggingen av alle norske kommuner. Forhistorien til dette er Brundtlandkommisjonens rapport fra 1997: "Konvensjonen om biologisk mangfold", som ble vedtatt på verdenskonferansen i Rio i 1992, ratifisert av Norge i 1993 og som trådte i kraft i 1994. Direktoratet for Naturforvaltning (DN) kom i 1999 med en håndbok som gir retningslinjene for hvordan arbeidet er tenkt gjennomført, og oppdatert i 2006 og 2007 (DN 2006).

Siden har vi fått St. meld. nr. 42 (2000-2001): "Biologisk mangfold, sektoransvar og samordning". Hovedkonklusjonen her er at den norske naturforvaltningen må bli mer kunnskapsbasert, og at vedtaksgrunnlaget i kommunene må bedres.

1.2 Hva er biologisk mangfold?

Populært sagt er biologisk mangfold jordens variasjon av livsformer (planter, dyr og mikroorganismer m.m.), inklusiv arvestoff og det kompliserte samspillet mellom disse. Variasjonen i naturen kan beskrives på tre ulike nivåer: gen-, arts- og økosystemnivå.

Mer presist er biologisk mangfold definert slik i Rio-konvensjonen: "*Biologisk mangfold er variabiliteten hos levende organismer uansett opphav, herunder bl.a. terrestriske, marine eller andre akvatiske økosystemer og de økologiske kompleksene som de er en del av; dette omfatter mangfold innenfor artene, på artsnivå og på økosystemnivå.*" (MD 1992).

1.3 Verdien av biologisk mangfold

Miljøverndepartementet (2001) knytter disse verdiene til biologisk mangfold:

- **Direkte bruksverdi:** Verdier som blir realisert gjennom bruk av biologiske ressurser til bl.a. mat, medisiner, kunst, klær, byggverk og brensel, samt bruk av natur til lek, rekreasjon, friluftsliv, turisme, undervisning og forskning.
- **Indirekte bruksverdi:** Verdi i form av livsbærende prosesser og økologiske tjenester som biologisk produksjon, jorddannelse, rensing av vann og luft, vannhusholdning, lokalt og globalt klima, karbonet, nitrogenet og andre stoffers kretsløp, økologisk stabilitet og miljøets evne til å dempe effekter av påkjenninger som forurensing, flom og tørke. Disse verdiene er en forutsetning for menneskelig eksistens og økonomisk aktivitet.

- **Potensiell verdi:** Verdier som ikke er utnyttet eller kjent. Slike verdier omfatter både direkte og indirekte verdier nevnt ovenfor, og er blant annet knyttet til bruk av uutnyttede genetiske ressurser både når det gjelder tradisjonell foredling og genteknologi for utvikling av nye produkter med direkte bruksverdi.
- **Immateriell verdi:** Verdi som er etisk og moralsk forankret, bl.a. knyttet til ønsket om å vite at en art eksisterer, til kommende generasjoners muligheter og livskvalitet, og til ønsket om å ta vare på landskap og natur som del av vår kulturarv og opplevelsesverdi.

Til de moralske og etiske verdiene hører også naturens egenverdi (DN 2006). At naturen har egenverdi bygger på tanken om at alle livsformer og urørt natur har verdi i seg selv, og derfor ikke nødvendigvis skal ses på som et middel, men som et eget mål. Tanken om at framtidige generasjoner skal bebo kloden med samme mulighet for ressursutnyttelse og naturopplevelse som vi har, er identisk med en bærekraftig utvikling slik som definert av Brundtlandkommisjonen.

1.4 Trusler mot det biologiske mangfoldet

1.4.1 Fysiske inngrep

Ødeleggelse, fragmentering og endring av naturområder er den største trusselen mot det biologiske mangfoldet. Særlig viktig er fysiske inngrep i forbindelse med ulike utbyggingsformål. Store utbygginger har ofte store konsekvenser, men det er summen av både små og store inngrep som over tid vil avgjøre om vi klarer å ta vare på det biologiske mangfoldet. Der utbyggingspresset er stort, er det ofte utbyggingsinteressene som sterkest vektlegges i beslutningsprosessene. Ulstein har de siste årene hatt en jevn befolkningstilvekst, og utbygging til bolig- og industriformål og infrastruktur har ikke akkurat vært beskjeden. Utviklingen ser ut til å fortsette i uforminsket tempo, og det er mange reguleringsplaner til behandling. Foreløpig har dette i en viss grad gått ut over prioriterte naturtyper, i sterkest grad er det dyrket eller dyrkbart areal som har gått til dette formålet. Kommunen har for øvrig som politisk målsetting å unngå utbygginger i fjordsystemet. Konfliktnivået mot friluftsområder og prioriterte naturtyper forventes likevel å øke i de kommende årene.

1.4.2 Endrede driftsformer i jord- og skogbruk

Utviklingen i landbruket resulterer i intensivering, spesialisering og rasjonalisering av driften, men også fraflytting, brakklegging og gjengroing. De største driftsendringene i jordbruket har skjedd de siste 50 årene, og mange kulturskapt naturtyper, bl.a. slåttemark og naturbeitemarker er i ferd med å forsvinne (jf. Fremstad og Moen 2001). Mye av det lysåpne, mosaikkpregede landskapet fra det tradisjonelle jordbruket gror i dag igjen, og utvikler seg gradvis til skog. Dette medfører bl.a. at plantearter som er avhengige av mye lys og lite konkurranse går tilbake, og også insekter knyttet til disse plantene får problemer. I tillegg fører selv moderat gjødsling til at en del arter går sterkt tilbake eller forsvinner helt (f.eks. Fremstad 1997). Bruken av kunstgjødsel var svært liten fram til 2. verdenskrig. Etter krigen økte bruken sterkt fram til 1980-tallet. På grunn av disse endringene kan en lang rekke plante-, sopp- og insektarter gå tilbake eller

forsvinne, og over 30 % av de norske rødlisteartene er knyttet til kulturlandskapet (Kålås m.fl. 2006). Status for Ulstein i 2008 er at det er svært få lokaliteter som kan regnes som tradisjonelt drevet kulturlandskap. De viktigste er et kubeite ved Dimnasundet (nå i gjengroing, og bare 3 beitedyr i 2008) og sauebeitene ved Sundet/Sundgot. Bortsett fra disse er det enkelte små lokaliteter som fremdeles beites noe.

I skogbruket har hogst gjennom mange hundre år redusert mengden av død ved betydelig. Urskog er i dag praktisk talt forsvunnet, og biologisk gammel skog med mye død ved utgjør bare små arealer. Områder med biologisk verdifull skog, bl.a. edellauvskog og gråorskog, har de siste 50-100 årene delvis blitt erstattet med gran, og også sumpskog og myr har mange steder blitt drenert og deretter tilplantet. I Ulstein er de største inngrepene med uheldige konsekvenser trolig knyttet til utplanting av fremmede bartrær, likevel mest i kystlyngheier. Kommersiell skogsdrift er fraværende, og det er fremdeles store biologiske verdier knyttet til skogene i kommunen. Samtidig er de største og viktigste områdene biologisk sett underlagt vern (særlig Alstranda naturreservat).

1.4.3 Spredning av fremmede organismer

Menneskeskapt spredning av organismer som ikke hører naturlig hjemme i økosystemene, er et økende problem - både for vern av biologisk mangfold og med hensyn til verdiskapning. Innførte arter er ikke tilpasset de naturlige økosystemene, og mange vil dø ut etter kort tid. Men de som klarer å etablere seg, har ofte ikke naturlige fiender som kan bidra til å regulere populasjonene, eller de kan ha andre konkurransefordeler som fører til at populasjonene øker kraftig (MD 2001). Dette kan føre til at de utkonkurrerer andre arter, og at hele økosystemer endres. Gjennom signering og ratifisering av Riokonvensjonen, har Norge forpliktet seg til bl.a. å hindre innføring av, kontrollere eller utrydde fremmede arter som er en trussel mot økosystemer, habitater eller arter (MD 1992: artikkel 8h). I 2007 kom også norsk svarteliste (Gederaas m.fl. 2007), som peker på mange av problemartene.

Det er ikke gjort noe systematisk arbeid med tanke på registrering av fremmede arter i Ulstein. Eksempler på innførte arter i kommunen bl.a. er sitkagran, bergfuru og buskfuru. Sammen med bl.a. lerk og andre er de en direkte delårsak til den sterke tilbakegangen for kystlyngheiene i lavlandet. Ulike typer edelgran er observert, og disse har evne til å vokse opp under dårlige lysforhold, og noen steder i spredning fra hager. Den ser ut til å foretrekke god bonitet. Platanlønn, som er en virkelig problemart (jf. Gederaas m.fl. 2007), sprer seg raskt over hele kommunen (og hele den norske vestkysten), og er i ferd med å endre skogsbildet sterkt mange steder. Denne utviklingen vil i årene som kommer eskalere sterkt. Platanlønna drar for øvrig en stor fordel av forstyrrelser som hogst og driftsveger i skogbruket, mens etableringen i sluttet naturskog går langsommere. Av buskvekster er det fra hagebruket for eksempel noe spredning av diverse mispelarter, mest i skogkanter og på forstyrret mark. Langs vegkanter er det flekkvis invasjon av arter som gyvler, legepestrot og parkslirekne, mens hagelupiner er etablert flere steder. Folkestad (upubl.) har i plantelista en oversikt over alle arter som er innført og i spredning (jf. kapittel 8.1 i denne rapporten). På havstrand finnes spredte forekomster av rynkerose, som er i stand til å danne ugjennomtrengelige kratt og konkurrere ut stedegen

vegetasjon. Arter som mink og iberiaskogsnegl burde være kjente for de fleste, og finnes selvsagt også i Ulstein. Samlet sett står kommunen overfor store utfordringer i årene som kommer med tanke på å fjerne de verste problemartene. En kartlegging av omfang på problemene og en handlingsplan er derfor sterkt ønskelig innenfor en 3-årsperiode. Deretter må tiltak gjennomføres uten opphold.

1.4.4 Overhøsting

Høsting av naturressurser er et gode så lenge det foregår innenfor økologisk forsvarlige rammer. Overhøsting oppstår når det over en lengre periode blir høstet mer enn populasjonen produserer. Dersom aktiviteten rammer arter med nøkkelfunksjoner, kan ringvirkningene bli store. Overhøsting av en truet eller sårbar art vil være en trussel mot artens videre eksistens. I Norge er eksemplene på overhøsting i nyere tid særlig å finne i havet. Man kan også tenke seg at enkelte arter med små bestander kan være utsatt for samlere.

1.4.5 Forurensning

Dette kan opptre både i form av lokale utslipp, som langtransportert forurensning, som sur nedbør og radioaktivitet, i form av utslipp som kan påvirke globalt, eller også som klimagasser og ozonnedbrytende stoffer.

Lokale utslipp skyldes ofte landbruk eller kloakk. Det reises også ofte spørsmål om nedfall av nitrogen kan ha en effekt i svært næringsfattige økosystemer som kystlynghei. I Ulstein er de beste eksemplene på lokal forurensning lokalisert til spesielt Ulsteinvik og dels Dimna, hvor havbunnen noen steder trolig kan regnes som spesialavfall. Særlig problematisk vil ofte forholdene rundt utslipp fra verftsindustrien være, spesielt også fordi lokaliseringen av disse ofte er ved grunne terskelfjorder.

Eventuelle klimaendringer vil også kunne påvirke naturen i Ulstein. I Norge viser prognoser at det kan bli mer nedbør i Møre og Romsdal fylke. Temperaturen kan stige over hele landet. Stormer kan bli mer vanlige, særlig vest- og nordpå. Virkningene vil være størst for fjellarter (utkonkurreres av skog), og for varmekjære arter som har sin nordgrense i Norge. Arter som har sin geografiske nordgrense i Norge, bl.a. mange varmekjære planter, sopper og insekter, vil derfor kunne få en større utbredelse. Ulstein har i dag enkelte sørlige arter som er på eller nær sin kjente nordgrense, som vil kunne spre seg videre nordover (bl.a. kristtorn, marehalm, purpurlyng, sandstarr, sommereik, strandkveke, vestlandsvikke og vintereik).

1.5 Forvaltning av biologisk mangfold i kommunene

1.5.1 Verneområder

Det er pr i dag fem verneområder i Ulstein kommune; Grasøyane, Fløstrendene, Stokksund - Bliksvågen, Alstranda og Havågane. Dette er både skogsvern- og

fuglefredningsområder Tidligere har Staten hatt en vesentlig del av forvaltningsansvaret for verneområder, men mer av dette ansvaret blir nå gradvis overført til kommunene.

1.5.2 Forvaltningsansvaret for arealet i kommunen

Forvaltningsansvaret for areal i Ulstein ligger på landbruket, kommunen, øvrig næringsliv og grunneiere for øvrig. Kommunen har en sentral, overordnet rolle fordi den er ansvarlig for en samlet og langsiktig arealdisponering. I tillegg kan kommunen ekspropriere, og er lokal skog- og landbruksmyndighet med ansvar for planlegging, veiledning og informasjon.

Arealet skal i første rekke forvaltes av kommunen gjennom bruk av Plan- og bygningsloven (PBL). I arealplanleggingen har kommunen også et ansvar for kartlegging og forvaltning av biologisk mangfold. Derfor er det viktig å få kunnskap om og oversikt over hvilke steder i kommunen det er verdifulle områder som krever at man tar særlige hensyn. Mer kunnskap gir et bedre vedtaksgrunnlag når avgjørelser om utnyttelse av naturområder skal tas. Etter St. meld. nr. 42 skal kommunene også utøve en kunnskapsbasert naturforvaltning. Kunnskapen om de viktigste naturområdene i Ulstein er nå samlet i denne rapporten. Det må forventes at disse kunnskapene brukes aktivt i forvaltningen, ikke minst at kunnskapen også spres til de som sitter på særlig verdifulle kulturlandskap (ofte uten å vite om det) og til skolene.

1.5.3 Aktiv sikring

Kommunene har de juridiske virkemidlene som trengs for å verne områder (PBL §25-6 for regulering til spesialområde naturvern), men disse er generelt lite brukt. Årsaken ligger trolig i frykten for å påføre kommunen erstatningsansvar overfor grunneiere og andre som har rettigheter i områdene.

1.5.4 Passiv sikring

Kommunen kan styre unna de viktigste områdene for biologisk mangfold når det skal bygges ut eller foretas naturinngrep. Ofte finnes alternative plasseringer for tiltak, og en bør da velge det som har minst negativ påvirkning på det biologiske mangfoldet. Identifiserte områder som er viktige for biologisk mangfold skal ellers vektlegges i planleggingen i kommunene (MD 2001).

1.5.5 Grunneieravtaler

Frivillige avtaler har den fordel at konfliktgraden ofte er lav, og at man unngår erstatningskrav. På lang sikt er slike avtaler likevel ofte noe usikre, f.eks. i forbindelse med grunneierskifte eller ved endrede økonomiske vilkår.

1.5.6 Virkemidler i landbruket

Flere tilskuddsordninger er i dag tilgjengelige for tiltak som tar vare på det biologiske mangfoldet i jordbrukslandskapet. For å oppnå areal- og kulturlandskapstillegg er det ikke anledning til å gjøre større endringer eller inngrep i kulturlandskapet. I tillegg gis økonomisk støtte til tiltak som går ut over det som regnes som vanlig landbruksdrift,

f.eks. skjøtsel av slåttemark og naturbeitemarker. Denne ordningen er fra 2004 overført til kommunene. Det er *svært viktig* at kommunene aktivt bruker muligheten til å ta vare på biologiske verdier i kulturlandskapet, ikke bare bygninger og kulturminner. I Ulstein må grunneierne med biologisk verdifullt kulturlandskap ved Dimnasundet, Havågen og Sundet/Sundgot følges spesielt opp for å sikre at de biologiske verdiene ikke går tapt. Her er det også nødvendig med direkte økonomisk støtte for å gjennomføre en riktig faglig skjøtsel.

1.5.7 Strategi for stopp av tap av biologisk mangfold innen 2010

Grunnlovens § 110b krever at naturkvalitetene blir bevart for ettertiden og etterslekten. Det samme gjør formålsparagrafen i naturvernloven. St.meld. 42 (2000-01) om biologisk mangfold presenterte følgende nasjonale resultatmål:

- 1) Et representativt utvalg av norsk natur *skal vernes* for kommende generasjoner.
- 2) I truede naturtyper *skal inngrep unngås* og i hensynskrevende naturtyper *skal viktige økologiske funksjoner* opprettholdes.
- 3) Kulturlandskapet *skal forvaltes* slik at kulturhistoriske og estetiske verdier samt biologisk mangfold opprettholdes.
- 4) Høsting og annen bruk av levende ressurser *skal ikke* føre til at arter eller bestander utrykkes eller trues.
- 5) Menneskeskapt spredning av organismer som ikke hører naturlig hjemme i økosystemene, *skal ikke* skade eller begrense økosystemenes funksjon.
- 6) Truede arter *skal opprettholdes* på eller gjenoppbygges til livskraftige nivåer.
- 7) De jordressurser som har potensial for matkornproduksjon *skal disponeres* slik at en tar hensyn til framtidige generasjoners behov.

Senere har både regjeringen og Stortinget satt seg som mål at tap av biologisk mangfold *skal stoppes* i Norge innen 2010. Dette er en vesentlig utvidelse av målet ved det internasjonale Rio+10-møtet i Johannesburg i 2002, hvor den offisielle anbefalingen var at landene *burde redusere vesentlig* tapet i samme tidshorisont.

For å oppfylle dette målet *må* i det minste følgende saksområder utredes i Ulstein i 2009, for deretter å følges opp gjennom tiltaksplan og konkret handling:

I den offisielle norske rødlista over truede arter (Kålås m.fl. 2006) går det fram at flest truede arter er knyttet til skog (48 %) og kulturlandskap (35 %). For Ulstein er disse artene samlet i kapittel 5, med beskrivelse av dagens status.

I rapporten om truede vegetasjonstyper i Norge (Fremstad & Moen 2001) finner vi i det minste følgende truede typer representert i Ulstein: Rikt hasselkratt (sterkt truet – EN), svartor-strandskog (EN), lågurt-eikeskog (sårbar – VU). Av kulturbetinget engvegetasjon (naturbeitemark og slåttemark) finnes i alle fall jordnøtteng med prestekageutforming (EN) og kamgrasutforming (kritisk truet – CR). Kystlynghei er en sterkt truet vegetasjonstype (EN), inkl. purpurlynghei. Av strandvegetasjon kommer i tillegg strandmyr (VU), strandkvekestrand (VU), marehalmstrand (VU) og sanddyner generelt (VU).

Strategiplanen for Ulstein *må* etter dette ta særlige hensyn minimum til områdene nevnt under for å oppfylle målet om stopp av tap av biomangfold innen 2010 (jf. tabell 2 og lokalitetsbeskrivelsene i kapittel 4). Her er det tatt høyde for forekomst av rødlistearter, truede vegetasjonstyper og inngrepsfrie områder (i forhold til små nyere negative inngrep), og viktige viltfunksjoner er også inkludert når det gjelder forekomst av rødlistede arter:

Lokalitet 01 Dimnaneset (purpurlynghei), 02 Dimnasundet (naturbeitemark), 04 Garsholhølen (brakkvannspoll), 08 Røyrafjellet (kystlynghei/purpurlynghei), 09 Sundet/Sundgot vest (naturbeitemark), 10 Sundet/Sundgot øst (naturbeitemark), 13 Havågane NR (eikeskog), 16 Aursneset (kystlynghei), 17 Eika (kystfuruskog/gammel furuskog), 19 Havåglia (eikeskog), 22 Fløstranda verneområde (havstrand), 29 Flø – Hoksteinen (havstrand), 27 Skolmeura (nordvendte kystberg), 31 Furøya (beita kystlynghei), 33 Gåsneset (beita havstrand), 42 Hatløya beitemark, 43 Hatløya kystlynghei, 45 Osnessanden (spesiell sandstrand), 47 Spjøtøya (beita kystlynghei), 48 Alstranda NR (rik edellauvskog med hassel og eik med mer)

En sikring av disse områdene mot inngrep (skog- og myrområdene) og en aktiv, riktig skjøtsel av kulturlandskapene både i beitet kystlynghei og slåttemark er det *absolutt minste* man kan forvente av en tiltaksplan, som på sin side aktivt følges opp. Det vil være en god begynnelse på arbeidet med å sikre seg mot tap av biologisk mangfold i Ulstein. I tillegg er det vel allerede nevnt over at man også *må* kartlegge utbredelsen og omfanget av fremmede arter, samtidig som også dette området *må* følges opp med en tiltaksplan og aktiv handling.

1.6 Formålet med rapporten

Hovedformålet med prosjektet er å gi kommunen og andre arealforvaltere et godt naturfaglig grunnlag for den framtidige utnyttelsen av naturen i kommunen, slik at hensynet til det biologiske mangfoldet kan bedres i alt planarbeid.

Arbeidet har gått ut på å identifisere områder som er særlig verdifulle for det biologiske mangfoldet, fordi de er levesteder for særlig mange arter, eller for uvanlige eller kravfulle arter som har vanskelig for å finne leveområder ellers i landskapet (jf. kapittelet om metodikk).

1.7 Noen begreper

Beitemarkssopp: gressmarkstilknyttede sopparter med liten toleranse for gjødsling og jordbearbeiding, og med preferanse for langvarig hevd – de har derfor tyngdepunkt i naturenger og naturbeitemarker.

Biologisk mangfold omfatter mangfold av

- naturtyper
- arter
- arvemateriale innenfor artene

Indikatorart (signalart): en art som på grunn av strenge miljøkrav er bare finnes på steder med spesielle kombinasjoner av miljøforhold. Slike arter kan dermed gi god informasjon om miljøkvalitetene der den lever. En god indikator-/signalart er vanlig å treffe på når disse miljøkravene er tilfredsstilte. For å identifisere en verdifull naturtype bør man helst ha flere indikatorarter.

Kontinuitet: i økologien brukt om relativt stabil tilgang på bestemte habitat, substrat eller kombinasjon av bestemte miljøforhold over lang tid (ofte flere hundre til flere tusen år). Det kan i kulturlandskapet f.eks. dreie seg om gjentatt årlig forstyrrelse i form av beiting, slått eller trakkpåvirkning. I skog kan det f.eks. være kontinuerlig tilgang på død ved av ulike dimensjoner og nedbrytingsgrad, eller et stabilt fuktig mikroklima m.v.

Lungeneversamfunnet: et uttrykk for en del store lavararter som er avhengige av en stabil fuktighet og et stabilt mikroklima over tid for å få optimale vekstforhold. Mest kjent er lungenever, kystnever, skrubbenever og sølvnever, men samfunnet inneholder langt flere arter (oftest nevnt i lokalitetsbeskrivelsene).

Naturbeitemark: gammel beitemark med lav jordbearbeidingsgrad, lav gjødslingsintensitet og langvarig hevd. Se også tradisjonelt kulturlandskap under.

Natureng: i snever forstand gamle slåttemarken med lav jordbearbeidingsgrad, lav gjødslingsintensitet og langvarig hevd. I andre sammenhenger blir begrepet brukt i en videre betydning om gress- og urterik vegetasjon i både gamle slåttemarken og naturbeitemarker.

Naturengplanter: planter som er knyttet til engsamfunn, og som har liten toleranse for gjødsling, jordbearbeiding og gjengroing. De har derfor tyngdepunkt i naturenger og naturbeitemarker, og er dermed en parallell til beitemarkssoppene (jf. Jordal & Gaarder 1999).

Nøkkelbiotop: en biotop (levested) som er viktig for mange arter, eller for arter med strenge miljøkrav som ikke så lett blir tilfredsstillt andre steder i landskapet.

Oseanisk: som har å gjøre med kysten og havet. Brukes om et klima med mild vinter og kjølig sommer, dvs. liten forskjell mellom sommer og vinter, og mye og hyppig nedbør. Oseaniske planter og oseaniske vegetasjonstyper trives best i et slikt klima. Det motsatte er kontinental.

Regnskogsarter: Gaarder (2004) redegjør nærmere for begrepet boreonemoral regnskog. De boreale regnskogene i Trøndelag er allerede et innarbeidet begrep i forvaltningen, og fra Møre og Romsdal til Hordaland er det et smalt belte med varmekjær regnskog innenfor ytterkysten, mot midtre fjordstrøk. Typiske regnskogsarter vil være en del av de mer uvanlige artene i lungeneversamfunnet (se over).

Rødlista: liste over arter som i større eller mindre grad er truet av menneskelig virksomhet (Kålås m.fl. 2006).

Svartelista: kom i 2007 (Gederaas m.fl. 2007) og inneholder en oversikt over innførte arter, hvor en del av disse er i stand til å gjøre stor skade på norsk natur. En svakhet er imidlertid at bl.a. sitkagran foreløpig ikke er nevnt.

Tradisjonelt kulturlandskap: dominerende typer av jordbrukslandskap for minst 50-100 år siden, formet av slått, husdyrbeite, trakk, krattrydding, lauving og lynchheiskjøtsel, kombinert med lav gjødslingsintensitet og relativt lite jordbearbeiding, med innslag av naturtyper som naturenger og naturbeitemarker, hagemarker, slåttelunder og lynchheier.

Figur 1. *Lungenever Lobaria pulmonaria er den vanligste og mest utbredte arten i det såkalte lungeneversamfunnet. Den er samtidig enkel å kjenne gjennom sin lysegrønne farge, som er mest framtrødende i fuktig vær, og sammen med sine mange slektninger ofte gode signalarter for en forvaltningsmessig verdifull natur. Foto: Dag Holtan* ©.

2 Metode

2.1 Innsamling av informasjon

Informasjonen kommer dels fra innsamling av eksisterende kunnskap, dels fra feltarbeid i forbindelse med dette prosjektet, i første rekke utført av forfatteren. I hovedsak kan man si at arbeidet har gått ut på å identifisere områder som er særlig verdifulle for det biologiske mangfoldet, fordi de er levesteder for mange arter, eller for uvanlige eller kravfulle arter som har vanskelig for å finne leveområder ellers i landskapet. Hvilke naturtyper dette gjelder, er definert i en håndbok i kartlegging av biologisk mangfold (Direktoratet for naturforvaltning 2006).

Eksempler:

- man registrerer ikke alle strender, men f.eks. større strandengområder
- man registrerer ikke alt kulturlandskap, men f.eks. artsrike naturbeitemarker
- man registrerer ikke alle innsjøer, men f.eks. næringsrike vann i lavlandet
- man registrerer ikke blåbærbjørkeskog, men f.eks. rik edellauvskog med eik, lind, alm eller hassel og mange varmekjære planter
- man registrerer ikke alle bergskrenter, men f.eks. artsrike, nordvendte berg med sjelden og kystbundet moseflora eller rike, sørvendte rasmarker m.v.

Fiskekartlegging inngår ikke i metodeopplegget, heller ikke kartlegging av marine områder. Håndbøkene i kartlegging av ferskvann (DN på Internett), viltkartlegging etter DN (1996) og marine miljøer (DN 2001) er derfor ikke brukt her.

Gangen i arbeidet er slik at man først må sette seg inn i eksisterende kunnskap, samle inn ny kunnskap (feltarbeid), og deretter systematisere materialet, prioritere lokalitetene og til slutt presentere dette på kart og i rapport eller liknende.

2.1.1 Oversikt over viktige litteraturkilder

Tabell 3. De viktigste skriftlige kildene som er brukt for å kartlegge eksisterende naturinformasjon fra Ulstein, med kort oversikt over innholdet.

Kilde	Kommentar
Fjeldstad, H. & Gaarder, G. 2005. Botaniske undersøkelser i edellauvskogsreservat i Møre og Romsdal 2004. Resultater fra feltbefaringer. Miljøfaglig Utredning, rapport 2005:1. 125 s.	Nokså detaljert vegetasjonsanalyse fra Alstranda naturreservat.
Folkestad, A.O. (upubl.). Naturtyper og biologisk mangfold i Ulstein kommune. Rapportutkast, 118 s.	Ufullendt rapport om naturen i Ulstein i vid forstand, og detaljerte opplysninger om de fleste forhold.
Gaarder, G. & Jordal, J.B. 2003. Regionalt sjeldne og truede plantearter i Møre og Romsdal. Foreløpig rapport. Miljøfaglig utredning. 70 s.	En del regionalt sjeldne arter med forekomst i Ulstein er nevnt

Kilde	Kommentar
Gaarder, G., Holtan, D., Jordal, J.B., Larsen, P. & Oldervik, F. 2005. Marklevende sopper i hasselrike skoger og mineralrike furuskoger i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, areal- og miljøvernavdelinga. Rapport 3 – 2005. 101 s. inkl. kart og bilder.	En del opplysninger om karakteristiske sopper i hasselkratt er relevant for Ulstein kommune.
Hasund, K. J., 1995: Plantelivet i Ulstein. Stensil, 35+5 s. Ferdigstilt og trykt av Johan K. Hasund etter forfatteren sin død	God oversikt over plantelivet i Ulstein.
Hatløy, K.H. 1992. Borgarøya i Ulstein kommune. Skjøtselsplan for kulturlandskapet og forslag til framtidig status og forvaltning. Ulstein kommune 1992.	Svært detaljert om vegetasjon og kulturlandskap på Borgarøya.
Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1999: Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal 1992-98. Samlerapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 99: 278 s. + kart.	Opplysninger fra flere lokaliteter ved Dimnasundet og Garnes.
Korsmo, H. & Svalastog, D., 1997: Inventering av verneverdig barskog i Møre og Romsdal. NINA oppdragsmelding 427. 106 s.	Mange opplysninger fra furuskogen på Eika
Moen, A., Lyngstad, A., Nilsen, L.S. & Øien, D.-I. 2006. Kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap i Midt-Norge. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2006-3: 1-98.	Lyngheia ved Aursneset, Dimnaneset og Røyrafjellet er bl.a. med her.

2.1.2 Museumssamlinger, databaser, Internett

Lav-, sopp- og mosedatabasene ved Universitetet i Oslo er kontrollert på Internett. Også Artsdatabanken har nå opplysninger om artsfunn. I tillegg er det utarbeidet en database over rødlistede arter og regionalt sjeldne arter i Møre og Romsdal. Disse kildene er gjennomgått, og selv om det er en del overlapping mot de tradisjonelle nettstedene er det enkelte tilleggsopplysninger. Det må også nevnes at herbariet til Knut Hasund er kontrollert bl.a. ved herbariet i Bergen, og noen av plantefunnene hans er nevnt i faktaarkene.

2.1.3 Innsamling fra personer

En del enkeltpersoner sitter på interessante opplysninger om naturen i Ulstein. Noe er innsamlet. Det er et stort arbeid å samle all denne informasjonen, og det hadde vært ønskelig å kunne bruke noe mer tid til dette. Særlig funnene til Perry Larsen har vært et verdifullt tilskudd til rapporten. Samtidig har Alv. O. Folkestad bidratt med mange muntlige opplysninger.

2.1.4 Egne registreringer av biologisk mangfold

Egne feltregistreringer ble gjort i perioden mai til oktober 2008. I tillegg har det vært en del frivillig feltarbeid i perioden 2002-2007. For øvrig har Perry Larsen gjort en stor innsats innen soppriket i disse årene gjennom tallrike arbeidsdager i felt. Han deltok også på mange turer i 2008.

2.1.5 Artsbestemmelse og dokumentasjon

Artsbestemmelse av planter er gjort ved hjelp av Lid & Lid (2005), og norske navn følger også denne utgaven (bokmålsform). Artsbestemmelse av lav er gjort ved hjelp av Krog m.fl. (1994) og Holien & Tønsberg (2006). Særlig interessante funn (primært planter og lav) er sendt til Botanisk museum i Oslo, der de skal være fritt tilgjengelig for alle interesserte. Vitenskapelige navn følger de publikasjonene som er brukt i arbeidet. For bestemmelse av sopp har Perry Larsen selvsagt brukt den relevante faglitteraturen innen feltet, i tillegg til å støtte seg på fagmykologer fra Norge, Finland, Sverige, Danmark og Italia.

2.2 Verdisetting og prioritering

2.2.1 Generelt

Ved verdisseting av naturmiljøet blir det i praksis gjort en *innbyrdes rangering* av det biologiske mangfoldet. Det kan settes fram flere påstander som grunnlag for å verdisetten enkelte naturmiljøer eller arter høyere enn andre, og de to viktigste er trolig:

- Naturmiljøer og arter som er sjeldne er viktigere å ta vare på enn de som er vanlige
- Naturmiljøer og arter som er i tilbakegang er viktigere å ta vare på enn de som har stabile forekomster eller er i framgang

2.2.2 Kriterier og kategorier

En viser her til verdissetingskriteriene i DN (2006). Kategoriene her er:

- A (svært viktig)
- B (viktig)
- C (lokalt viktig)

I denne rapporten er kriteriene i DN (2006) for naturtyper og rødlistearter innarbeidet. De gir helt klart rom for noe skjønn. En del lokaliteter som trolig ikke tilfredsstiller kriteriene for kategori B - viktig, er plasserte i kategori C - lokalt viktig. For å plasseres i kategori A bør en lokalitet ha særlige og uvanlige kvaliteter, f.eks. forekomst av arter som er sårbare eller truet på rødlista, eller de må være særlig velutviklet og artsrike. For å plasseres i kategori B blir det ikke stilt så strenge krav, men enkelte definerte vilkår må være oppfylte.

2.2.3 Bruk av rødlistearter/signalarter

Når de ulike lokalitetene er beskrevet, er det som regel nevnt mange arter som er funnet i området. Dette kan være for å illustrere trekk ved f.eks. vegetasjonen, og ikke alle artsfunn er like viktige for å verdisette lokaliteten. Enkelte arter vektlegges særlig mye verdisetningen. Disse er:

- rødlistearter
- signalarter (indikatorarter)

Rødlistearter er omtalt i et eget kapittel i rapporten. Signalarter blir kort omtalt her. Nedenfor nevnes bare enkelte arter som er brukt som signalarter i noen naturtyper, og vektlagt i verdisetningen.

- Rikmyr: breiull, dvergjamne, engstarr, gulsildre, gulstarr, jåblom og svarttopp
- Kulturlandskap: Naturengplanter og beitemarkssopper etter liste bl.a. i Jordal & Gaarder (1999)
- Skog: alm, bergasal, blankburkne, breiflangre, falkbregne, fuglereir, furuvintergrønn, junkerbregne, kransmynte, kusymre, lundgrønnaks, myske, ramsløk, sanikel, skogfredløs, skogstarr, skogsvingel, skogsvinerot, svarterteknapp, taggbregne, tannrot, trollbær og vårmarihand
- Ferskvann: få eller ingen egnede signalarter i kommunen, kanskje med unntak av granntjønnaks
- Havstrand: buestarr, kildegras, marehalm, sandstarr, strandkveke og østersjørør

I tillegg kommer spesielt kravfulle eller sjeldne sopper og en del lavarter knyttet til det såkalte lungeneversamfunnet, hvor regnskogsarter (jf. Gaarder 2004) tillegges særlig vekt.

2.2.4 Bruk av truede vegetasjonstyper

En rapport om vegetasjonstyper som er truet nasjonalt (Fremstad & Moen 2001) er brukt som støtte ved verdivurderingen.

2.2.5 Områder med dårlige data eller usikker status

Potensielt interessante lokaliteter som det finnes lite informasjon om, eller som er undersøkte men ikke prioriterte, er dels samlet i tabell 6. Vrakede områder er nevnt under. Man kan her bare vise til behovet for videre kartlegging.

Årsaker til at lokaliteter ikke er avgrenset og prioriterte kan være:

- lokaliteten er ikke undersøkt, kanskje avstandsbetraktet med kikkert, eller man har for dårlige data
- lokaliteten er undersøkt, men man har så langt ikke funnet tilstrekkelige biologiske verdier til avgrensning
- DN-håndboka om biologisk mangfold prioriterer ikke de biologiske verdiene som er påvist
- Økonomiske vurderinger i forhold til prosjektmidlene

2.3 Presentasjon

2.3.1 Generelt

Generell omtale av kommunen med geologi, løsmasser og ulike naturtyper er samlet i egne kapitler. De mest verdifulle områdene er omtalt i et avsnitt med faktaark for lokaliteter. Rødlistearter er også omtalt i kapittel 5.

2.3.2 Områdebeskrivelser

De enkelte lokalitetene er omtalt i et avsnitt med faktaark for lokaliteter. En har her i store trekk fulgt DN (2006), av og til med noen justeringer. I dette kapitlet er områdene sorterte slik at geografisk nærliggende lokaliteter havner sammen. Trusler nevner ikke bare de som er aktuelle i dag, men også de som kan bli aktuelle senere. F.eks. er det for skog konsekvent ført opp hogst som trussel. For de fleste lokalitetene kan fysiske inngrep på et tidspunkt bli en trussel.

2.3.3 Kartavgrensning

Alle nummererte lokaliteter er inntegnet på flyfoto (jf. <http://www.gislink.no>) eller på økonomisk kartverk mottatt fra oppdragsgiver i målestokk 1: 25 000. Kartene er senere digitaliserte. Avgrensningene burde bli temmelig nøyaktige i disse formatene. Man må likevel oppfatte avgrensningene som omtrentlige og orienterende. I tilfelle planer om nye tiltak eller inngrep må det alltid foretas befarings for å få en mer detaljert avgrensning og prioritering.

Figur 2. Havna på Flø hadde store naturverdier som nå er på det nærmeste ødelagte av diverse utbygginger, slik at det bare er noen restverdier tilbake. Foto. Dag Holtan ©.

3 Naturgrunnet

3.1 Naturgeografi og klima

Naturgeografisk ligger kommunen i sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon, og i boreonemoral til nordboreal vegetasjonssone, med de boreale områdene i fjellet (Moen 1998). I praksis betyr dette et fuktig, relativt mildt klima og lang vekstsesong, slik som er normen på Vestlandet.

Tabell 4. *Temperaturnormaler for Ulstein i perioden 1961 – 1990. Kilde: <http://retro.met.no/>.*

Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	År
1,2	1,3	2,5	4,6	8,7	11,4	12,8	13,0	10,4	8,1	4,0	2,2	6,7

Målingene er fra stasjon 59590 Ulstein. Som folk i Ulstein kjenner til er klimaet på sørsida av øya et helt annet, med svært tidlige vårer og en mildere høst. Dette skyldes både topografiske forhold, gunstig eksponering og nærheten til fjorden.

Tabell 5. *Nedbørnormaler for Ulstein i perioden 1961 – 1990. Kilde: <http://retro.met.no/>.*

Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	År
178	136	148	109	89	104	135	167	272	259	249	229	2075

Målingene er fra stasjon 59590 Ulstein. Begge tabellene viser normalverdier, som er gjennomsnitt for en internasjonalt fastsatt trettiårsperiode, f.t. 1961-1990.

3.1.1 Landskap

Mye av disse opplysningene er hentet fra Folkestad (upubl.). Oppgavene over areal i Ulstein viser at kommunen er på 97 km². Mesteparten av dette ligger på Hareidlandet, som totalt er 168 km², og omtrent likt delt i areal mellom Ulstein og Hareid kommuner. Det øvrige arealet ligger stort sett på Eika og Dimna, mens småøyene og holmene i kommunen betyr lite for det totale landarealet.

Landskapet er utformet av isbreer under istidene til et typisk strandflatelandskap, slik kysten av Møre og Romsdal ellers er. Dette gjelder høye øyer og halvøyer ut mot kysten, der brearmer har sluppet ned landskapet til en lavlendt kystfront, gjerne med en oppdelt og variert skjærgård, og med store moreneavsetninger under tidligere havnivå. Lokale brearmer på Hareidlandet har forma ut dalganger og eid slik de ser ut i dag, stort sett i retningen øst-vest.

Strandflatelandskapet gir markerte høydegradier. Prosentvis fordeling av areal i høve til høydenivå er derfor svært skeiv. De lave, avslipete strandflatene og løsmasseavsetningene er helst å finne under tidligere havnivå, ca. 40 m o.h. Dette omfatter alle småøyene og store deler av løsmasseavsetningene i kommunen. Dalformasjonene flater ut stort sett i nivå 100-200 m o.h., med enkelte hengedaler høyere, mens fjellplatåene har sin største utstrekning mellom 250 og 500 m o.h. de høyeste

toppene i sørlige del av kommunen ligger på nær 700 m o.h. (Blåtinden 697 m o.h.), i den nordlige delen på 620-630 m o.h.(Skolma 635 m o.h.).

3.2 Berggrunn

Geologisk hører Ulstein til grunnfjellsområdene, men med innslag av andre bergarter. Særlig interessant, også i en global sammenheng, er forekomstene av eklogitt, som dominerer flere steder i kommunen, se figuren under. Det er antatt at verdens største forekomst av denne bergarten ligger i Ulstein. Mindre innslag av andre bergarter finnes langs ganger og smale soner, og lokalt kan det slik sett være stor variasjon i bergartene. Geologisk historie kan leses ut av både bergarter og formasjoner. I Ulsteinhetta er det spesielt godt demonstrert lagdeling og foldinger i fjellet.

Figur 3. Berggrunnskart over Ulstein etter <http://www.ngu.no/no/>. De mørkt lilla skraveringsene er eklogitt, som er noe næringsrik.

3.3 Løsmasser

Som gammelt isbrelandskap er det mye morenemateriale, både i fjellområdene, i dalgangene og på strandflatene. Slikt materiale ligger også ut i sjøen en del steder, særlig fra Dimna til Flø. Sortert forvittringsmateriale, trolig fra tidligere varme perioder i jordhistorien, finnes på enkelte av fjelltoppene over 3-400 m o.h., enkelte steder trolig også transportert lenger ned av naturkreftene, som eksempelvis i Haddalura. Ellers er det rikelig med skredmateriale langs de bratteste fjellssidene, spesielt i Alstranda, rundt Hasund og fra Skeide til Skolmeura. Sistnevnte er særpreget med et høyt innslag av grove steinblokker. Her og der finnes det korte strekninger med sandstrand, dels med sanddyner (særlig Onessanden og Flø).

Figur 4. Løsmassekart over Ulstein etter <http://www.ngu.no/no/>. Det er de mørkt gråblå, marine strandavsetningene som er mest interessante for plantelivet. Samtidig er det disse områdene som har vært hardest utnyttet, slik at plantelivet i hovedsak er sterkt utarmet.

3.4 Kulturpåvirkning

Det finnes knapt en eneste kvadratmeter i Ulstein som ikke på en eller annen måte er eller har vært kulturpåvirket. Kommunen er for tiden inne i en ekspansiv utvikling, med industri- og boligområder som kjemper om et stadig knappere areal, ofte vegg i vegg. Dette skyldes selvsagt den lange oppgangstida som ligger bak oss, som har ført til en massiv folkeøkning de senere år. I hovedsak er det nedlagt dyrkamark eller dyrkbar mark i flatere områder som er bygget ned. Samtidig er det meste av lia ovenfor Ulsteinvik tatt i bruk til boligformål osv.

Det antas derfor, om utviklingen fortsetter på samme måte, at det oftere vil dukke opp konflikter også i forhold til å få bygge i en del av de verdifulle naturtypelokalitetene som er presentert på de neste sidene. Dette må unngås, både av hensyn til den biologiske diversiteten, hensynet til friluftslivet og ikke minst i forhold til definerte mål og føringer fra de sentrale myndighetene, som sier at tap av biomangfold *skal* stanses innen 2010. Ulstein må snarest utarbeide en strategiplan i forhold til sistnevnte, helst i 2009 (jf. tabell 2 og kapittel 1.5.7). Etter hvert kommer kanskje biomangfoldloven i tillegg, som har allerede vært ute på høring i årevis.

Figur 5. *Inngrepsfrie områder (INON) i Ulstein etter <http://dnweb12.dirnat.no/inon/>. Det lysegrønne feltet er 1-3 km fra tyngre tekniske inngrep som veier og kraftlinjer m.v. Ekte villmark kommer i kategorien > 5 km fra slike inngrep, og dette har man altså ikke i Ulstein.*

Figur 6. *Ossnessanden er et godt eksempel på et presset og sterkt påvirket naturområde i Ulstein, samtidig som her er store biologiske verdier. Også selve naturtypen er under press nasjonalt. Foto: Dag Holtan ©.*

4 Naturtyper

4.1 Hovednaturtyper

Ulstein kommune har alle de 7 hovednaturtypene som Direktoratet for naturforvaltning (2006) opererer med: A- Myr, B- Rasmark, berg og kantkratt, C-Fjell, D- Kulturlandskap, E- Ferskvann/våtmark, F-Skog og G- Havstrand/kyst.

Tabell 6. Grov oversikt over hovednaturtypene i Ulstein kommune, med framheving av viktig områder og naturtyper. I tillegg er det satt fram forslag til kartlegging for å bedre kunnskapsnivået og utarbeidelse av skjøtsels-/forvaltningsplaner for spesielt viktige.

Hovednaturtype, tilstand og kartleggingsstatus	Oppfølging
Myr Rikmyr i lavlandet mangler, mens det er en del trivielle kystmyrer i lynghei. En del av dette er fanget opp i 2008.	Det viktigste er å unngå inngrep i intakte lokaliteter, og særlig i strandmyrer.
Rasmark, berg og kantkratt Dårlig kartlagt, men dels fanget opp gjennom skrenter i skog med mer. Generelt middels god kartleggingsstatus.	Masseuttak bør unngås i rike utforminger (Ulsteinhetta, Skolmeura)
Fjell Fjellområder med kalkstein mangler i Ulstein.	Ingen.
Kulturlandskap Kystlyngheiene og tradisjonelt drevet kulturlandskap i lavlandet er ofte i gjengroing, og mange lokaliteter ble fanget opp her. God kartleggingsstatus.	Intakte lokaliteter med verdi A eller B bør følges opp med skjøtselsplan.
Skog De viktigste edellauvskogene er allerede vernet, og de resterende relevante objektene er nå godt kartlagt.	Eika peker seg ut som en naturlig enhet med tanke på skjøtselsplan (tidligere foreslått vernet)
Ferskvann/våtmark Rike kulturlandskapssjøer i lavlandet er sjeldne i Ulstein, og har forholdsvis beskjedne biologiske verdier. Disse er nå kartlagte.	Sundgotvatnet bør følges opp med tanke på restaurering.

Kyst og havstrand

De viktigste områdene er nå kartlagte, og har ofte store negative inngrep.

En plan for Osnessanden, Gåsneset og samtlige strender i området rundt Flø bør utarbeides, da her er store naturverdier og flere sjeldne arter.

Figur 7. Marehalm, her fra området sør for havna på Flø, er en sørlig art som har stor evne til å binde sanddyner. Foto: Dag Holtan ©.

4.2 Prioriterte naturtypelokaliteter i kommunen

Databasen over verdifulle naturområder i kommunen omfatter ved slutføring av denne rapporten 48 naturtypelokaliteter etter Direktoratet for naturforvaltning (2006) sin håndbok (noen av dem har også verdi for viltet og har viltopplysninger). Nedenfor er alle lokaliteter listet opp, sammen med opplysninger om naturtype, naturverdi og om det er gjort artsregistreringer i området. Rødlistearter er nevnt med rødlistestatusen i parentes (se kapittel 5 for ytterligere detaljer om dette).

Forkortelser: AOF= Alv Ottar Folkestad, KJG= Karl Johan Grimstad, DH = Dag Holtan, PL = Perry Larsen

4.2.1 01 Dimna: Dimnaneset

UTM:	LQ 328 144
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0703 Fuktig lynghei (90%), D0706 Purpurlynghei (10 %)
Verdi:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	13.07.2008, DH, AOF, KJG; Folkestad (upubl.), Moen m.fl. (2006)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 25.02.2009 basert på eget feltarbeid 13.07.2008 og litteraturkilder (Folkestad upubl. og Moen m.fl. 2006). Lokaliteten ligger helt vest på Dimna. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonssesksjon. Berggrunnen er dels eklogitt og dels fattige gneisbergarter.

Vegetasjon: Røsslyngvegetasjon med mye krekling dominerer hele lokaliteten, sammen med innslag av kystmyr (som her er ført til fuktig lynghei). Tørrhei finnes på de mange små ryggene, helst i form av purpurlynghei. Det er samtidig visse oppslag av trær og busker, særlig bjørk, einer og rogn. I tillegg er det innslag av klippestrand, rullesteinsstrand og en liten poll, da store deler av lokaliteten har strandlinje. Langs strendene er det et generelt høyt innslag av (nype)rosekratt.

Kulturpåvirkning: Det har tidligere vært både beiting, lyngbrenning og uttak av torv, men dette er nå opphørt. Her ligger også et par fritidseiendommer og et naust. I øst grenser området til dyrkamark.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet typiske arter for kystlynghei og kystmyr, som bjønnekam, blokkebær, blåknapp, blåtopp, duskull, flekkmariland, heifrytle, heisiv, heistarr, kattedot, klokkeling, kornstarr, kristtorn (et stort hundtre), kystmyrklegg, melbær, myrtistel, purpurlyng (NT og nært nordgrensa), rome, skogstjerne, skrubbær, tepperot, tettegras og torvull. I tillegg kommer en lang rekke vanlige strandplanter. Av fugler ble det under befaringen observert en vaktel (!). Lokaliteten er også viktig for en rekke ande- og vadefugler samt havørn, tidligere også tyvjo (NT). Av fremmede innslag kan nevnes platanlønn, som så vidt har etablert seg.

Prioritering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) på grunn av at den er stor og velutviklet, intakt og med en truet vegetasjonstype som purpurlynghei. Dette er samtidig en av de nordligste lokalitetene av en viss størrelse (og med god utforming) for denne naturtypen. Moen m.fl. (2006) ga verdi B, men uten noen særlig grundig beskrivelse eller begrunnelse.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Skjøtsel i form av beite, lyngbrenning og krattrydding er nødvendig for å forhindre at purpurlyngen går ut grunnet gjengroing. En skjøtelsesplan bør derfor utarbeides snarest.

Figur 8. Purpurlyng *Erica cinerea* (NT på rødlista) har store bestander på Dimmaneset. I miljøvernministerens postkortaksjon i 2008 ble Ulstein kommune oppfordret til å ta et særlig ansvar for denne arten. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.2 02 Dimna: Dimnasund

UTM:	LQ 361 137
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D04 Naturbeitemark
Utforming:	D0404 Frisk fattigeng
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	17.06.2008, DH; 16.10.2008, DH & PL; Jordal & Gaarder (1999)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 25.02.2009 basert på eget feltarbeid 17.06.06 16.10.2008, siste besøket sammen med Perry Larsen, og litteraturkilder (Jordal & Gaarder 1999). Lokaliteten ligger like vest for Dimnasundet. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen inneholder eklogitt og fattige gneiser.

Vegetasjon: Frisk fattigeng med bl.a. gulaks-engkveineng er vanligste type, samtidig som her er innslag av fuktsig med enkelte myrplanter. På små, oppstikkende rygger er det også et visst tørrbakkepreg.

Kulturpåvirkning: Utenom beitingen går det en liten kraftlinje over lokaliteten. I de nedre delene er det helt klart noe gjødsel- og trakkpåvirkning. Her er også steingarder og et par små, gamle rydningsrøyser.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet natureng- og fuktarter som aurikkelsveve, blåklokke, bråtestarr, englodnegras, finnskjegg, fjellmarikåpe, flekkmariband, grov nattfiol (sparsom), heifrytle, heistarr, hårsveve, jonsokkoll, jordnøtt, knollerteknapp, kornstarr, krattlodnegras, kusymre, kystgrisøre, nattfiol (sparsom), smalkjempe, tusenfryd, og øyentrøst. Av beitemarkssopper var det i 2008 mange vokssopper (*Hygrocybe*): brunfnokket vokssopp, engvokssopp (tallrik), grønn vokssopp, gulfotvokssopp (NT), grå vokssopp, gul vokssopp, kjeglevokssopp, kritt vokssopp, mønjevokssopp, rød honningvokssopp (NT), seig vokssopp, skarlagenvokssopp (tallrik), slimvokssopp og skjør vokssopp. I tillegg ble det funnet en del vanligere gressmarkssopper.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den er stor og intakt, trass i noe gjengroing og noe tidligere gjødsling. De mange funnene av beitemarkssopper tillegges stor vekt, likeså potensialet for funn av flere rødlistearter.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Beitingen synes å være avtagende, og det ble observert bare 3 kyr i 2008. Beiting og krattrydding er helt nødvendig for å opprettholde de biologiske kvalitetene.

Figur 9. Nedre del av beitemarka ved Dimnasundet er noe preget av gjødsling, her med mye jordnøtt og engsoleie. Opphørt beite med påfølgende gjengroing truer nå lokaliteten. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.3 03 Dimna: Dimnavika – Blikvågen

UTM:	LQ 337 127
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0704 Røsslyng-bjønnekamhei, D0706 Purpurlynghei
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	17.06.2008, DH; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 02.03.2009 basert på eget feltarbeid 17.06.2008 og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger på vestsida av Dimna, og utgjør en vestvendt skrent og et lavereliggende lyngheiområde. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er eklogitt og gneis.

Vegetasjon: Grunnet gjengroing er dette en lynghei med relativt storvokst røsslyng, med oppslag av einer og en del treslag som bjørk, furu og rogn. I skrentene er det nå innslag av kratt med hassel, selje og osp. Innslag av rullesteinstrand med artsinventar er ikke vektlagt ved feltarbeidet (uansett lite areal og trivielt).

Kulturpåvirkning: Lokaliteten er delt av en grusveg mot strandlinjene i vest. I nord er det en viss spredning av lerk og buskfuru. Det har vært plantet noe sitkagran ned mot sjøen, men disse vokser langsomt og trives tydeligvis dårlig. Det er i tillegg klare trekk som peker på tidligere beiting her.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet bjønnskjegg, blåtopp, flekkmarihand, heiblåfjør, heifrytle, heisiv, heistarr, kattedot, klokkelyng, kornstarr, kystmyrklegg, melbær, purpurlyng (NT), rome, storfrytle, svartopp, tettegras og torvull. I skogskrattene er det også fagerperikum, lundrapp, skogburkne, skogfiol og vivendel.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den er relativt stor og i hovedsak intakt. Lokale, og i hovedsak beskjedne forekomster av purpurlyng i kantsoner i skrentene av purpurlyng har størst interesse, ikke minst da arten er nær sin faktiske nordgrense.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Beiting eller lyngsviing bør vurderes om det er ønskelig å unngå en suksesjon i retning av skog. Det vil også bedre konkurransesituasjonen for purpurlyngen. Fremmede arter bør fjernes.

4.2.4 04 Dimna: Garsholhølen

UTM:	LQ 367 130
Hovednaturtype:	Kyst/havstrand
Naturtype:	I05 Brakkvasspoll
Utforming:	-
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	71.06.2008, DH; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 02.03.2009 basert på eget feltarbeid 17.06.2008 og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger mellom Hasund og Sundgot. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er eklogitt og gneis.

Vegetasjon: Den marine vegetasjonen ble ikke undersøkt i 2008, men skal bl.a. inneholde rikelig med havgraseng og ålegraseng (Alv O. Folkestad pers. medd.). I kantsoner mot

dyrkamark er det rundt hele pollen innslag av havstrandmiljøer, helst rullesteinstrand med en god sonering fra saltenger og brakkvannsenger videre bakover til stedvise innslag av høgstaudevoller.

Kulturpåvirkning: Hele pollen er omkranset av kulturlandskap, dvs. beite- og slåttemark. I dag er mye av dette i gjengroing, mens noe fremdeles drives etter tradisjonelle metoder med beiting (uten gjødsling).

Artsfunn: Av strandplanter kan nevnes fjørekoll, fjøresauløk, fjøresivaks, jåblom, myrsauløk, rustsivaks, skjørbuksurt, strandkryp og strandstjerne. Dette elementet er ellers heller dårlig undersøkt. Ellers finnes her trolig fremdeles østers, som i alle fall var vanlig her tidligere, da den for tiden tydelig er i ekspansjon. Lokaliteten er samtidig viktig bl.a. som hiområde for oter.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den er stor og intakt, uten tekniske inngrep av betydning langs havstrendene og i selve det marine miljøet. Den har også en funksjon som viltområde, hvor overvintrende sangsvaner og mer eller mindre fast vintertilhold for dvergdykker er mest interessant.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep.

4.2.5 05 Dimna: Indre Dimna

UTM:	LQ 339 140
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D04 Naturbeitemark
Utforming:	D0407 Frisk til tørr, middels baserik eng
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	17.06.2008, DH, 23.09.2008, DH & PL

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 02.03.2009 basert på eget feltarbeid 17.06 og 23.09.2008, siste besøket sammen med Perry Larsen. Lokaliteten ligger vest på Dimna, rett nord for Dimnavika. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonssesksjon. Berggrunnen er eklogitt og gneiser.

Vegetasjon: En truet vegetasjonstype som jordnøtt-prestekrageeng, bl.a. også med kamgrasutforming er en viktig type sør og øst i lokaliteten. Gulaks-engkveineng er også vanlig. Her er videre klare innslag av et tørrbakkeelement. Samtidig har brukeren satt igjen en del store trær (særlig bjørk, einer og rogn) og hasselgrupper, slik at deler av området har et klart hagemarkspreg.

Kulturpåvirkning: Her beites fremdeles av 5-6 kyr, dessuten av sauer om høsten, med en del uheldige trakkskader etter kyrne. Det har også klart vært gjødslet noe i deler av lokaliteten, men i beskjedent omfang (opplyst av grunneier under befaringen). Tidligere var det ljaslått i bakkene her, mens det i dag kun er beiting. I tillegg er det spredte forekomster av dyrkede fõrgressarter. Lokaliteten er delt i to av en driftsveg.

Artsfunn: Av karplanter knyttet til naturenger og naturbeitemark ble det bl.a. funnet aurikkelsveve, blåklokke, blåknapp, blåkoll, bråtestarr, engfiol, finnskjegg, jordnøtt, kamgras (til dels svært tallrik i sørhellinger), kattedot, knegras, kystbergknapp, kystgrisøre, legeberonika, prestekrage (stedvis tallrik), smalkjempe, småbergknapp, småengkall, tepperot, tiriltunge og vanlig arve. Ved besøket 23.09 var det for tørt til å finne sopper, slik at det kun ble notert et par vanlige vokssopper (*Hygrocybe*).

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den er intakt og har et bra innslag av truede vegetasjonstyper i høyere kategori (EN og CR). Potensialet for funn av sjeldne eller truede beitemarkssopper tillegges også vekt. Ved grundigere undersøkelser, helst i soppesongen, kan det ikke utelukkes at verdien kan justeres til A (svært viktig).

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Beitingen må opprettholdes, og gjødsling eller jordbearbeiding må for all del unngås, da det er ødeleggende for de biologiske verdiene. Skjøtelsplan med tanke på å opprettholde de biologiske verdiene bør derfor snarlig diskuteres med grunneier.

Figur 10. *Jornøtt-prestekrageeng og bl.a. en utforming med kamgras er sjeldne og truede vegetasjonstyper, som er rikelig representerte i deler av lokaliteten Indre Dimna. Foto: Dag Holtan ©.*

4.2.6 06 Dimna: Kjerringnesvatnet

UTM:	LQ 356 127
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark
Naturtype:	E08 Rik kulturlandskapssjø
Utforming:	E0802 Kalkfattig utforming
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	17.06.2008, DH; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 03.03.2009 basert på eget feltarbeid 17.06.2008 og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger ved Sundgot sørøst på Dimna. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er eklogitt og gneiser.

Vegetasjon: Dette er et lite vatn som ligger i et landskap omkranset av kystlynghei, med relativt smale belter av spesielt elvesnelle og flaskestarr langs kantene. På åpne vannflater er det også mye kvit nøkkerose samt flytebladvegetasjon (mest vanlig tjønnaks), med innslag av langskuddpanter som hesterumpe og tusenblad. Kortsquddvegetasjonen på bunnen består i hovedsak av botnegras, brasmegras og tjønngras. Nedbørsfeltet inntil vatnet består av fattig kystlynghei og fattig kystmyr.

Kulturpåvirkning: Det går veg rundt hele vatnet, med boligfelt på baksiden av denne. Tidligere har nok lyngheia rundt vatnet også vært beitet, men i dag er det gjengroing. En

gammel demning ved utløpet er fremdeles til stede, men den skal aldri ha hatt noen praktisk funksjon (Folkestad upubl.).

Artsfunn: Av karplanter utover de som er nevnt over ble det bl.a. funnet bukkeblad og myrhatt langs vannkanten. Lokaliteten har også viltfunksjon, hvor beitende sangsvaner er det mest interessante innslaget. Også oter skal ha fast tilhold langs utløpsbekken og dels i vatnet (Folkestad upubl.).

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den er liten og artsfattig.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep.

Figur 11. Fattig, gjengroende lynghei omkranser Kjerringvatnet. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.7 07 Dimna: Litlevågen

UTM:	LQ 338 147
Hovednaturtype:	Kyst/havstrand
Naturtype:	I05 Brakkvannspoll
Utforming:	-
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er kopiert og bearbeidet av Dag Holtan 03.03.2009 basert på litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger nordvest på Dimna. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oeanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattig, med gneiser.

Vegetasjon: "Lokaliteten er ein poll med hovudutskifting gjennom eit smalt og grunt sund med grus/steinterskel, og med eit supplerande overlaup på springflo over eit strandengsområde. Strandsona har korte strekningar med strandberg, men mest blokk- og rullesteinstrand, men også område med finpartikulert avsetjingsmateriale (sand, silt). To bekkar renn inn i pollen. Dei sentrale områda er prega av mudderbotn og kvikkleire".

Kulturpåvirkning: "Området har vore del av eit aktivt drive kulturlandskap gjennom generasjonar, men med avtakande aktivitet i ny tid. I det tilgrensande området var naustområde og hamn til grenda, og her er framleis fire naust og to sjøbuer, og med kjerreveg (traktorveg) fram til området".

Artsfunn: " I pollen er det havgras og ålegras, i tillegg til trivielle strandengartar. Pollen er beiteplass for grågås i hekketida og ulike våtmarksfuglar i trekktid og om vinteren. Tjeld, raudstilk og storspove hekkar. Området er viktig oterlokalitet med hiområde ved utlaupet av pollen. Terskelen mot sjøen har tette bestandar av muslingar".

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at " Med tanke på det spekter av ulike havstrandstyper som finst i kommunen og distriktet elles, er lokaliteten vurdert å vere lokalt viktig".

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep.

4.2.8 08 Dimna: Røyrafjellet

UTM:	LQ 330 115
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0703 Fuktig lynghei, D0706 Purpurlynghei
Verdi:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	17.06.2008, DH; Folkestad (upubl.), Moen m.fl. (2006)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 03.03.2009 basert på eget feltarbeid 17.06.2008 og litteraturkilder (Folkestad upubl. og Moen m.fl. 2006). Lokaliteten ligger sørvest på Dimna. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oeanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er eklogitt og gneiser. Deler av området inngår i et fredningsområde.

Vegetasjon: Fuktige til vekselfuktige kystlyngheier, med innslag av purpurlyng langs sørskreinter, og flekker med fattig kystmyr karakteriserer lokaliteten, som er eksponert i alle himmelretninger rundt Røyrafjellet (125 m o.h.). Mye av lokaliteten grenser til sjø, og har dermed strandlinje, mest klippestrand eller rullesteinstrand. Dette er ikke vektlagt

her. Særlig på sørsida av fjellet er det også oppslag av lauvkratt og noe furu, men også sitkagran og andre fremmede bartrær.

Kulturpåvirkning: Dette er et gammelt kulturlandskap, hvor det tidligere var beiting. Denne er nå opphørt, og eksempelvis var siste lyngsviing rundt 1965 (Folkestad upubl.).

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet bjønnekam, bjønnskjegg, blåknapp, blåtopp, flekkmarihand, heiblåfjør, heisiv, heistarr, hårfrytle, klokkelyng, krekling, kystmyrklegg, melbær, purpurlyng (NT), rome, rypebær, røsslyng, skogstjerne, skrubbær, tepperot, tettegras, tiriltunge og torvull.

Prioritering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) på grunn av at den er stor og intakt, samtidig som her er viktige bestander av en art som purpurlyng. Moen m.fl. (2006) ga verdi C, men med svak beskrivelse og begrunnelse, mens også Folkestad ga verdi A.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Om det er ønskelig å unngå en suksesjon mot skog er det nødvendig med beiting og/eller lyngsviing. Fremmede bartrær bør fjernes.

4.2.9 09 Dimna: Sundet/Sundgot vest

UTM:	LQ 361 129
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D04 Naturbeitemark
Utforming:	D0404 Frisk fattigeng
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	17.06.2008, DH

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 03.03.2009 basert på eget feltarbeid 17.06.2008. Lokaliteten ligger vest for Garsholhølen på Dimna. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er eklogitt og gneiser.

Vegetasjon: Vegetasjonen varierer mye, i det lokaliteten strekker seg over en liten kolle, og dermed har både slakke nordhellinger og en slakk sørhelling inkl. noen oppstikkende berg og elementer av strandmyr. Det er også oppslag av relativt gammel bjørk, slik at et delområde helt klart har et hagemarkspreg (bjørkehage). Frisk fattigeng er vanligste vegetasjonstype, gjerne med gulaks og engkvein, men også fuktig finnskjeggen med overgang mot intermediær strandmyr (LQ 3608 1277). Størst interesse har likevel forekomsten med kamgrasutforming (LQ 3610 1288), som er en sterkt truet vegetasjonstype (CR). Beitetrykket er i dag lavt, slik at her er klare gjengroingstendenser både i nord og i sørøst. Det er ikke usannsynlig at mye av beitingen gjøres av grågjess.

Kulturpåvirkning: Deler av lokaliteten har vært utsatt for jordbearbeiding nokså nylig. Det står også et naust og noen steingarder her. I tillegg har her nok vært noe gjødslet tidligere, og her er også enkelte sitkagraner.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet bjønnskjegg, blåklokke, blåknapp, bråtestarr, engkarse, engstarr, finnskjegg, flekkmarihand, geitsvingel, gulaks, gåsemure, hanekam, harerug, jordnøtt, heiblåfjør, heifrytle, heistarr, hårsveve, kornstarr, kusymre (i bjørkehagen), kystmyrklegg, legeveronika, loppestarr, røsslyng (spredt på tørre koller), smalkjempe, sølvbunke, tepperot, tiriltunge og vanlig arve.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den er stor og i hovedsak intakt. Størst interesse knytter det seg til nevnte kamgrasforekomst, og denne pluss potensialet for funn av truede eller sjeldne beitemarkssopper tillegges stor vekt.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Beitetrykket må økes. Samtidig er det nødvendig med krattrydding på

nordsida, hvor einer er i sterk ekspansjon. Lokaliteten må ses i sammenheng med den tilgrensende lokaliteten mot øst, da disse utgjør en større, intakt beite- slåttemark.

Figur 12. Fra sørøstre del av lokaliteten, som er i gjengroing. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.10 10 Dimna: Sundet/Sundgot øst

UTM:	LQ 364 127
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D04 Naturbeitemark
Utforming:	D0404 Frisk fattigeng
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	17.06.2008, DH, 23.09.2008, DH & PL

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 03.03.2009 basert på eget feltarbeid 17.06 og 23.08.2008, siste besøket sammen med Perry Larsen. Lokaliteten ligger vest for Garsholhølen på Dimna. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er eklogitt og gneiser.

Vegetasjon: Frisk til tørr fattigeng, bl.a. gulaks-engkveineng og noe jordnøtteng er vanlige typer, men overgang mot strandenger i sør og øst. Finnskjeggeng er også flekkvis dominerende. Deler av lokaliteten er tresatt med gammel bjørk og gammel hassel, slik at hagemarkspreget stedvis er utpreget.

Kulturpåvirkning: Etter hva nåværende driver kunne opplyse 23.09.2008 har her knapt vært gjødslet noen gang, slik at det har vært lang kontinuitet i tradisjonell beitedrift. En del steingarder er satt opp, ellers skal her også være rester etter flere gravrøyser.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet aurikkelsveve, bleikstarr, blåklokke, blåkoll, bråtestarr, engfiol, finnskjegg, fjellmarikåpe, fjørekoll, gulaks, heistarr, hårsveve, jonsokkoll, jordnøtt, jåblom, kattefot, kystgrisor, legeveronika, rødsvingel, smalkjempe, tepperot, tiriltunge, tusenfryd og vanlig arve. I 2006 ble her også funnet sauevokssopp

(VU) og et par ubestemte jordtunger (*Geoglossum*), mens det i 2008 var altfor tørt til å finne sopper, slik at det ble med funn av vanlige vokssopper (*Hygrocybe*) som engvokssopp, honningvokssopp og skjør vokssopp. På bergvegger i hassellunden i øst ble det dessuten notert kystvrenge, skrubbenever og sølvnever.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den er godt utviklet, relativt stor og intakt, uten uheldige inngrep som gjødsling og jordbearbeiding. Ved nærmere undersøkelser av fungaen (soppfloraen) i en bedre sesong enn i 2008 kan det ikke utelukkes at verdien må oppjusteres til A (svært viktig). Dette er en av de fineste og best hevdede lokalitetene innen naturtypen i Ulstein kommune.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Samtidig bør det utarbeides en skjøtelsesplan med siktemål å ivareta landskapsestetiske og biologiske verdier. Denne bør se tilgrensende lokalitet i vest i sammenheng, da de to eiendommene utgjør en naturlig og variert enhet i kulturlandskapet på øya.

4.2.11 11 Dimna: Sundgotvatnet

UTM:	LQ 361 130
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark
Naturtype:	E08 Rik kulturlandskapssjø
Utforming:	E0802 Næringsrik utforming
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	17.06.2008, DH; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 04.03.2009 basert på eget feltarbeid 17.06.2008 og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger rett sørøst for vegen på Sundgot. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonssesksjon. Berggrunnen er eklogitt og gneiser. Vannet ligger for øvrig på gammel havbunn.

Vegetasjon: Rundt vatnet er det høgstarrsump som dominerer, med overgang til fuktenger eller høgstaudesamfunn i bakkant. På vestsida, i et smalt belte mellom vatnet og vegen, er det nå oppslag av sumpskog med mest bjørk, og innslag av bl.a. svartor. Langs vannkanten er det løsbunnsmyr eller mykmattemyr, mens vannspeilet både har innslag av langskuddsvegetasjon og flytebladvegetasjon.

Kulturpåvirkning: Det har trolig vært tilsig av gjødningsstoffer fra det omkringliggende jordbruksarealet, noe som muligens er en medvirkende til de siste tiårenes raske gjengroing av vannspeilet. Tidligere har det også vært kloakkutslipp her (Folkestad upubl.).

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet tusenblad, bekkeblom, bukkeblad, elvesnelle, flaskestarr, granntjønnaks, kvit nøkkerose (i tilbakegang), mjøduert, skogrørkvein, stolpestarr, sverdlilje og vanlig tjønnaks. En *Spirea*-art er i spredning på sørsida. Vatnet er ellers viktig som vinterbeite for sangsvaner, mens et par vanlige andefugler fremdeles er hekkfugler. Tidligere hekket også mer kravfulle og rødlistede arter som myrrikse, sivhøne og skeiand.

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den er liten og i en intensiv gjengroingsfase, samtidig som det ikke er kjent spesielt sjeldne arter. Den utgjør samtidig den eneste lokaliteten med denne utformingen i kommunen, og naturtypen er i tillegg regionalt sjelden. Verdien som viltlokalitet er trolig høyere enn som naturtypelokalitet.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Fremmede arter bør fjernes. Det bør også utarbeides en skjøtelsesplan

med tanke på en restaurering av vatnet (i den forstand at ytterligere gjengroing av vannspeilet bør forebygges, eller kanskje bør det utvides for igjen å bli attraktivt for diverse vannfugler).

Figur 13. Gjengroing er et stikkord for Sundgotvatnet. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.12 12 Dimna: Vågevågen

UTM:	LQ 357 108
Hovednaturtype:	Kyst/havstrand
Naturtype:	G05 Strandeng, I05 Brakkvannspoll
Utforming:	(Brakkvannspoll er viktigst med > 90 %)
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	17.06.2008, DH; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 04.03.2009 basert på eget feltarbeid 17.06.2008 og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger nordøst på Dimna. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er i hovedsak gneiser, men lokaliteten ligger dels på gamle strandflateavsetninger, med silt og leire.

Vegetasjon: Innerst er det ganske intakte strandenger, brakkvannsenger og intakte fuktenger i bakkant. Relativt homogene rødsvingelenger er karakteristisk, men her er også rustsivakseng og fjøresivakseng. Mot sørøst er det naturlige overganger mot gammel beite- eller slåttemark (nå nedlagt). Tradisjonelle høgstaudevoller mangler eller er svakt utviklet.

Kulturpåvirkning: Ytterst mot fjorden er lokaliteten delt av vegen, som går over utløpet med en kulvert. Også inne i pollen er det inngrep i form av lagring av fyllmasser samt en liten bru over brakkvassarealet innerst med en gammel veg inn til et nedlagt bruk. I tillegg går det en telefonlinje over pollen.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet havgras og ålegras i undervannsene. Av strandengplanter kan nevnes fjørekoll, fjøresauløk, fjøresivaks, fjørestarr, hanekam (i fukteng), rustsivaks, saltsiv, skjørbuksurt og strandkryp.

Prioritering: Lokaltiten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den er liten og noe preget av uheldige inngrep, samtidig som det ikke er funnet spesielt sjeldne arter. Den er også artsfattig og lite representativ for havstrender og poller regionalt.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for flere fysiske inngrep.

Figur 14. Indre deler av Vågevågen. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.13 13 Eiksund: Havågane NR

UTM:	LQ 379 062
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	F01 Rik edellauvskog
Utforming:	F0101 Lågurt-eikeskog
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	23.06 og 16.10.2008, DH & PL; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 05.03.2009 basert på eget feltarbeid 23.06 og 16.10.2008 sammen med Perry Larsen og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger i Havågen ved Eiksund. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er glimmerskifer og gneiser. Lokaliteten er vernet etter naturvernloven for å ivareta en viktig forekomst med eikeskog.

Vegetasjon: Lokaliteten er tydelig beitepåvirket, og har derfor en svakt utviklet lågurtvegetasjon, med spredte høgstauder og storbregner i fuktsig. Sommereik og hassel er viktigste treslag, med innslag av bjørk osv.

Kulturpåvirkning: Området grenser til veg mot nord og har en del naust langs strandlinja. Tidligere har her også vært beitet, noe som bl.a. vises gjennom oppslag av krattlodnegras.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet breiflangre, gulaks, hengeaks, jordnøtt, krattlodnegras, kusymre, legeberonika, markjordbær, skogfiol, sølvbunke og vivendel. På eiketær og berg ble det funnet en del arter i lungeneversamfunnet, som flekkvis er godt utviklet: blyhinnelav, kystvrenge, lungenever, muslinglav, skrubbenever og vanlig blåfildlav. I 2006 ble det også funnet et par rødlistede sopper, nemlig oransje blodrørsopp *Boletus queletii* (DD) og svartnende kantarell *Craterellus melanoxeros* (NT). Førstnevnte er nasjonalt meget sjelden, og gjerne assosiert med lågurt-eikeskog.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den er liten og noe preget av inngrep. Her er heller ikke spesielt artsrikt, og når det gjelder artsfunn er det i grunnen funngaen som er interessant. Noen få daa eikebestand trekker også opp.

Hensyn og skjøtsel: Her gjelder forskriftene for naturreservat.

4.2.14 14 Eiksund: Øyggardsberget

UTM:	LQ 395 068
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	F01 Rik edellauvskog
Utforming:	F0103 Rikt hasselkratt
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	23.06.2008, DH; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 05.03.2009 basert på eget feltarbeid 23.06.2008 og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger nordøst for Eiksund. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er triviell, med ulike gneiser.

Vegetasjon: Dette er ei bratt, sørvendt li med oppslag av særlig bjørk og hassel, med innslag av gråor-heggeskog og svartor m.v. Svakt utviklede lågurtsamfunn veksler mot mer høgstaudepreget skog i fuktsigene.

Kulturpåvirkning: Hele lokaliteten bærer preg av et langvarig beiter regime, gjennom store felt med bl.a. krattlodnegras og noe sølvbunke, men også et høyt innslag av søyleeiner.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet breiflangre, gulaks, hengeaks, jordnøtt, krattlodnegras, kusymre, legeveronika, markjordbær, mjøddurt, skogburkne, skogfiol, sølvbunke, vendelrot og vivendel.

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den er liten, relativt artsfattig og foreløpig sterkt utarmet grunnet tidligere drift.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep.

4.2.15 15 Eiksund: Aursnes

UTM:	LQ 357 063
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D04 Naturbeitemark
Utforming:	D0404 Frisk fattigeng
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	23.06.2008, DH; 16.10.2008, DH & PL

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 05.03.2009 basert på eget feltarbeid 23.06.08 og 16.10.2008, siste besøket sammen med Perry Larsen. Lokaliteten ligger sentralt på Aursnes, rett sør for Aursnesvatnet. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonssesjon. Berggrunnen er triviell, med fattige gneisbergarter.

Vegetasjon: Mestedelen av arealet kan føres til frisk fattigeng (gulaks-engkveineng, men også mye rødsvingeleng), med spredte innslag av finnskjeggeng og rikelig med jordnøtt-gulakseng.

Kulturpåvirkning: Det er noen gjerder og bygninger på stedet, som er et nedlagt bruk hvor det nå går utegangersauer.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet blåkløkke, bråtestarr, engkvein, englodnegras, finnskjegg, geitsvingel, gulaks, jordnøtt, kvitkløver, myrfiol, rødsvingel, sølvbunke, tepperot og vanlig arve. Innen soppriket ble det i oktober 2008 funnet bare vanlige gressmarkssopper (5 arter), hvor kun elfenbeinshette *Mycena alba* regnes blant de ekte beitemarkssoppene.

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den er liten, artsfattig og trolig bare har et beskjedent potensial for funn av sjeldne arter.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Beitingen bør opprettholdes på dagens nivå, da det fremmer forekomst av beitetolerante planter og sjeldne sopper.

Figur 15. Fra nordsida av beitemarka (lok. 15). Foto: Dag Holtan ©.

4.2.16 16 Eiksund: Aursneset

UTM:	LQ 352 064
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0701 Tørr lynghei, D0703 Fukthei, D004 Røsslyng- bjønnekamhei
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Folkestad (upubl.), Moen m.fl. (2006)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 05.03.2009 basert på litteraturkilder (Folkestad upubl. og Moen m.fl. 2006). Lokaliteten ligger ytterst på Aursneset og består av to oppstikkende åsrygger. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er ulike gneiser, og gir ikke opphav til et kravfullt planteliv.

Vegetasjon: Folkestad (upubl.): ”Området har vore del av aktivt drive kulturlandskap med beitebruk, lyngbrenning og torvtekt fram til om lag 40-50 år sidan. Beite vart vidareført til om lag 1975 og teke opp att frå 1980 og auko noko dei siste åra (frå 1997). Det er lagt ut studiefelt for skjøtsel av lynghei i området. Det er dessutan planta sitkagran på ei hyttetomt”.

Kulturpåvirkning: ”Folkestad (upubl.): Kystlynghei er dominerande med stor skilnad i utforming i nord- og sørhellingane, bl.a. med myrpreg i nordhellingane. Det er oppslag av lauvskog og barskog. Langs strandkanten er det stort sett strandberg med tangbelte i sjøen. Eit avgrensa myrområde er stort sett dominert av fattigmyrvegetasjon”.

Artsfunn: Folkestad (upubl.): ”I lyngheia dominerer røsslyng, men med rikt innslag av andre artar, særleg mjølbær, klokkelyng, tyttebær, blåbær og krekling. I nordhellingane er

det markert innslag av torvmose, elles er det ein del heistarr og spreidde felt med einstape. I myrområda veks bl.a. kvitmyrak og sivblom”.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den er stor, intakt og fremdeles er åpen. Både Folkestad (upubl.) og Moen m.fl. (2006) ga verdi A, men med svak beskrivelse og begrunnelse. Folkestad (upubl.): ”Ut frå botaniske kriterier er området klassifisert naturtypemessig å vere svært viktig (A). Verdien vert underbygt også når det gjeld funksjonen for ei rekkje fugle- og dyreartar”. Moen m.fl. (2006): ”Fortsatt åpne heier, og området har stor verdi”.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep.

4.2.17 17 Eiksund: Eika

UTM:	LQ 385 050
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	F12 Kystfuruskog (80 %), F08 Gammel barskog (20 %)
Utforming:	F0802 Gammel furuskog
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	23.06.2008, DH; Folkestad (upubl.), Korsmo & Svalastog 1997

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 05.03.2009 basert på eget feltarbeid 23.06.2008 og litteraturkilder (Folkestad upubl., Korsmo & Svalastog 1997). Lokaliteten ligger rett sør for Eiksund, og utgjør en øy som nylig har fått fastlandsforbindelse. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseaensk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er i hovedsak ulike fattige gneiser.

Vegetasjon: Røsslyng-blokkebærskog dominerer særlig på solsidene, mens blåbærskog er mer frekvent på skyggesidene og i senkninger. Samtidig er det spredte innslag av svakt utviklet lågurtskog på solsida, særlig hvor det er lauvinnslag i form av hassel, bjørk og osp. Ellers utgjør torvmark og myr mange steder viktige innslag. En stor del av skogen er i optimalfase, og skulle i dag være i alderen 125-135 år (jf. Korsmo & Svalastog 1997).

Kulturpåvirkning: Det har vært bosetting på øya over lang tid, i dag også med en smal grusveg fra nordøst til sørvest. Gjengroende innmark og enkelte granplantasjer og planting med andre bartrær finnes, men i hovedsak i lite omfang.

Artsfunn: Av karplanter ble det utenom trivialartene knyttet til de respektive trivielle vegetasjonstypene bl.a. funnet hengeaks, kristtorn, kusymre, legeveronika, markjordbær, sanikel, skogfiol, skogstorkenebb og vivendel.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den er stor, meget variert og intakt. Korsmo & Svalastog (1997) pekte i forbindelse med verneplanen for barskog på at ”Lokaliteten er et meget verneverdig spesialområde”.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep.

4.2.18 18 Eiksund: V for Havågane NR

UTM:	LQ 377 062
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D01 Slåttemark (90 %), D05 Hagemark (10 %)
Utforming:	D0104 Frisk fattigeng, D0503 Eikehage, D0509 Hasselhage
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	23.06.2008, DH: 16.10.2008, DH & PL; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 05.03.2009 basert på eget feltarbeid 23.06 og 16.10.2008, siste besøket sammen med Perry Larsen, og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger rett vest for naturreservatet ved Havågane. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er glimmerskifer og fattige gneiser.

Vegetasjon: Frisk fattigeng av gulaks-engkveineng er vanlig, med en del jordnøtt-gulakseng, noe jordnøtt-prestekrageutforming (en truet vegetasjonstype -EN), kanskje også jordnøtt-kystmaureutforming (CR) og rødsvingeleng. Et interessant innslag er små hassellunder og mindre eikeholt, som utgjør små åkerholmer i et estetisk vakkert kulturlandskap. Hagemarksskog er rødlistet som sårbar (VU). En bekk deler lokaliteten i to, og rundt denne er det frodige fuktenger.

Kulturpåvirkning: Det er nylig opparbeidet en grusveg gjennom deler av området (opprusting av en gammel traktorveg), som også har noen spikertelt oppe ved vegen og gamle naust. Tidligere har dette vært beite- eller slåttemark, og gresset fjernes fremdeles, om enn ikke over hele området.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet naturengplanter m.v. som aurikkelsveve, blåklokke, blåknapp, finnskjegg, flekkmarhand, hanekam, harerug, heisiv, jordnøtt, kornstarr, kystmaure, kystmyrklegg, legeveronika, liljekonvall, markjordbær, prestekrage, smalkjempe, tepperot, tiriltunge og vanlig arve. I hassellundene er det mye krattlodnegras og kusymre. På 1990-tallet fant Perry Larsen (pers. medd.) en beitemarkssopp som fiolett greinkølesopp *Clavaria zollingeri* (NT). Senere (inkl. 2008) er det funnet arter som svartnende kantarell *Craterellus melanoxeros* (NT – i hassellund), semsket rødskivesopp *Entoloma jubatum* (NT), skjør vokssopp *Hygrocybe ceracea*, gul vokssopp *H. chlorophana*, mønjevokssopp *H. coccinea*, kjeglevokssopp *H. conica*, gulfotvokssopp *H. flavipes* (NT), limvokssopp *H. glutinipes*, seig vokssopp *H. laeta*, engvokssopp *H. pratensis*, den sjeldne varianten bleik engvokssopp *H. pratensis* var. *pallida*, grønn vokssopp *H. psittacina*, rødskivevokssopp *H. quieta* (NT), honningvokssopp *H. reidii*, kritt vokssopp *H. virginea* og elfenbeinshette *Mycena alba*. I tillegg kommer en lang rekke kremler m.v. Fungaen er likevel ikke undersøkt i en god sesong, slik at her trolig er flere rødlistede arter knyttet til både engsamfunn og hassel eller eik.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at det fremdeles er intakt, har interessante og regionalt sjeldne naturtyper og enkelte rødlistearter. Potensialet for funn av flere rødlistede sopper tillegges en viss vekt.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Verdiene er skjøtelsbetingede, og det bør utarbeides skjøtelsplan med vekt på å ivareta disse gjennom beiting eller slått. Det viktigste er å fjerne gresset. Utbygging, jordbearbeiding eller gjødsling vil være en rask veg til å ødelegge verdiene.

Figur 16. Semsket rødskivesopp *Entoloma jubatum* (NT) fra lok 18. Foto: Perry Larsen ©.

4.2.19 19 Eiksund: Havågla

UTM:	LQ 380 063
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	F01 Rik edellauvskog
Utforming:	F0101 Lågurt-eikeskog, F0103 Rikt hasselkratt
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	23.06.2008, DH; (Folkestad unpubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 05.03.2009 basert på eget feltarbeid 23.06.2008 og litteraturkilder (Folkestad unpubl.). Lokaliteten ligger rett vest for naturreservatet ved Havågane. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonssesksjon. Berggrunnen er glimmerskifer og fattige gneiser.

Vegetasjon: I hovedsak har lokaliteten middels godt utviklet lågurtskog (stedvis med blottlagt jord), med innslag av småbregneskog, og i øvre deler også blåbærskog. Viktigste treslag er bjørk, med store innslag av hassel og sommereik, dessuten noe ask, osp og svartor.

Kulturpåvirkning: Beite og hogst har vært viktig tidligere, og her er også steingarder og gamle stier. Mye krattlodnegras og einer på retur vitner om tidligere beitepåvirkning. Det ble også registrert fremmede treslag som platanlønn og tuja.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet arter knyttet til lågurtskog, som berberis, blåklokke, blåknapp, breiflangre, grov nattfiol, hengeaks, kusymre, liljekonvall, markjordbær, ramsløk, sanikel, skogfiol og vivendel, med skogbjørnebær i kantsoner mot sør. Lungeneversamfunnet er mer eller mindre fraværende, noe som trolig kan tilskrives en langvarig kulturpåvirkning. Potensielt bør her også finnes en del sjeldne eller rødlistede sopper.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at det er en intakt lokalitet med en prioritert og samtidig regionalt sjelden naturtype som lågurt-eikeskog.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Gran og innførte arter bør fjernes.

Figur 17. Eksempel på grovt eiketre fra lokalitet 19. Det vokser rett ut av berget, og er drøyt metertykt. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.20 20 Eiksund: Selvågholmen

UTM:	LQ 368 371
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	-
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep, gjengroing
Undersøkt/kilder:	Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er tilrettelagt av Dag Holtan 06.03.2009 basert på litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger rett sør for Selvågane. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattige gneiser.

Vegetasjon: Folkestad (upubl.): Opprinneleg var dette kystlynghei med dominans av røsslyng og heller fattig heivegetasjon, og med smale myrdrag mellom haugane. I dag er dette i attgroing med oppslag av lauvkratt og skog. Langs sjøen er det stort sett strandberg.

Kulturpåvirkning: Folkestad (upubl.): Området var til for 30-40 år sidan del av eit aktivt drive kulturlandskap med lyngbrenning og beitebruk. Etter den tid vart drifta redusert og etter kvart nedlagt. I dag er området prega av lyngheilandskap i attgroing med oppslag av busker og tre på sentrale delar av holmen. Tidlegare var området eit aktivt forma kulturlandskap, men i dag er det berre spor av dette. Holmen vert mykje nytta for utfart.

Artsfunn: Folkestad (upubl.): Røsslyng dominerer lyngheia, saman med bjønnskjegg, torvull, duskull på dei fuktigaste områda, og med innslag av fagerperikum og heistarr. I krattskogen veks vivendel, og i skogoppslaget er det dominans av bjørk og frøoppslag av furu. Det finst spreidd svartor. I undervassengane er det ålegras. Det hekkar grågås og siland på holmen, som og har fleire hi og aktivitetsområde for oter.

Prioritering: Folkestad (upubl.): Holmen er heilt utan mennesklege inngrep i dag utanom tidlegare lyngheibruk og har eit breidt spekter og ein markert mosaikk av naturtyper og samfunnsvariasjon innafor eit avgrensa område. Lokaliteten er derfor viktig for å oppretthalde det lokale biomangfaldet (C).

Hensyn og skjøtsel: Folkestad (upubl.): Holmen bør skjøttast mest mogleg i den stand han er i dag, helst med mykje ope lyngheilandskap. Området kan kanskje vere sårbart for lyngsviing, men bør ha fordel av moderat beiting. Området bør haldast fritt for fysiske inngrep og bygging.

4.2.21 21 Flø: Djupemyrane

UTM:	LQ 400 235
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	A08 Kystmyr, D07 Kystlynghei
Utforming:	A0801 Velutviklet terrengdekkende myr, D0705 Kystfjellhei
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er tilrettelagt av Dag Holtan 05.03.2009 basert på litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger på et platå mellom Kjerringa og Smørkinna øst for Flø, og er ”eit bekkenforma landskap på fjellplatået ut mot havet, i hovudsak dominert av myr og fuktige område”. Området ligger i sør- til mellomboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattige gneiser.

Vegetasjon: Folkestad (upubl.): Dels terrengdekkande myr med kystbjønnskjegg og torvull som dominerande artar, men med rikare sig, og med innslag av heivegetasjon.

Kulturpåvirkning: Folkestad (upubl.): Ingen ut over det som kan finnast av spor etter beiting.

Artsfunn: Folkestad (upubl.): Dominert av triviell vegetasjon som bjønnskjegg, torvull og røsslyng, og med duskull og stjernestarr i siga. I området hekkar heilo, enkeltbekkasin og lirype, saman med småfugl som heipiplerke og steinskvett (NT).

Prioritering: Folkestad (upubl.): I myrregistreringane i Møre og Romsdal er området vurdert i hovudsak å ha lokal verdi (C).

Hensyn og skjøtsel: Folkestad (upubl.): Området er underlagt naturgjevne prosessar og har ikkje behov for skjøtsel. Området er dessutan den viktigaste delen av nedbørsfeltet for Flø vassverk og er underlagt restriksjonar i samband med det.

4.2.22 22 Flø: Fløstranda fredningsområde

UTM:	LQ 36 22
Hovednaturtype:	Kyst/havstrand
Naturtype:	G03 Sanddyne (5 %), G04 Sand og grusstrand (95 %)
Utforming:	G0301 Artsfattig fordyne, 0402 Overgang til strandeng etc.
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	16.06 og 13.07.2008, DH:16.10.2008, DH & PL; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 05.03.2009 basert på eget feltarbeid 16.06, 13.07 og 16.10.2008, siste besøket sammen med Perry Larsen, og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger som en knapt to km lang stripe fra Flø havn og sørvestover. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er gneiser.

Vegetasjon: Grunnet størrelsen på området er det stor variasjon i vegetasjonen. Ved Flø havn er det eksempelvis sanddyne med typiske sandbindere som marehalm (LQ 3723 2281) og strandkveke (LQ 3720 2286). Denne avbrytes videre sørover av finkornede rullesteinsstrender, fuktenger med overgang til naturbeitemark, små strandberg, strandeng, strandsump og videre små tangvoller. Høgstaudevoller og flerårs-gressvoller forekommer mest i den nordlige delen av lokaliteten.

Kulturpåvirkning: Området er til dels sterkt kulturpåvirket, med forbygging av sanddyner i sør, hageutkast og bålplasser, og overgjødning av beite inntil vernegrensene m.v. Totalt sett har området de senere tiårene vært utsatt for inngrep som klart har redusert de biologiske verdiene.

Artsfunn: Størst interesse knytter det seg trolig til et nylig funn av strandskolm, som ikke er funnet i Møre og Romsdal tidligere (LQ 3659 2191). Dynesamfunnet rett sør for havna ved Flø er også av stor botanisk interesse, med forekomst av sørlige sandbindere som marehalm, sandstarr og strandkveke. Andre relevante strandplanter som kan nevnes er buestarr, dunhavre, havstarr (LQ 3666 2120), kildegras (NT)(LQ 3674 2212), knopparve, knortestarr, strandkryp, strandreddik, strandrug og tiggersoleie. På rullesteinstranda et stykke sør for Flø havn er det dessuten masseforekomster av strandarve. Videre i fuktenger er det også bekkeblom, blåstarr (meget sparsom), enghumbleblom, engstarr (sparsom), finnskjegg, flekkmarihand, gulldusk (i små dammer), hanekam, loppestarr og myrhatt. Til sist kommer de spredte strandbergene med arter som aurikkelsveve, bitterbergknapp, gjeldkarve, kystbergknapp, lodnerubloom og en lang rekke naturengplanter. Ved punktet LQ 3685 2230, som har den beste kvaliteten i forhold til kontinuitet i beiting, ble det funnet en del beitemarkssopper 16.10: gul småkøllesopp *Clavulinopsis helvola*, skjør vokssopp *Hygrocybe ceracea*, gul vokssopp *H. chlorophana*, mønjevokssopp *H. coccinea*, kjeglevokssopp *H. conica*, engvokssopp *H. pratensis*, grønn vokssopp *H. psittacina*, skarlagen vokssopp *H. punicea*, honningvokssopp *H. reidii*, grå vokssopp *H. unguinosa* og kritt vokssopp *H. virginea*. I tillegg kommer enkelte vanlige rødskivesopper (*Entoloma*).

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den er stor, noenlunde intakt og har stor bredde i vegetasjonstyper og artsutvalg. Folkestad (upubl.) gir verdi A, men det er for høyt med tanke på den negative, nyere påvirkningen.

Hensyn og skjøtsel: Her gjelder forskriftene for verneområdet. Det må likevel pekes på behovet for en skjøtelsesplan som sikrer ivaretagelse av de botaniske interessene.

Figur 18. *Strandskolm* er en erteplante som har sitt eneste kjente voksested i MR ved Fløstrendene. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.23 23 Flø: Grasøya

UTM:	LQ 327 263
Hovednaturtype:	Kyst/havstrand
Naturtype:	G04 Sand og grusstrand
Utforming:	-
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er tilrettelagt av Dag Holtan 09.03.2009 basert på litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger ca 5 km nordvest for Flø. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattige gneiser.

Vegetasjon: Folkestad (upubl.): Det er ei rekkje interessante og karakteristiske plantesamfunn på øya: På skjelsandstranda er det kalkelskande strandplanter, og i og rundt tarevollstrendene er det frodig vegetasjon av næringskrevjande artar. Delar av strandflata ved naustet har blanding av tidlegare engsamfunn, dels høgvalsne og frodige og med innslag av forvilla hageplanter. På dei høgaste og mest torvdekte partia er det dels heivegetasjon, dels frodig gras og halvgras, og i strandsumpene mot sør er det kravfulle sumpplanter. I ferskvassdammane, særleg på nordre del av øya, er det og næringskrevjande vegetasjon. Rundt øya er det svært frodig tareskog.

Kulturpåvirkning: Folkestad (upubl.): Grasøya fyrstasjon ligg på øya, med bustadhus, låve/fjøs, maskinhus og fyrtårn, og med eit naust og landingspir ved sjøen. Deler av området på fyrstasjonen har vore kultivert. Heile øya har tradisjonelt vore beita (vérar).

Artsfunn: Folkestad (upubl.): Av planteartar er det verdt å merke seg frodig vekst av andmat i mange av dammane. Her er det og vass-slirekne og andre næringskrevjande sumpplanter. Også sjøfuglfaunaen er artsrik, med havsvale, gravand, terner og teist som

karakterartar frå gammalt av, med tidlegare tradisjon som fjørfellingsplass for stokkand og i nyare tid utvikla ein tradisjon som fjørfellingsplass for grågåås (inntil 900 opptalt). Steinvendar og sandlo er påvist hekkande. Lokaliteten er og viktig rasteplass for trekkfugl og for overvintrande fugl.

Prioritering: Folkestad (upubl.): Med utgangspunkt i sjøfuglbestandane er lokaliteten svært viktig (A), og deler av naturtype og vegetasjonssamfunn understøttar dette. Kommentar av Dag Holtan 09.03.2009: Som naturtypelokalitet overstiger verdien neppe C (lokalt viktig), jf. den tynne beskrivelsen. Det kan likevel ikke utelukkes at verdien stiger ved nærmere undersøkelser av vegetasjonen.

Hensyn og skjøtsel: Folkestad (upubl.): Det er viktig å unngå ytterlegare fysiske inngrep ut over vedlikehald av fyrvesenet sitt anlegg. Det er og viktig med ferdselsforbod i hekke- og fjørfellingstid, jamfør vernereglane.

4.2.24 24 Flø: Indreflø

UTM:	LQ 379 227
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D04 Naturbeitemark
Utforming:	D0404 Frisk fattigeng
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep, opphør av skjøtsel (gjengroing)
Undersøkt/kilder:	19.08.2008, DH & PL

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 09.03.2009 basert på eget feltarbeid 19.08.2008 sammen med Perry Larsen. Lokaliteten ligger ved Flø langs vegen inn mot Midtflødalen. Området ligger i boreonemoral til sørboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattige gneiser.

Vegetasjon: Frisk fattigeng (triviell gulaks-engkveineng) preger det meste av lokaliteten sammen med finnskjeggeng. Sistnevnte er i hovedsak dominant.

Kulturpåvirkning: Her har tydelig vært lang kontinuitet i beitedrift, samtidig som det ser ut til at driften har opphørt en periode, da her er meget tuete og en viss gjengroing med einer. Samtidig har det sannsynligvis blitt gjødslet noe tidligere, noe som preger en heller fattig vegetasjon, som har mye gress og få urter. Flekkvis er lokaliteten forsumpet, og har mye bjørnemoser i bunnsjiktet.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet blåklokke, blåknapp, einer, englodnegras, engsoleie, engsyre, gulaks, finnskjegg, fjellmarikåpe, følblom, heifrytle, heisiv, høymole, kildeurt, knappisiv, kystgrisøre, kvitkløver, myrtistel, ryllik, røsslyng, sølvbunke tepperot, tiriltunge og vassarve.

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den er i relativt dårlig forfatning hva angår artsutvalg og bredde, samt at her er sterke tendenser til gjengroing og tydelige spor etter tidligere gjødsling.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Skjøtselen bør opprettholdes, da det fremmer utviklingen av de botaniske verdiene.

Figur 19. Gjengroing preger lokalitet 24. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.25 25 Flø: Midtflødalen – Litlevatnet

UTM:	LQ 390 217
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0705 Kystfjellhei
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	19.08.2008, DH & PL; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 09.03.2009 basert på eget feltarbeid 19.08.2008 sammen med Perry Larsen og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger ved Litlevatnet langs vegen inn mot Midtflødalen. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattige gneiser.

Vegetasjon: Omtrent alt arealet består av ganske tørr røsslynghei, med mye krekling, pors og oppslag av einer. Det er jevne innslag av fuktsig og små myrflekker (fattig til svakt intermediær kystmyr) rundt Litlevatnet.

Kulturpåvirkning: Det går en jordbruksveg gjennom lokaliteten og videre nordover. Her har også vært beitet i meget lang tid, men i dag er driften sterkt redusert (noen sauer og ungdyr), slik at det er en viss gjengroing med busker og krattskog. Det ble observert spredning av sitkagran.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet bjønnekam, bjønnskjegg, blokkebær, blåtopp, duskull, dvergbjørk, einer, fjellsyre, flekkmarihand, geitsvingel, gulsildre, heisiv, heistarr, klokkelyng, kornstarr, krekling, kvitlyng, myrsauløk, pors, rome, rypebær, snøull, tepperot, tettegras, tiriltunge, torvull og ørevier.

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den er ganske liten, og verken inneholder spesielle arter, vegetasjonstyper eller øvrige uvanlige elementer.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Fremmede bartrær bør fjernes.

Figur 20. Ganske tørr kystfjellhei er vanlig i lokalitet 25. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.26 26 Flø: Midtflø

UTM:	LQ 375 235
Hovednaturtype:	Kyst/havstrand
Naturtype:	G04 Sand og grusstrand
Utforming:	G0403 Grus- og steinstrand med spesiell flora
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep, beiting, gjødsling, bålbrenning m.v.
Undersøkt/kilder:	25.06.2008, DH

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 09.03.2009 basert på eget feltarbeid 25.06.2008. Lokaliteten ligger som en smal stripe mot sjøen rett nord for havna på Flø. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattige gneiser.

Vegetasjon: Dette er en rullesteinstrand med manglende til svakt utviklet strandarve/østersurt-forstrand og enkelte små strandberg i nordøst. I bakkant er det en svært smal stripe med høgstaudevoll mot dyrkamark, bl.a. med hestehavreeng. Det er også små innslag av dårlig utviklede dynesamfunn.

Kulturpåvirkning: Hele lokaliteten grenser til fulldyrka mark i bakkant, og det er flere eksempler på diverse hageutkast m.v. og bålplasser.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet engsoleie, hestehavre, hundegras, hundekjeks, klengemaure, krusetistel, kveke, kvitkløver, rødkløver, rødsvingel, rød jonsokblom, skogstorkenebb, strandarve (gode bestander på forstrand), strandbalderbrå, strandreddik, strandrug, strandsmelle, vendelrot og østersurt. Sistnevnte har gått mye tilbake i nyere tid, trolig på grunn av beiting (A.O. Folkestad pers. medd.). Størst interesse knytter seg

likevel trolig til funnet av strandkål (LQ 3759 2346), som er det andre i Møre og Romsdal.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den har en del sjeldne og spesielle arter regionalt, hvor fortsatt gode bestander av østersurt og ikke minst funn av strandkål tillegges vekt.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Utkast av søppel samt bålbrekking og beiting i selve strandsona er negativt for de biologiske verdiene. Kantsonen mot kulturlandskapet i bakkant bør helt klart utvides for å få en bedre buffer mot strandplantene.

Figur 21. Strandkål ble det 2. funnet i MR (tidligere også funnet på Godøya i Giske kommune bak til høyre på bildet) for denne arten. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.27 27 Flø: Skolmeura

UTM (EUREF 89):	LQ 408-428, 245-253
Høgd over havet:	0-500 m
Hovudnaturtype:	Rasmark, berg og kantkratt
Naturtype:	B04 Nordvende kystberg og blokkmark
Utforming:	B0402 Sørleg, oseanisk moseutforming
Prioritet:	B (viktig)
Mulege truslar:	Ingen kjende
Undersøkt/kjelder:	04.11.2008, KJG, PL & JBJ; Folkestad (upubl.)

Områdeskildring

Generelt: Lokalitetsomtalen er skriven av John Bjarne Jordal 06.11.2008, basert på eige feltarbeid 04.11.2008 saman med Karl Johan Grimstad og Perry Larsen og litteraturkjelder (Folkestad upubl.). Lokaliteten består av nordvende berg, sig, rasmarker, kystlynghei og litt småvaksen lauvskog på nordsida av Hareidlandet austover mot grensa til Hareid.

Vegetasjon: Bergflate/bergsprekk av hinnebregne-utforming, basefattige rasmarker og kystlynghei.

Kulturpåverknad: Liten. Det gjekk nokre utgangarsauer oppe i hamrane, men lyngen var ganske lite beita, så beitetrykket er relativt lågt.

Artsfunn: Av kystbundne (oseaniske) mosar kan nemnast *Bazzania trilobata* storstylte, *Breutelia chrysocoma* gullhårrose, *Calypogeia fissa* tannflak, *Campylopus atrovirens* pelssåtemose, *Campylopus fragilis* kostsåtemose, *Douinia ovata* vengemose, *Hookeria lucens* dronningmose, *Lepidozia pearsonii* grannkrekrose, *Mylia taylori* raudmuslingmose og *Scapania gracilis* kystvibladmose. Av planter kan nemnast bergfrue, dvergjamne, enghumbleblom, fjellsmelle, gulsildre, hanekam, heifrytle, heisiv, heistorr, hinnebregne, jåblom, kystmaigull, loppestorr, raggtelg, raudsildre, rosenrot og stjernesildre. Dei mest kystbundne av desse er kystmaigull og hinnebregne, og særleg sistnemnde hadde gode bestandar. Fleire av dei andre er typiske for nordvendte kystberg, og einskilde av desse er basekrevande (t.d. fjellsmelle, gulsildre, loppestorr og raudsildre, og mosearten kammose). Det vart og funne noko som kan vera den raudlista kystengkall, men dette må undersøkast på sommars tid. Av lav vart det notert lungenever, skrubbenever, kystnever og skålfiltlav.

Verdsetting: Området blir verdsett til B (viktig) på grunn av at det er ein stor lokalitet med bestandar av mange fukt-krevande og oseaniske artar, men ingen særleg sjeldne.

Skjøtsel og omsyn: Det beste for naturverdiane er at lokaliteten vert liggjande urørt av fysiske inngrep. Ein bør ikkje planta bartre i området. Beitetrykket kan gjerne bli sterkare.

4.2.28 28 Flø: Smørkinna – Sæmyrane

UTM:	LQ 415 225
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0705 Kystfjellhei
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er tilrettelagt av Dag Holtan 09.03.2009 basert på litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger på fjellet ca 4 km øst for Flø. Området ligger i sør-til mellomboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattig, med gneiser.

Vegetasjon: Folkestad (upubl.): Heile området er prega av kort heivegetasjon, dels tørr hei med rabbevegetasjon, dels fukthei og litt myr med typiske myrplantесamfunn.

Kulturpåvirkning: Folkestad (upubl.): Områda har frå gammalt av vore beita, og dette kan ha verknad på vegetasjonsbildet, men stort sett synest heisamfunna å vere dirigerte av naturgjevne prosessar.

Artsfunn: Folkestad (upubl.): I tørrheisamfunna er kortvaksen røsslyng, saman med artar som greplyng og fjelljamne karakteristiske, og med rabbesiv og diverse grasartar. I dei fuktigare områda er det ein del finnskjegg, men elles kystbjønnskjegg, torvull og duskull. Ei rekkje fuglearter hekkar i området, karakterisert av artar som er knytte til fjellvidder og/eller område med kort vegetasjon, som lirype og på høgste toppen enkelte år også fjellrype, dessutan heilo, tjuvjo (NT), songlerke (NT), heiplerke og steinskvett (NT).

Prioritering: Folkestad (upubl.): I botanisk registrering av heiområde er delområda mot vest og aust vurderte å vere av regional/nasjonal verdi (B). I viltsamheng er det særleg verdien for rypebestanden som er viktig. Kommentar av Dag Holtan 09.03.2009: Verdien settes til C (lokalt viktig), da lokaliteten er representativ for de fattige kystfjellheiene i distriktet, og uten at det er dokumentert spesielle arter, sjeldne vegetasjonstyper eller annet.

Hensyn og skjøtsel: Folkestad (upubl.): Området er i hovudsak underlagt naturgjevne prosessar og treng neppe nokon spesiell skjøtsel, sjølv om ei viss beiting kan ha positiv effekt. Det er viktig å unngå ytterlegare fysiske inngrep.

4.2.29 29 Flø: Ytre Flø – Hoksteinen

UTM:	LQ 390 245
Hovednaturtype:	Kyst/havstrand
Naturtype:	G05 Strandeng
Utforming:	G0501 Stort strandengkompleks
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	25.06.2008, DH; 16.10.2008, DH & PL; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 09.03.2009 basert på eget feltarbeid 25.06 og 16.10.2008, siste besøket sammen med Perry Larsen, og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger nord og øst for vannverket på Flø. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er triviell og har gneisbergarter.

Vegetasjon: Med nærmere 3 km strandlinje i et strandflatelandskap er variasjonen i vegetasjonstyper meget stor. Her er innslag av både rullesteinstrand, små områder med

dårlig utviklet flygesandfelt, enkelte middels rike strandberg, strandmyr (dels svakt intermediær) med overgang mot fukteng og strandsump, brakkvannspøler i forbindelse med sig og bekker, beitet kystlynghei med overgang mot både fulldyrka og overflatedyrka mark (særlig i vest), hvor en del av arealet fremdeles beites av storfe (altså naturbeitemark av vekslende kvalitet). Flerårs-gressvoller med hestehavre og strandrug er vanlig helt i vest.

Kulturpåvirkning: Omtrent hele lokaliteten er fremdeles beitet av storfe, dels også sau. I vest er det dessuten en del fulldyrka mark helt ned til stranda, hvor det trolig har vært en del avrenning av massekjødningsstoffer. Grunnet de mange eiendommene er her en del gjerder, både steingarder og nettinggjerder.

Artsfunn: I strandmyrer, sumper, fuktig og fukthei ble det eksempelvis notert planter som bekkeblom, bjønnbrodd, bukkeblad, duskull, dvergjamne, enghumleblom, engstarr (sparsom), finnskjegg, flekkmarihand, grøftsoleie, gulsildre, hanekam, heifrytle, hesterumpe, hårstarr (sparsom), jåblom, kildeurt, klokkelyng, loppestarr, mannasøtgras, myrhatt, myrsauløk, rome, småpiggeknope, småsivaks, svarttopp, torvull, tusenblad, vassarve og vill-lin. Av interessante arter på strandberg er det meget beskjedne forekomster av buestarr, fjellsmelle, gjeldkarve, kystbergknapp, rosenrot og rødsildre. Vanlige strandplanter er fjøresauløk, gåsemure, klengemaure, rustsivaks, saltsiv, skjoldbærer, skjørbuksurt, strandarve, strandbalderbrå, strandkjempe, strandkryp, strandrug (stedvis tallrik), strandsmelle, strandstjerne, tangmelde og østersurt. I tillegg kommer et utvalg av naturengplanter. En innført problemart som rynkerose er i framgang. En rask og overflatisk soppundersøkelse 16. oktober ga funn av greinet småkøllesopp *Clavulinopsis corniculata*, skjør vokssopp *Hygrocybe ceracea*, limvokssopp *H. glutinipes*, grå vokssopp *H. irrigata*, seig vokssopp *H. laeta*, og kritt vokssopp *H. virginea*. Det ble også funnet en del vanlige gressmarkssopper. Potensielt bør her finnes en del rødlistede beitemarkssopper, noe som bør undersøkes senere.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at det er stort og i hovedsak intakt, selv om det særlig i den vestlige delen er en del uheldige inngrep. Samlet sett er lokaliteten ganske artsrik og variert, noe som også er vektlagt ved verdivurderingen, sammen med potensialet for funn av rødlistede beitemarkssopper. Det virker likevel for tynt til A-verdi, primært grunnet nyere inngrep, men grundigere undersøkelser av for eksempel funngaen kan likevel godt bidra til å øke verdien.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Beiting helt nede på stranda bør være ekstensiv og forsiktig, og helst skje med ungdyr. Gjødsling, videre jordbearbeiding og lagring av fyllmasser eller annet på stranda vil også være negativt. Rynkerose bør fjernes.

Figur 22. Vestre del av lokalitet 29 har en del fattig til svakt intermediær strandmyr, strandsump, fuktig strandeng, fukthei og brakkvannspøler. I tillegg forekommer også en del andre naturtyper og utforminger, slik at storlokaliteten er ført til naturtypen strandeng, og utformingen "stort strandengkompleks". Foto: Dag Holtan ©.

4.2.30 30 Haddal: Fjelle – Hasundhornet

UTM:	LQ 395 145
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0705 Kystfjellhei
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	19.08.2008, DH & PL

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 09.03.2009 basert på eget feltarbeid 19.08.2008 sammen med Perry Larsen. Lokaliteten ligger rett sør for Hareidseidet. Området ligger i sør- til mellomboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonssesjon. Berggrunnen er fattige gneiser.

Vegetasjon: Dette er en ganske fuktig kystfjellhei, naturlig nok dominert av røsslyng, med en del fuktsig og små, fattige bakkemyrer. I busksjiktet er det vanlig med oppslag av dvergbjørkkratt. På kollene fra Hasundhornet og nordøstover er det mer avblåste rabber.

Kulturpåvirkning: Tidligere har det vært utstrakt beiting i området. Denne er nå på det nærmeste opphørt, slik at det er oppslag av einerkratt, spredte innslag av bjørk, furu og stedvis frodige vierkjerr (helst ørevier). På vestsida av vegen over fjellet ser det ut til å være noe spredning av gran som er plantet i forbindelse med en rekke fritidseiendommer.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet bjønnbrodd, bjønnskjegg, blokkebær, blåknapp, blåtopp, dvergjamne, dvergbjørk, geitsvingel, heiblåfjør, heifrytle, heisiv, heistarr, kornstarr, pors, rome, rabbesiv, rundsoldogg, rypebær, røsslyng, skogsnelle, skogstjerne, skrubbær, stjernestarr, særbustarr, tepperot, torvull, tiriltunge og ørevier.

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den, størrelsen til tross, ikke har innslag av spesielt sjeldne arter, vegetasjonstyper eller elementer for øvrig. Den er representativ for fattige og lite varierte kystfjellheier regionalt.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Innplantede bartrær bør fjernes.

4.2.31 31 Haddal: Furøya

UTM:	LQ 363 079
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0703 Fuktig lynghei
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er tilrettelagt av Dag Holtan 09.03.2009 basert på litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger i fjorden ca 2 km sørvest for Haddal. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattige gneiser.

Vegetasjon: Folkestad (upubl.): Kystlyngheisamfunn med dominans av lyng, dels også litt fukthei og fattigmyr. Det er frøoppslag av lauvskog og barskog. Langs strendene er det rike tangbelte og i vågar og pollar med blautbotn også undervassengar.

Kulturpåvirkning: Folkestad (upubl.): Øyane har frå gammalt av vore ein del av det aktivt drivne kulturlandskapet og vart nytta for beite, dels også torvtekt. År om anna vert øyane framleis nytta for beite (vérar). I dag går ei dobbelt 120 kV-linje over øyane.

Artsfunn: Folkestad (upubl.): Lyngheivegetasjonen er dominert av vanlege planteartar, men på skjerma stader er det og innslag av varmekjære artar som kristtorn og vivendel. I sjøen er det enger av ålegras. Av fugl hekkar grågås, ærfugl og siland. Tidlegare var dette tradisjonell hekkelass for hubro og teist. Det er ei rekkje oterhi på øyane.

Prioritering: Folkestad (upubl.): Ut frå innslag av artar på den norske raudlista er området vurdert å vere viktig (B). kommentar av Dag Holtan 09.03.2009: Området ble studert fra min side med kikkert i 23.06.2008. Det beites fremdeles med vær (7 dyr observert), og området virket velhevdet. Flere kristtorn kunne ses fra kikkert. Ut fra hevd og tilstand tilsluttes verdi B (om enn på andre premisser enn Folkestad).

Hensyn og skjøtsel: Folkestad (upubl.): Det er viktig å unngå bygging i området, men samstundes vil det vere naudsynt med skjøtsel for å vedlikehalde/restaurere kystlyngheia, muligens ved lyngbrenning, helst ved moderat beitebruk. Viktige planteartar som kristtorn og vivendel vil likevel vere sårbare for visse former for skjøtselstiltak.

4.2.32 32 Haddal: Garnestjøna

UTM:	LQ 358 098
Hovednaturtype:	Ferskvann/våtmark
Naturtype:	E08 Rik kulturlandskapssjø
Utforming:	E0802 Kalkfattig utforming
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er tilrettelagt av Dag Holtan 09.03.2009 basert på litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger midt på den smale halvøya sørvest for Garnes. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattige gneiser.

Vegetasjon: Folkestad (upubl.): Sivbelta er smale og dominerte av høgstarr og litt snelle. Det er frodige flytebladsbelte medan undervassvegetasjonen dels er kortskotsplanter, dels langskotsplanter. Langs breiddene er det kulturlandskap i attgroing, dels lauvskog, dels lynghei.

Kulturpåvirkning: Folkestad (upubl.): Lokaliteten er sterkt kulturpåvirka fysisk gjennom vegtrafikk og med bustadhus ned til breiddene eller litt lenger unna. Vasskvaliteten syns likevel å vere lite påvirka.

Artsfunn: Folkestad (upubl.): Flaskestarr og litt elvesnelle dominerer sivbeltet, medan kvit nøkkerose er viktigaste flytebladsplante. I undervassvegetasjonen finst tjønngress og botnegress, saman med tusenblad og blærerot. I landområda dominerer trivielle heiplanter, saman med bjørk, rogn, selje, osp og øyrevier. Stokkand og fiskemåse hekkar årleg, og oter besøker regelmessig tjønna.

Prioritering: Folkestad (upubl.): Ut frå det sparsame utvalet av låglandsvatn i kommunen, er lokaliteten vurdert å vere lokalt viktig (C).

Hensyn og skjøtsel: Folkestad (upubl.): Lokaliteten er klemt av menneskleg aktivitet og inngrep frå fleire sider, men synest å vere forbausande nær naturtilstand i sjølve vatnet. Det er viktig at denne situasjonen vert vedlikehalden og at det ikkje vert gjennomført inngrep som kan endre på det. Det vil og vere ein føremon med ein viss skjøtsel av vegetasjonen i nærområdet kring vatnet på nord- og vestsida.

4.2.33 33 Haddal: Ringstaddalen nedre

UTM:	LQ 387 097
Hovednaturtype:	Myr og kilde, Kulturlandskap
Naturtype:	A08 Kystmyr (20 %), D07 Kystlynghei (80 %)
Utforming:	A0803 Jordvannsmyr, D0703 Fuktig lynghei
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	19.08.2008, DH & PL

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 09.03.2009 basert på eget feltarbeid 19.08.2008 sammen med Perry Larsen. Lokaliteten ligger i Ringstaddalen ovenfor Haddal. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattige gneiser.

Vegetasjon: Dette er en ganske homogen, fuktig røsslynghei med eksempelvis få gressarter og urter. Den er i en klar gjengroingsfase, med oppslag av bjørk, einer og furu spesielt i de nedre delene.

Kulturpåvirkning: Tidligere har det vært beiting i lokaliteten, men denne er nå opphørt. Øverst og i bakkant av lynchheia går det en kraftlinje.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet bjønnekam, blokkebær, blåknapp, blåtopp, einer, finnskjegg, heistarr, kornstarr, krekling, kvitlyng, pors, rome, stjernestarr, sveltstarr, tepperot, tiriltunge, torvull og en øyentrøst-art. Pors og rome er de dominerende artene.

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den er meget artsfattig og triviell, uten sjeldne arter, vegetasjonstyper eller elementer for øvrig.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Om det er ønskelig å forebygge videre gjengroing er det nødvendig med lyngsviing eller beite.

Figur 23. Nedre deler av Ringstaddalen er tydelig i gjengroing. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.34 34 Haddal: Ringstaddalen øvre

UTM:	LQ 405 110
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0703 Fuktig lynghei
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	19.08.2008, DH & PL

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 09.03.2009 basert på eget feltarbeid 19.08.2008 sammen med Perry Larsen. Lokaliteten ligger i Ringstaddalen ovenfor Haddal. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonssesksjon. Berggrunnen er fattige gneiser.

Vegetasjon: Dette er en ganske småkupert til flat, fuktig røsslynghei med eksempelvis rikelig med gressarter og urter (klart beitebetinget). Den er i en svak gjengroingsfase, med oppslag av bjørk, einer og furu spesielt i de nedre delene.

Kulturpåvirkning: Tidligere har det vært beiting i lokaliteten, men denne er nå stort sett opphørt. Det går en kraftlinje langs elva vest i lokaliteten.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet bjønnekam, bjønnskjegg, blokkebær, blåknapp, blåtopp, einer, heiblåfjør, heisiv, heistarr, kornstarr, krekling, kvitlyng, legeveronika, pors, rome, stjernestarr, sveltestarr, tepperot, tiriltunge, torvull og tyttebær. Pors og rome er de dominerende artene

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den er stort sett artsfattig og triviell, uten sjeldne arter, vegetasjonstyper eller elementer for øvrig.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Om det er ønskelig å forebygge videre gjengroing er det nødvendig med lyngsviing eller beite.

Figur 24. Fra øvre del av Ringstaddalen, ved Løsetvatnet. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.35 35 Ulstein: Gåsneset

UTM:	LQ 355 204
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D04 Naturbeitemark
Utforming:	D0401 Fuktig fattigeng
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	16.06.2008, DH: 16.10.2008, DH & PL; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 10.03.2009 basert på eget feltarbeid 16.06 og 16.10.2008, siste besøket sammen med Perry Larsen, og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger ved en havstrand om lag midtveis mellom Ulstein og Flø. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattig, og har gneiser.

Vegetasjon: Selv om det er noe variasjon er hovedinntrykket en fuktig fattigeng. Det er i tillegg mindre arealer med strandmyr og svakt utviklede flygesandfelt, overalt med diffuse overganger mot fuktig lynghei. Strengt tatt er mye av dette havstrand, men det er ført til kulturlandskap grunnet hevd.

Kulturpåvirkning: Det er flere fornminner i lokaliteten (gravrøyser). Det har vært langvarig hevd gjennom beiting. Tidligere ble her beitet av storfe (som gjorde skade på strandplantesamfunn, jf. Folkestad upubl.). I 2008 ble det bare observert to søyer med lam, noe som er for lite til å opprettholde et hevdet kulturlandskap.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet dunhavre, engkarse, geitsvingel, heiblåfjør, heisiv, heistarr, jordnøtt, jåblom, kornstarr, kystgrisøre, legeveronika og øyentrøst. Typiske strandplanter er buestarr, sandstarr, strandreddik og strandrug. Fra soppundersøkelsen 16.10.2008 kan nevnes funn av beitemarkssopper som greinet småkøllesopp *Clavulinopsis corniculata*, skjør vokssopp *Hygrocybe ceracea*, gul vokssopp *H. chlorophana*, kjeglevokssopp *H. conica*, limvokssopp *H. glutinipes*, engvokssopp *H. pratensis*, grønn vokssopp *H. psittacina* og kritt vokssopp *H. virginea*. I tillegg ble det funnet en del vanlige gressmarkssopper. Mest interessant var likevel funn av dynejordtunge *Geoglossum cookeanum* (NT) og olivenjordtunge *Microglossum olivaceum* (VU), hvor særlig sistnevnte er nasjonalt sjelden.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at her er noen rødlistearter knyttet til skjøtselen, hvor særlig funnet av en sjelden art som olivenjordtunge trekker opp.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Beitingen må økes om det er ønskelig å opprettholde verdien som kulturlandskap. Rødlisteartene er avhengig av skjøtselen.

Figur 25. Oliventunge er en nasjonalt meget sjelden art. Foto: Perry Larsen ©.

Figur 26. Dynetunge er strengt knyttet til sanddyner ved havet. Foto: Perry Larsen ©.

4.2.36 37 Ulstein: Skokken

UTM:	LQ 3550 1933
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D01 Slåttemark
Utforming:	D0104 Frisk fattigeng
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	25.06.2008, DH; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 10.03.2009 basert på eget feltarbeid 25.06.2008 og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger midt mellom Ulstein og Gåsneset. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattige gneisbergarter.

Vegetasjon: Mest interessant er innslag av jordnøtt-prestekrageeng, som er en sterkt truet vegetasjonstype (EN). Ellers er det fattig gulaks-engkveineng og innslag av sølvbunkeeng (gjengroingsindikator).

Kulturpåvirkning: Bruket er tydelig nedlagt, og det står både våningshus, låve og gjerder på eiendommen.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet blåklokke, blåkoll, englodnegras, engsoleie, engsyre, firkantperikum (gjengroingsindikator), flekkmarihand, følblom, hanekam, jordnøtt, kystgrisor, kvitkløver, prestekrage, ryllik, smalkjempe, smyle, sølvbunke, tepperot, tiriltunge og vanlig arve.

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den for øyeblikket er i et ekspansiv gjengroingsfase, hvor det som trekker opp er forekomsten av en truet vegetasjonstype.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Slått eller beiting bør gjenopptas.

Figur 27. Gjengroing ved Skokken. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.37 38 Ulstein: Ulsteinhetta

UTM:	LQ 357 200
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	F01 Rik edellauskog
Utforming:	F0103 Rikt hasselkratt
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	13.07.2008, DH, AOF, KJG; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 10.03.2009 basert på eget feltarbeid 13.07.2008 sammen med Alv O. Folkestad og Karl J. Grimstad, og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger i ei vestvendt, bratt skråning under fjellet Ulsteinhetta. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er gneis og med spor av eklogitt.

Vegetasjon: Lokaliteten er svært bratt, og kunne kanskje også føres til naturtypen rasmark m.v. Mest interessant i denne sammenhengen er likevel innslag av rike hasselkratt, med oppslag av osp og bjørk, og innslag av andre treslag som alm (NT), furu og selje. Storfrytle-utforming og lågurtskog dekker det meste av arealet, mens intermediære fuktig er vanlig under hamrene nord i lokaliteten.

Kulturpåvirkning: Et uheldig inngrep er et nyere masseuttak ved fjellfoten, slik at bl.a. sitkagran har fått gode forhold for spredning. I eldre tid ble her for øvrig beitet med geiter, men det er vanskelig å spore i dag (jf. Folkestad upubl.). Også platanlønn er i spredning.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet en lang rekke gode signalarter for forvaltningsmessig verdifull skog pluss mange naturengplanter med mer: blankburkne, bergasal, bergfrue, breiflangre, engfiol, engstarr, fagerperikum, gulsildre, hengeaks, hestehavre, hundekveke, jonsokkoll, jordnøtt, knollerteknapp, kranskonvall, kransmynte, kratthumbleblom, krossved, kusymre, legeveronika, liljekonvall, loppestarr, lundgrønnaks, markjordbær, myske, mørkkongsslys (i rasmark, sjelden art i kyststrøk), raggtelg, ramsløk, rødsildre, sanikel, skogfiol, strandsmelle, svarterteknapp, svartknoppurt, vestlandsvikke (nordgrense i lokaliteten), vill-løk og vivendel. Folkestad (upubl.) oppgir i tillegg kvitkurle (VU) og vårmarihand. Av lav er det flekkvise godt utviklede lungeneversamfunn, med grynfilflav, grynvrenge, kystvrenge, lungenever, muslinglav, skrubbenever, stiftfilflav og vanlig blåfilflav.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den utgjør en sjelden og svært artsrik utforming av oseaniske hasselkratt, med nordgrense for vestlandsvikke og en rødlisteart i høyere kategori. Tidligere hadde lokaliteten også stor verdi som viltlokalitet (A), men det er uklart om dette er tilfelle i dag (jf. Folkestad upubl.).

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for flere fysiske inngrep. Fremmede treslag bør fjernes.

4.2.38 39 Ulsteinvik: Boholmen

UTM:	LQ 350 163
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0703 Fuktig lynghei, D0706 Purpurlynghei
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	16.06.2008, DH; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 10.03.2009 basert på eget feltarbeid 16.06.2008 og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger rett nord for Osneset i Ulsteinvik. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er gneiser og eklogitt.

Vegetasjon: I dag er dette en kystlynghei i sterk gjengroing, med fragmenter av beitebetinget vegetasjon og noe sørbergvegetasjon. Heia er vekselfuktig, og mest interessant er lave, sørvendte rygger hvor purpurlyng i det minste har forekommet tidligere. Her er også fragmenter av sanddyner og ulike utforminger av strandvegetasjon, inkl. relativt rike strandberg.

Kulturpåvirkning: Tidligere har det vært både slått og beite på holmen, noe som fremdeles er synlig gjennom rester av gamle enger. Et svært uheldig inngrep i nyere tid er fyllinga mellom Osneset og holmen, hvor fyllmasser bl.a. ligger langt opp på strandbergene mot øst, i tillegg til at et dynamisk sanddynesamfunn også er helt ødelagt. Dette har redusert de biologiske verdiene betraktelig.

Artsfunn: Folkestad (upubl.) peker på at det er registrert 180 ulike karplanter på holmen. Om purpurlyng (NT) er intakt er usikkert. Lyngheiarter for øvrig er bjønnekam, blåtopp, dunhavre, heistarr, knollerteknapp, kristtorn og vestlandsvikke (nær nordgrensa). På strandberg, sandstrand og i restene av tidligere beitemarker er det dessuten påvist buestarr, dvergsmyle, kusymre, strandkveke, strandrug og vill-løk.

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den er i en ekspansiv gjengroingsfase og har vært utsatt for irreversible negative inngrep.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep.

4.2.39 40 Ulsteinvik: Borgarøya

UTM:	LQ 330 157
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0703 Fuktig lynghei
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	23.09.2008, DH, AOF & PL; Hatløy (1992)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 10.03.2009 basert på eget feltarbeid 23.09.2008 sammen med Alv O. Folkestad og Perry Larsen, samt litteraturkilder (Hatløy 1992). Lokaliteten ligger drøyt 3 km vest for Ulsteinvik. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er gneiser og noe eklogitt.

Vegetasjon: Selv om lokaliteten her føres til fukthei er det også innslag av tørrhei (tidligere også med purpurlyng) og røsslyng-bjønnekamhei. Det er også utbredte einerkraft og oppslag av bjørk og rogn.

Kulturpåvirkning: Det har tidligere vært bosetting på øya, men langvarig beitedrift. Dette er imidlertid opphørt, slik at gjengroingen har kommet ganske langt.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet bjønnekam, bjønnskjegg, blåbær, blåklokke, duskull, flekkmariland, geitsvingel, heisiv, heistarr, klokkelyng, krekling, kystbergknapp, skrubbær, tiriltunge, torvull og vivendel.

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den er i sterk gjengroing, artsfattig og triviell, og bl.a. har mistet innslaget med purpurlynghei.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. For å få tilbake kvalitetene i lyngheiene på øya ville det være en idé å plukke fram Hatløys skjøtelsesplan fra 1992.

4.2.40 41 Ulsteinvik: Gamleidet

UTM:	LQ 390 170
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0703 Fuktig lynghei
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	19.08.2008, DH & PL; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 10.03.2009 basert på eget feltarbeid 19.08.2008 sammen med Perry Larsen og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger rett nord for Hareidseidet. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonssesksjon. Berggrunnen er gneiser.

Vegetasjon: Dette er en ganske småkupert til flat, fuktig røsslynghei med eksempelvis rikelig med gressarter og urter (klart beitebetinget). Den er i en svak gjengroingsfase, med oppslag av bjørk, einer og furu spesielt i de nedre delene.

Kulturpåvirkning: Tidligere har det vært beiting i lokaliteten, men denne er nå stort sett opphørt. Her er også tydelige spor etter tidligere torvtekt. Mot øst grenser lokaliteten til et nydyrkingsfelt, i vest til boligfelt og i sør til veg. Gran og sitkagran er i spredning

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet bjønnekam, bjønnskjegg, blokkebær, blåknapp, blåtopp, einer, heiblåfjør, heifrytle, heisiv, heistarr, kornstarr, krekling, kvitlyng, legeveronika, pors, rome, stjernestarr, svelstarr, tepperot, tiriltunge, torvull, tyttebær og ørevier. Blåtopp, pors og rome er de dominerende artene utenom røsslyng.

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den er stort sett artsfattig og triviell, uten sjeldne arter, vegetasjonstyper eller elementer for øvrig.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Om det er ønskelig å forebygge videre gjengroing er det nødvendig med lyngsviing eller beite. Fremmede bartrær bør fjernes.

Figur 28. Det er området i bakgrunnen, mellom boligområdet til venstre og dyrkamarka til høyre, som er avgrenset ved Gamleeidet. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.41 42 Ulsteinvik: Hatløya naturbeite

UTM:	LQ 334 168
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D04 Naturbeitemark
Utforming:	D0404 Frisk fattigeng
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep, opphør av skjøtsel, gjødsling
Undersøkt/kilder:	23.09.2008, DH, AOF & PL

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 10.03.2009 basert på eget feltarbeid 23.09.2008 sammen med Alv Ottar Folkestad og Perry Larsen. Lokaliteten ligger i havnebassenget ca 4 km vest for Ulsteinvik. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er en blanding av eklogitt og gneiser.

Vegetasjon: Hovedinntrykket så sent som i september er frisk fattigeng med gulaks-engkveinutforming og en del sølvbunkeeng.

Kulturpåvirkning: Det er fremdeles bosetting på øya, med en del bygninger og steingjerder m.v. Samtidig er det plantet ut en del fremmede bartrær langs kanten av lokaliteten. Det har vært beitedrift i flere hundre år, og denne er relativt nylig tatt opp igjen (A.O. Folkestad pers. medd.). Beitetrykket er i dag bra, og her går noen titalls utegangersauer på beite hele året. Disse beiter også i de tilgrensende kystlyngheiene. Deler av lokaliteten er for øvrig klart preget av en tidligere ekstensiv gjødsling.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet blåklokke, blåknapp, dikesvineblom, engfiol, engkvein, englodnegras, engsyre, geitsvingel, hårsveve, gulaks, kattedot, kornstarr, kystgrisøre, legeberonika, ryllik, røsslyng, smalkjempe, svartknoppurt, tepperot og øyentrøst. På et av sørbergene i lokaliteten ble det også funnet blyhinnelav. Når det gjelder beitemarkssopper ble det funnet bleiktuppa småkøllesopp *Clavulinopsis*

luteoalba, skjør vokssopp *Hygrocybe ceracea*, kjeglevokssopp *H. conica*, seig vokssopp *H. laeta*, honningvokssopp *H. reidii*, rød honningvokssopp *H. splendidissima* (NT) og kritt vokssopp *H. virginea*. I tillegg ble det funnet en del vanlige gressmarkssopper.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at det er en naturtype i tilbakegang som nå er i bedring hva kvaliteten angår og funn av en rødlisteart i lavere kategori. Potensialet for funn av flere rødlistede beitemarkssopper er også tillagt vekt.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Verdiene er skjøtselsbetingede, noe som innebærer at fortsatt beiting er nødvendig om det er ønskelig at disse skal opprettholdes. Gjødsling eller jordbearbeiding vil være negativt.

Figur 29. Beitemarka på Hatløya beites igjen etter noen års opphold. I tillegg til beitemark er her fine lauvskogslunder mot sørberg flere steder i lokaliteten. Her er det potensielt mulig å finne sjeldne eller rødlistede sopper. Foto. Dag Holtan ©.

4.2.42 43 Ulsteinvik: Hatløya lynghei

UTM:	LQ 332 168
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0701 Tørr lynghei, D0703 Fuktig lynghei, D0705 Purpurlynghei (ikke beregnet andel for utformingene)
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep, opphør av skjøtsel, gjødsling
Undersøkt/kilder:	23.09.2008, DH, AOF & PL

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 10.03.2009 basert på eget feltarbeid 23.09.2008 sammen med Alv Ottar Folkestad og Perry Larsen. Lokaliteten ligger i havnebassenget ca 4 km vest for Ulsteinvik. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er en blanding av eklogitt og gneiser.

Vegetasjon: Her er både tørrhei (med purpurlyng), fukthei og myrdrag, og lokaliteten er totalt sett meget variert og relativt stor. Undersøkelsen i 2008 var relativt overflatisk

grunnet tidspress (båtskyss til land). Ut fra det vi fikk med kan det i alle fall pekes på en gress- og urterik hei, noe som kan tilskrives et bra beitetrykk.

Kulturpåvirkning: Det er fremdeles bosetting på øya, med en del bygninger og steingjerder m.v. Samtidig er det plantet ut en del fremmede bartrær langs kanten av lokaliteten. Det har vært beitedrift i flere hundre år, og denne er relativt nylig tatt opp igjen (A.O. Folkestad pers. medd.). Beitetrykket er i dag bra, og her går ca 40 utegangersauer på vinterbeite og opp til 100 dyr om sommeren. Disse beiter også i den tilgrensende naturbeitemarka.

Artsfunn: Av karplanter ble det bare tid til å notere blåkoll, fjellmarikåpe, heiblåfjør, heisiv, heistarr, kattefot, svartknoppurt, tepperot, tiriltunge og torvull. Alv. O. Folkestad (pers. medd.) nevner også at purpurlyng (NT) fremdeles skal ha bestander i lyngheia. Her bør også forekomme en del rødlistede beitemarkssopper.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den er stor, intakt, har en riktig og god skjøtsel og intakte forekomster av purpurlynghei. Potensialet for funn av rødlistearter er også vektlagt.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Verdiene er skjøtelsbetingede, noe som innebærer at fortsatt beiting er nødvendig om det er ønskelig at disse skal opprettholdes. Gjødsling eller jordbearbeiding vil være negativt. En massiv spredning av sitkagran holdes foreløpig nede av beiting. Det er all grunn til å overvåke situasjonen, og kanskje bør lyngsviing på et tidspunkt diskuteres.

Figur 30. Rød honningvokssopp ble funnet i beitemarka på Hatløya. Foto: Perry Larsen ©.

4.2.43 44 Ulsteinvik: Osneshaugen

UTM:	LQ 357 167
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D04 Naturbeitemark
Utforming:	D0404 Frisk fattigeng
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	25.06.2008, DH

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 11.03.2009 basert på eget feltarbeid 25.06.2008. Lokaliteten ligger innerst på nordsida av Osneset ved Ulsteinvik. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er fattig gneis.

Vegetasjon: Frisk fattigeng, bl.a. med gulaks-engkveineng og særlig finnskjeggen er mest utbredte typer. Det er samtidig noe iblanding av kunsteng og sølvbunkeeng. Noen bjørkestrær sørger for et visst hagemarkspreg i deler av lokaliteten, mens einer og lyngarter er i spredning.

Kulturpåvirkning: Stedvise oppslag av bl.a. engsoleie vitner om en viss gjødsling tidligere. Lokaliteten har også preg av langvarig beite, men gjengroing karakteriserte store delområder i 2008, hvor det ble beitet at to ungdyr.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet blokkebær, blåbær, blåklokke, blåknapp, blåtopp, englodnegras, engsoleie, engsyre, finnskjegg, flekkmarihand, geitsvingel, gulaks, jordnøtt, knollerteknapp, kystbergknapp, kystgrisøre, legeveronika, rødsvingel, røsslyng, sandstarr, skogsnelle, svartknoppurt, sølvbunke, tepperot og tiriltunge. Sandstarr og svartknoppurt er de mest interessante artsfunnene, og vokser langs gjerdet mot sør. Trolig finnes også en del beitemarkssopper, kanskje også rødlistearter.

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at den er liten, noe uheldig påvirket av gjødsling og ikke har spesielt sjeldne arter eller vegetasjonstyper.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Beitingen bør økes, og einerkratt bør holdes nede eller kanskje helst fjernes.

Figur 31. Osneshaugen har for dårlig beitetrykk. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.44 45 Ulsteinvik: Osnessanden

UTM:	LQ 357 165
Hovednaturtype:	Kyst/havstrand
Naturtype:	G03 Sanddyne
Utforming:	G0302 Store og flate flygesandområder
Verdi:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	16.06, 25.06 og 13.07.2008, DH; Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 11.03.2009 basert på eget feltarbeid senest 13.07.2008, da sammen med Alv O. Folkestad og Karl J. Grimstad, og litteraturkilder (Folkestad upubl.). Lokaliteten ligger midt på nordsida av Osneset vest for Ulsteinvik. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er gneiser, men lokaliteten ligger på et gammelt flygesandfelt.

Vegetasjon: Dette var på et tidspunkt et dynamisk flygesandområde, hvor nå vegetasjonen er mer eller mindre etablert. Høgstaudesamfunn og flerårs-gressvoller er de vanligste vegetasjonstypene (etablert dyne) og innslag av dunhavreeng, med praktisk talt ingen vegetasjon på forstrand ut over sandbinderne. Det er en naturlig overgang mot gammel slåtte- eller beitemark i sørenden, slik at naturengsamfunn utgjør en del av lokaliteten.

Kulturpåvirkning: Ved gravplassen er det forbygd med steiner mot stranda, og her er det også en del innblanding av fremmede arter, bl.a. bartrebeplantning, hagelupin, platanlønn og skvallerkål. Dette er også den viktigste badeplassen i kommunen, noe som også fører til en del slitasjeskader og flyt av ulikt søppel.

Artsfunn: Lokaliteten er artsrik, og av karplanter ble det bl.a. funnet dunhavre, gjeldkarve, hestehavre, jordnøtt, klengemaure, knollerteknapp, kveke, liljekonvall, reinfann, rødknapp, strandsmelle, strandreddik, strandrør, svartknoppurt, og vill-løk. I

tillegg kommer sørlige sandbindere som marehalm, sandstarr og strandkveke, som alle er nær sin nordgrense. Mest overraskende var likevel funnet av østersjørør (**EN**), som ble påvist første gangen av A. O. Folkestad i 2007 (LQ 35684 16503). Dette er samtidig det eneste kjente funnet nord for Rogaland.

Prioritering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) mest på grunn av funnet av østersjørør.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske flere inngrep. Fremmede arter bør fjernes. Folkestad (upubl.): ”Skal dei store verdiane i ein biologisk mangfaldsamanheng kunne ivaretakast i kombinasjon med bruk av sandstranda som utfarts- og badeplass, grensande opp til gravplassen, krev det aktiv planlegging av skjøtselstiltak med vekt på å ta omsyn til og legge til rette for naturgjevne prosessar som kan overflødiggjere øydeleggande, fysiske inngrep som førebygging av strandfronten og nedbygging av strandsone, strandvoll og det nærast tilgrensande baklandet. Det er naturleg at området vert vurdert for vern i medhald av naturvernlova.”

Figur 32. Osnessanden sett fra sør. Foto. Dag Holtan ©.

4.2.45 46 Ulsteinvik: Roparholmen – Kalvøya

UTM:	LQ 330 152
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D07 Kystlynghei
Utforming:	D0701 Tørr lynghei, D0703 Fuktig lynghei
Verdi:	C (lokalt viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep, opphør av beite
Undersøkt/kilder:	23.09.2008, DH, AOF & PL

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 11.03.2009 basert på eget feltarbeid 23.08.2008 og. Lokaliteten ligger i bassenget ca 4 km vest for Ulsteinvik, og utgjøres av Roparholmen og Kalvøya, og ble studert fra båt på nært hold. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er gneiser.

Vegetasjon: Det ble observert både tørrhei (helst rundt oppstikkende knauser) og fukthei (på flater og i søkk), med et bra innslag av einer og et beskjedent oppslag av bjørk og rogn. Lavest vegetasjon er det på Roparholmen, og her er også lauvinnslaget i tilbakegang grunnet beiting.

Kulturpåvirkning: Tradisjonelt har det vært beite på begge holmene, og i 2008 gikk det 8 geiter på Roparholmen. Det ble ikke observert dyr på Kalvøya. Bortsett fra dette er holmene upåvirket, og de er positivt nok helt uten innførte bartrær.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. observert bjønnekam, bjønnskjegg, blåtopp, einer, einstape, finnskjegg, heistarr, knegras, krekling, melbær, storfrytle og ørevier. Her skal også finnes purpurlyng (NT)(A.O. Folkestad pers. medd.).

Prioritering: Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) på grunn av at de utgjør en liten lokalitet med trivialhei, og trolig er uten de helt sjeldne artene. Det kan likevel tenkes at grundigere undersøkelser samt framgang for purpurlyng kan øke verdien.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep.

4.2.46 47 Ulsteinvik: Spjøtøya

UTM:	LQ 343 151
Hovednaturtype:	Kulturlandskap
Naturtype:	D04 Naturbeitemark (50 %), D07 Kystlynghei (50 %)
Utforming:	D0404 Frisk fattigeng, D0701 Tørr lynghei
Verdi:	B (viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep, opphør av beite
Undersøkt/kilder:	23.09.2008, DH, AOF & PL

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er laget av Dag Holtan 11.03.2009 basert på eget feltarbeid 23.09.2008. Lokaliteten ligger i bassenget ca 3 km vest for Ulsteinvik. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er eklogitt og gneiser.

Vegetasjon: Det meste av lyngheia er tørrhei med eksempelvis mye melbær. De best beitede delområdene er frisk fattigeng (gulaks-engkveineng og mye finnskjeggeng). Sølvbunkeeng forekommer helst på gammel innmark. Mange steder er det eksempler på grove trær, enkeltvis eller i små grupper, slik at et visst hagemarkspreg er karakteristisk.

Kulturpåvirkning: Det er et nedlagt småbruk på øya med tilhørende bygninger. Beiting har foregått i århundrer, med minkende intensitet de senere tiårene. Innmarka nærmest

småbruket har trolig blitt litt gjødslet tidligere. I 2008 gikk det en del værer på beite. Fremmede arter som lerk, platanlønn, rynkerose og sitkagran er i spredning.

Artsfunn: Av karplanter ble det bl.a. funnet naturengarter m.v. som blåklokke, engkarse, finnskjegg, geitsvingel, hårsveve, kornstarr, kystbergknapp, legeveronika, myrfiol, tepperot, smalkjempe, småsyre og tiriltunge. Ellers kommer typiske heiplanter som fagerperikum, heiblåfjør, heifrytle, heisiv og heistarr. Når det gjelder beitemarkssopper ble det registrert gul småkøllesopp *Clavulinopsis helvola*, bleiktuppa småkøllesopp *C. luteoalba*, skjør vokssopp *Hygrocybe ceracea*, kjeglevokssopp *H. conica*, gul vokssopp *H. chlorophana*, limvokssopp *H. glutinipes*, brunfnokka vokssopp *H. helobia*, grå vokssopp *H. irrigata*, rødskivevokssopp *H. quieta* (NT), grønn vokssopp *H. psittacina*, honningvokssopp *H. reidii*, gul slimvokssopp *H. vitellina* (VU) og enkelte vanlige rødskivesopper (*Entoloma*). I tillegg kommer en lang rekke trivielle gressmarkssopper. På berg ble det så vidt registrert lungenever.

Prioritering: Lokaliteten får verdi B (viktig) på grunn av at den er stor, intakt og noenlunde bra drevet med hensyn til riktig skjøtsel. Funnene av beitemarkssopper, med en art i høyere rødlistekategori, tillegges avgjørende vekt.

Hensyn og skjøtsel: Det beste for de biologiske verdiene er om området ikke utsettes for fysiske inngrep. Beitingen bør opprettholdes og kanskje økes noe, da den er viktig særlig i forhold til forekomsten av beitemarkssopper. Fremmede treslag, og kanskje også einer, bør hhv. fjernes og reduseres.

Figur 33. Nordre del av Spjøtøya. Til tross for beiting er einer i ekspansjon. Foto: Perry Larsen ©.

Figur 34. Gul slimvokssopp (VU) var det beste funnet på Spjøtøya. Foto: Perry Larsen ©.

4.2.47 48 Vartdalsfjorden: Alstranda NR

UTM:	LQ
Hovednaturtype:	Skog
Naturtype:	F01 Rik edellauvskog, F07 Gammel lauvskog
Utforming:	F0101 Lågurt-eikeskog, F0103 Rikt hasselkratt, F0106 Gråor-almeskog, F07 Gammelt ospeholt
Verdi:	A (svært viktig)
Mulige trusler:	Fysiske inngrep
Undersøkt/kilder:	05.05.2008, DH & PL; Fjeldstad & Gaarder (2005), Folkestad (upubl.)

Områdebeskrivelse

Generelt: Beskrivelsen er bearbeidet av Dag Holtan 10.03.2009 basert på eget feltarbeid 05.05.2008 og litteraturkilder (Fjeldstad & Gaarder 2005, nesten alt er kopiert herfra, dessuten Folkestad unpubl.). Lokaliteten ligger nordøst for Eiksund, og grenser til Vartdalsfjorden. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og sterkt oseanisk vegetasjonsseksjon. Berggrunnen er gneiser og eklogitt.

Vegetasjon: Lia består av rasmark med mye finkornete masser, vekslende med steinete urer, bergvegger og skredløp. Det er varierende fuktighetsforhold i lia noe som gjenspeiles i vegetasjonen. Vegetasjonen veksler mellom gråorskog, alm-hasselskog og lågurteikeskog. Gråor, hassel, rogn, bjørk og osp er dominerende treslag, men det er også spredt med alm (NT), furu og selje i store deler av reservatet. Det forekommer også en del svartor i reservatet med bl.a. sluttete bestand lengst i sørvest. Eik forekommer lokalt, spesielt i et bestand i midtre deler av området, nær kommunegrensa. Skogen har vært mer åpent tidligere men er i sterk gjengroing. Bl.a. er einer i ferd med å skygges ut i enkelte områder. Det finnes en del død ved, spesielt av or og bjørk i ulike nedbrytningsstadier, men også av hassel og osp. Det er registrert noen få graner i reservatet. En spesiell kvalitet ved reservatet er gradienten fra fjord til snaufjell.

Kulturpåvirkning: Når det gjelder brukshistorie, så opplyste grunneier Lars Birger Ødegård (pers.medd. 25.08.04) at området i dag er beite for om lag 80 sauer. Tidligere har det vært lauving, vedhogst og slått i deler av reservatet, men det er om lag 50 år siden

dette opphørte. I tillegg har det vært høstet nøtter, særlig i årene etter krigen. Driftsmåten ved vedhogst var å bunte sammen stokkene og velte dem utfor lia ned mot fjorden der de ble tatt om bord i båt og fraktet ut.

Artsfunn: Ved eget besøk (Fjeldstad & Gaarder) ble mange av de tidligere kjente kravfulle karplantene påvist i området, inkludert arter som sanikel, ramsløk, fuglereir (NT), jordnøtt, lundgrønnaks, myske, skogstarr, kusymre, svarterteknapp, breiflangre, kranskonvall og vestlandsvikke. I tillegg kommer funn av edellauvskogsarter som tannrot og falkbregne, der særlig sistnevnte er sjelden i Møre og Romsdal med bare en håndfull kjente forekomster. Kommentar av Dag Holtan 10.03.2009: Folkestad (upubl.) oppgir i tillegg kvitkurle (VU), skogfredløs og vårmarihand, og her er også funnet bergasal, fingerstarr og kristorn. Når det gjelder sopp og lav oppgir Fjeldstad og Gaarder videre: ”Av sopp ble det registrert rustkjuke på hassel (*Phellinus ferruginosus*). Lungeneversamfunnet var velutviklet med arter som kystnever, lungenever og sølvnever. På eiketrær på Lauparneset ble det skorpelaven *Pachyphiale carneola* registrert (VU). Funnet er ny nordgrense for Norge. Tidligere er det registrert hasselskrubb (*Leccinum psaudocabrum*), grå trompetsopp (*Pseudocraterellus undulatus*) og kastanjelav (VU) (*Fuscopannaria sampaiana*) i reservatet. Ikke minst lågurteikeskogen på Laupsneset har potensial for sjeldne og kravfulle marklevende skogsopp, men også i rike hasselkratt i sørlige halvdel av reservatet bør det være mulig å finne flere slike arter.” Kommentar av Dag Holtan 10.03.2009: videre er det funnet buktporelav og sølvpærelav *Pyrenula laevigata* (NT). I tillegg kommer en del kravfulle moser. Lokaliteten er samtidig viktig som viltområde, med bra tetthet av ulike rødlistede hakkespetter og innslag av rødlistede rovfugler.

Prioritering: Lokaliteten får verdi A (svært viktig) på grunn av at den er svært stor, intakt, artsrik og har flere rødlistede arter og vegetasjonstyper i høyere kategori. Dette er samtidig trolig en av de viktigste edellauvskogsliene i ytre fjordstrøk på Vestlandet.

Hensyn og skjøtsel: Her gjelder forskriftene for naturreservatet. Fjeldstad & Gaarder (2005) har dessuten laget en skjøtelsesplan.

Figur 35. Kastanjefiltlav (den kastanjebrune ”skorpen” på bildet)(VU) er en typisk art for rik edellauvskog i kyststrøk. Foto: Dag Holtan ©.

4.2.48 49 Flø: Ytreflødalen

UTM (EUREF 89):	LQ 407-408, 245-247
Høgd over havet:	20-100 m
Hovudnaturtype:	Ferskvatn/våtmark
Naturtype:	E05 Fossesprøytsoner
Utforming:	E0501 Moserik utforming, E0502 Urterik utforming
Prioritet:	C (lokalt viktig)
Mulege truslar:	Ingen kjende
Undersøkt/kjelder:	04.11.2008, KJG, PL & JBJ

Områdeskildring

Generelt: Lokaliteten består av på nordsida av Hareidlandet like vest for Skolmeura.

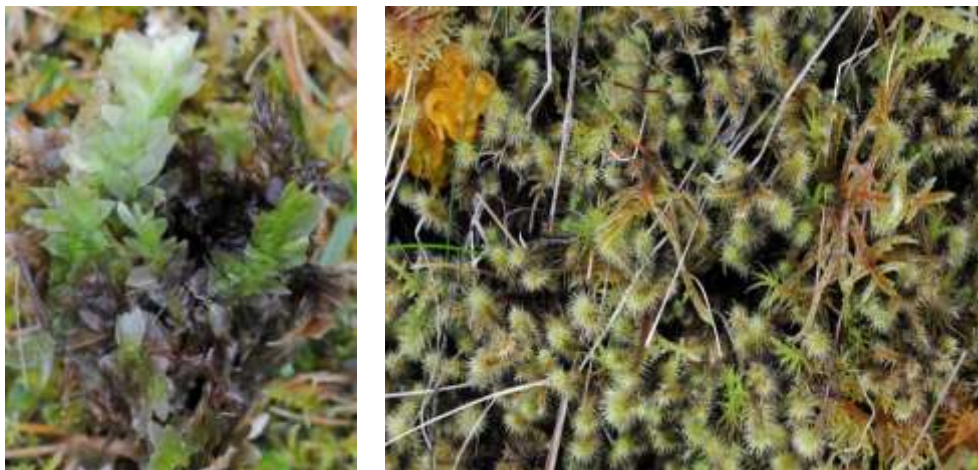
Vegetasjon: Lokaliteten består av ein bekkedal med fleire bekkeløp og småfossar som skapar eit særleg fuktig lokalmiljø i eit nordvendt og i utgangspunktet fuktig og oseanisk miljø.

Kulturpåverknad: Liten. Det gjekk nokre utgangarsauer lenger aust, men lyngen var ganske lite beita, så beitetrykket er lågt.

Artsfunn: Av kystbundne (oseaniske) mosar kan nemnast *Breutelia chrysocoma* gullhårmose, *Campylopus atrovirens* pelssåtemose og *Mylia taylori* raudmuslingmose. Gullhårmose hadde stadvis gode bestandar. Av planter kan nemnast enghumleblom, fjelltistel, greplyng, gulsildre, heistorr, smalkjempe og svarttopp. Fleire av desse er basekrevande.

Verdsetting: Området blir verdsett til C (lokalt viktig) på grunn av at det er ein fossesprøytsone med bestandar av einskilde fuktikrevande og oseaniske artar, men ingen særleg sjeldne, og det er uvisst om lokaliteten fyller kriteria til B. Naturtypen er uvanleg på ytterkysten.

Skjøtsel og omsyn: Det beste for naturverdiane er at lokaliteten vert liggjande urørt av fysiske inngrep. Ein bør ikkje planta bartre i området. Beitetrykket kan gjerne bli sterkare.

Figur 36a (til venstre) og **36b** (til høyre) viser henholdsvis dronningmose og gullhårmose, som er to typiske signalarter for nordvendte kystberg og fosserøyksoner. Foto: Perry Larsen ©.

5 Rødlistede arter

5.1 Rødlista

Et sentralt verktøy for å identifisere og klassifisere viktige områder for biologisk mangfold er forekomst av rødlistearter. Den norske rødlista oppdateres med jevne mellomrom av ArtsDatabanken. Den siste kom i 2006 (Kålås m.fl. 2006) og er basert på kjent kunnskap om ca 18 500 arter innenfor ulike artsgrupper. I overkant av 20 % av disse artene er ført opp på rødlista. Mange av opplysningene under er for øvrig hentet fra <http://www.artskart.artsdatabanken.no> (særlig karplanter), <http://www.nhm.uio.no/botanisk/lav/> og <http://www.nhm.uio.no/botanisk/sopp/>.

Rødlistekategorier: NT = nær truet, VU = sårbar, EN = sterkt truet, CR = kritisk truet, RE = regionalt utryddet og DD = dårlig datagrunnlag. For en grundigere gjennomgang av rødlista og kategorier vises det til Kålås m.fl. (2006).

5.2 Rødlistede arter i Ulstein

5.2.1 Pattedyr

Mest aktuelle i Ulstein er oter (VU) og steinkobbe (VU). For en fullstendig liste over pattedyr vises det til <http://www.artskart.artsdatabanken.no>.

5.2.2 Fugler

En lang rekke sjøfugler, hakkespetter, enkelte rovfugler, fugler knyttet til våtmark og vadefugler knyttet til kulturlandskap er kjent. For en fullstendig liste over fugler vises det til <http://www.artskart.artsdatabanken.no>.

5.2.3 Karplanter

Det er så langt dokumentert 11 rødlistede karplanter i Ulstein. Under følger en alfabetisk gjennomgang med oversikt over funn og status i kommunen.

- 1) Marinøkkel *Botrychium linaria* (NT) er gjerne assosiert med tradisjonelt drevet slåtte- eller beitemark eller rike strandberg. Den ble funnet ved Skei og Osnes ved Ulsteinvik (1964), ved Aursneset i 1975, og er trolig utgått grunnet de store endringene i landskapet. Den bør fremdeles finnes enten i naturbeiter eller havstrender.
- 2) Kildegras *Catabrosa aquatica* (NT) ble funnet i et næringsrikt sig sør på Fløstrendene i 1968, og ble også gjenfunnet her i 2008. Her ligger imidlertid fyllmasser helt ut på stranda.
- 3) Purpurlyng *Erica cinerea* (NT) vokser i lavereliggende kystlyngheier fra vestsida av Dimna og opp til Hatløya. Det har trolig vært en viss tilbakegang de senere årene grunnet gjengroing, og det ser bl.a. ut til at forekomstene på Borgarøya er utgått. Ulstein kommune fikk gjennom miljøvernministerens ”postkortaksjon” i

2008 en sterk oppfordring om å ta vare på arten. Nåværende nordgrense er ved Synnesfjellet på Vigra.

Figur 37. Purpurling *Erica cinerea* har gode bestander i kystlyngheia mot Dimmaneset. Her fra en feltbefaring sammen med A.O. Folkestad i 2008. Foto: Dag Holtan ©.

- 4) Bittersøte *Gentianella amarella* (NT) er gjerne assosiert med tradisjonelt drevet slåtte- eller beitemark eller rike strandberg. I 1968 ble den funnet ved ”Fløstrendene” nær en sandstrand. Det kan godt tenkes at den vokser i området enda, men driftsformene i jordbruket har blitt mer rasjonelle her, noe som vil slå negativt ut for arten.
- 5) Bakkessøte *Gentianella campestris* (NT) er gjerne assosiert med tradisjonelt drevet slåtte- eller beitemark eller rike strandberg. Den ble funnet så sent som i 2008 i en eng på Hatløya, og bør vel finnes både her og trolig ett eller annet sted langs strendene ved Flø (i vid forstand).
- 6) Brudespore *Gymnadenia conopsea* (NT) er en relativt kravfull orkidé knyttet til rikmyr, baserike fuktsig eller rik, vekselfuktig slåtte- eller naturbeitemark. Den ble funnet mellom Flø og Roppesanden i 1969 (ikke gjenfunnet i 2008), og det er også gamle observasjoner fra Ulsteindalen.
- 7) Fuglereir *Neottia nidus-avis* (NT) er en kravfull og særegen orkidé som mangler klorofyll. Den lever saprofyttisk (på dødt organisk materiale) og er knyttet til rik edellauvskog, helst gamle hasselsuksesjoner. Mest tallrik er den i Alstranda.
- 8) Kvitkurle *Pseudorchis albida* (VU) er en sjelden og kravfull orkidé som i Ulstein er rapportert fra Roppesanden (1964), senere også fra baserike kystberg (A.O. Folkestad pers. medd.). Mest aktuelle voksesteder i dag er de nordvendte, rike kystbergene i Skolmeura (den er funnet på Hareidsida) eller i Alstranda.

Lavlandsforekomstene er trolig utgått grunnet endringer i driftsformene i jordbruket.

- 9) Kystengkall *Rhinanthus minor* (VU) blei 1969 funnet ved Osberget i Ulsteinvik. Ut fra funnomstendighetene nevnt i databasen til artsdatabanken tyder mye på at landskapet er endret siden funnet ble gjort.
- 10) Alm *Ulmus glabra* (NT) vokser spredt i Ulstein, mest i rike og soleksponerte lier, både ved Ulsteinhetta og Alstranda. Den ble rødlistet i 2006 grunnet overbeiting fra hjortedyr samt almesjuka, som i alle fall er påvist på Østlandet.
- 11) Østersjørør *XCalammophila baltica* (EN) er en krysning mellom rørkvein og marehalm. Den ble funnet på Osnessanden i 2007 av A.O. Folkestad. Funnet er det eneste som er kjent nord for Rogaland.

I Folkestad (upubl.) er det i tillegg notert engmarihand (NT) og solblom (VU) i plantelista i vedlegget, uten at ytterligere opplysninger er vedlagt.

5.2.4 Sopp

11 rødlistede sopper er så langt kjent fra Ulstein. Ikke alle er levert offentlig herbarium, og mange av funnene fra 2006-2008 er enda ikke punsjet, slik at norsk mykologisk database ikke er helt oppdatert. Fungaen (soppfloraen) i kommunen er likevel mangelfullt kjent, slik at langt flere arter nok vil dukke opp ved grundigere undersøkelser, helst i rik edellauvskog og i naturbeitemark.

- 1) Oransje blodrørsopp *Boletus queletii* (DD) er en nasjonalt meget sjelden og lite kjent art som ble funnet i lågurteikeskog ved Havågane NR i 2006.
- 2) Fiolett greinkøllesopp *Clavaria zollingeri* (NT) er en beitemarkssopp som ble funnet av Perry Larsen (pers. medd.) ved Havågane NR ”en gang på 1990-tallet”. Kollektet har aldri blitt registrert ved museet på Tøyen i Oslo.
- 3) Svartnende kantarell *Craterellus melanoxeros* (NT) er karakteristisk for rike, gamle hasselkratt, og er en typisk ”Vestlandsart”. Foreløpig er den bare funnet ved Havågane NR, men den bør helt klart vokse i mange av de øvrige rike hasselkrattene i Ulstein.
- 4) Semsket rødskivesopp *Entoloma jubatum* (NT) er en beitemarkssopp som ble funnet ved Havågane NR i 2008.
- 5) Gulfovokssopp *Hygrocybe flavipes* (NT) er en beitemarkssopp som ble funnet i 2008 i naturbeitemarka ved Dimnasund.

Figur 38. Gulfovokssopp fra Dimnasund i 2008. Foto: Perry Larsen ©.

- 6) Skifervokssopp *H. lacmus* (NT) er en beitemarkssopp som i 1993 ble funnet ved Gardshol. Miljøet her var intakt i 2008, slik at arten trolig finnes her enda.
- 7) Sauevokssopp *H. ovina* (VU) er en beitemarkssopp som i 2006 ble funnet ved Gardshol. Miljøet her var intakt i 2008, slik at arten trolig finnes her enda.
- 8) Rødskivevokssopp *H. quieta* (NT) er en av de vanligere rødlisteartene innenfor gruppen beitemarkssopper, som like gjerne dukker opp i rikt hasselkratt som i kulturlandskapet. Den er bl.a. funnet ved Havågane NR.
- 9) Rød honningvokssopp *H. splendidissima* (NT) er en beitemarkssopp som ble funnet i 1995 i naturbeitemarka ved Dimnasund. Miljøet her var intakt i 2008, slik at arten trolig finnes her enda.
- 10) Gul slimvokssopp *H. vitellina* (VU) er en sjelden, oseanisk beitemarkssopp som ble funnet i godt hevdet naturbeitemark på Spjøtøya i 2008.
- 11) Oliventunge *Microglossum olivaceum* (VU) er en nasjonalt sjelden beitemarksart som ble funnet i den beitede stranda ved Gåsneset i 2008.

5.2.5 Lav

Så langt er det funnet 4 rødlistede lavararter i Ulstein. Alle er i utgangspunktet knyttet til verdifulle skogmiljøer med lang kontinuitet.

- 1) Gubbeskjegg *Alectoria sarmentosa* (NT) er gjerne assosiert med gammel kystfuruskog. Den er funnet ved Hellestøa på Dimna (1999) i grov blokkmark i eller ved en granplanting.
- 2) Kastanjefiltlav *F. sampaiana* (VU) er en annen regnskogsart som vokser spredt og sparsomt i et storskalalandskap. Funnet i Ulstein er fra Alstranda (1999), på relativt lysåpne bergvegger. Forekomsten var intakt i 2008.

- 3) *Pachyphiale carneola* (VU) er en mikrolav som gjerne vokser på gamle greiner eller på stammen av eik. Den er funnet lengst nord på Alstranda på slikt substrat i 2004 (nordgrense).
- 4) Sølvpærelav *Pyrenula laevigata* (NT) kan være ganske tallrik i gamle, gjerne soleksponerte hasselkratt som ikke har vært utsatt for hogst. Den vokser direkte på barken av hassel, og er ganske tallrik i Alstranda.

Aktuelle arter i tillegg er gul pærelav *P. occidentalis* (NT). Den har samme økologi og utbredelse som sølvpærelav, men er aldri så tallrik som denne. Hasselrurlav *Thelotrema suecicum* (NT) er en annen art som eksempelvis er relativt frekvent i hasselrik skog. Denne bør helt klart kunne finnes i de rike hasselkrattene i kommunen, ofte sammen med de to sistnevnte artene.

Figur 39. Kildegras er en rødlisteart (NT) som ofte vokser i sig på havstrand. Her fra verneområdet sør for Flø. Foto: Dag Holtan ©.

6 Kilder

6.1 Sitert litteratur

Direktoratet for naturforvaltning 2006 (oppdatert 2007). Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13-1999.

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av marint biologisk mangfold. DN-håndbok 19-2001. Revidert 2007. 51 s.

Folkestad, A.O. (upubl.). Naturtyper og biologisk mangfold i Ulstein kommune. Rapportutkast, 118 s.

Fjeldstad, H. & Gaarder, G. 2005. Botaniske undersøkelser i edellauvskogsreservat i Møre og Romsdal 2004. Resultater fra feltbefaringer. Miljøfaglig Utredning, rapport 2005:1. 125 s.

Fremstad E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12. 279 s.

Fremstad, E. & Moen, A. (red.), 2001. Truete vegetasjonstyper i Norge. NTNU rapport botanisk serie 2001-4. 231 s.

Gaarder, G. 2004. Regnskog på Nordvestlandet – finnes det? Rallus 33: 112-121.

Gaarder, G., Holtan, D., Jordal, J.B., Larsen, P. & Oldervik, F. 2005. Marklevende sopper i hasselrike skoger og mineralrike furuskoger i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, areal- og miljøvernavdelinga. Rapport 3 – 2005. 101 s. inkl. kart og bilder.

Gaarder, G. & Jordal, J.B. 2003. Regionalt sjeldne og truete plantearter i Møre og Romsdal. Foreløpig rapport. Miljøfaglig utredning, rapport 2003: 01. 70 s.

Hatløy, K.H. 1992. Borgarøya i Ulstein kommune. Skjøtselsplan for kulturlandskapet og forslag til framtidig status og forvaltning. Ulstein kommune 1992.

Holien, H. & Tønsberg, T. 2006. Norsk lavflora. Tapir forlag. 224 s.

Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1999: Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal 1992-98. Samlerapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 99: 278 s. + kart.

Korsmo, H. & Svalastog, D., 1997: Inventering av verneverdig barskog i Møre og Romsdal. NINA oppdragsmelding 427. 106 s.

Krog, H., H. Østhagen & T. Tønsberg, 1994. Lavflora. Norske busk- og bladlav. 2 utgave. Universitetsforlaget. 368 s.

Kålås, J. A., Viken, Å. & Bakken, T. (red.) 2006. Norsk Rødliste 2006 – 2006 Norwegian Red List. Artsdatabanken, Norway.

Lid, J. & Lid D. T. 2005. Norsk flora. 7. utgåve ved Reidar Elven. Det Norske Samlaget, Oslo. 1230 s.

Lutro, O., Thorsnes, T. & E. Tveten. 1996/1999. Utgreiing om geologisk kart over Noreg. 1:250 000 Ålesund. Norges geologiske undersøkelse.

Miljøverndepartementet 1992. Norsk oversettelse av Konvensjonen om biologisk mangfold: St. prp. nr. 56 (1992-93).

Miljøverndepartementet 1997. Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling – Dugnad for framtida. St. meld. nr. 58 (1996-97).

Miljøverndepartementet 2001. Biologisk mangfold. Sektoransvar og samordning. St. meld. Nr. 42 (2000-2001).

Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss.

Moen, A., Lyngstad, A., Nilsen, L.S. & Øien, D.-I. 2006. Kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap i Midt-Norge. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2006-3: 1-98.

6.2 Generell natur litteratur om Ulstein

Opplysningene om disse kildene er samlet av Folkestad (upubl.).

Aksdal, S., 1994: Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125 s.

Anker-Nilsen, T., 1990: Ringmerking av havsvaler og stormsvaler i Norge. Ringmerkaren 2:144-152.

Anker-Nilsen, T., 1991: Ringmerking av havsvaler og stormsvaler i 1990. Ringmerkaren 3:140-148.

Anker-Nilsen, T., 1992: Ringmerking av havsvaler og stormsvaler i 1991. Ringmerkaren 4:140-148.

Anker-Nilsen, T., 1993: Ringmerking av havsvaler og stormsvaler i 1992. Ringmerkaren 5:163-174.

Anker-Nilsen, T., 1994: Ringmerking av havsvaler og stormsvaler i 1993. Ringmerkaren 6:173-187.

Anker-Nilsen, T., 1994: Ringmerking av havsvaler og stormsvaler i 1993. Ringmerkaren 6:173-187.

Anker-Nilsen, T., 1996: Salte svaler i Norge i 1995. Ringmerkaren 8:180-196.

Anker-Nilsen, T., 1997: Resultater fra Havsvaleprosjektet i 1996. Ringmerkaren 9:159-169.

Anker-Nilsen, T., 1998: Resultater fra Havsvaleprosjektet i 1997. Ringmerkaren 10:159-169.

Aune, B. 1993: Årstider og vekstsesong 1:7 mill. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.7. Statens kartverk.

Balle, O., 1990: Vegetasjonskartlegging i Norge. Kartlegginger fordelt på fylke/kommune. Norsk Institutt for Jord- og Skogkartlegging.

Balle, O., 2000: Vegetasjonskartlegginger i Norge. Kartlegginger fordelt på fylke/kommune. 5. utgave. NIJOS-rapport 15/2000. 68 s.

- Bendiksen, E., Høiland, K., Brandrud, T. E. & Jordal, J. B., 1997: Truete og sårbare sopparter i Norge - en kommentert rødliste. *Fungiflora*. 221 s.
- Berge, D. & Molvær, J., 2000: Forslag til fremtidig organisering av regional vannovervåking i Møre og Romsdal. NIVA-rapport O-99208, E-20480, 30 s.
- Bevanger, K. & Ålbu, Ø., 1986: Minken *Mustela vison* i Norge. *Økoforsk utredning* 1986:6: 1-73.
- Bevanger, K. & Ålbu, Ø., 1987: Distributional history and population development of the feral mink *Mustela vison* Schreber, 1777 in Norway. *Meddelelser fra norsk viltforskning* 3. serie nr. 18. 22 s.
- Bjørnbæk, G. 1993: Snø 1:7 mill. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.4. Statens kartverk.
- Bjørlykke, H., 1940: Utsyn over Norges jord og jordsmonn. Med oversiktskarter av jordbunnsforholdene i Norge i to blader: Sør-Norge og Nord-Norge. 1:2 000 000. NGU skrifter nr. 156.
- Bjåstad, I., 1970-1977: Soga om Hareid og Ulstein: den allmenne delen. 2 bind.
- Bjåstad, I., Waage, A. & Bjåstad, S., 1970-1987: Soga om Hareid og Ulstein. Sogenemnda for Hareid og Ulstein. 6 bind. F.o.m. b. 3 med tittel: Bygdebok for Ulstein og Hareid. B. 3 - 6 utgitt av Hareid kommune. Register utgitt av Bygdebok nemnda for Hareid og Ulstein i samarbeid med S. Bjåstad.
- Bjåstad, S., 1987: Register og rettingar til Bygdebok for Ulstein og Hareid, band III-VI. 300 s.
- Blytt, A., 1874: Norges Flora eller Beskrivelser over de i Norge vildtvoxende Karplanter tilligemed Angivelser af de geografiske Forholde, under hvilke de forekomme. 2. s. 387-855. Christiania.
- Blytt, A., 1876: Norges Flora eller Beskrivelser over de i Norge vildtvoxende Karplanter tilligemed Angivelser af de geografiske Forholde, under hvilke de forekomme. 3. s. 857-1348. Christiania.
- Blytt, M. N., 1861: Norges Flora eller Beskrivelser over de i Norge vildtvoxende Karplanter tilligemed Angivelser af de geografiske Forholde, under hvilke de forekomme. 1. Christiania. 386 s.
- Brandal, T., 1981: Frå fjørestein til fjerne farvatn: fiske og fangst i Hareid og Ulstein ca. 1880-1920. Hovudfagsoppgåve, Universitetet i Bergen.
- Braskerud, B., 1989: Hareidseidet felt I. Rapport fra Det norske jord- og myrselskap. 8 s.+ vedlegg.
- Brattgard, T. & Holthe, T. (red.), 1995: Kartlegging av egnede marine verneområder i Norge. Tiltråding fra et rådgivende utvalg. Utredning for Direktoratet for naturforvaltning (DN) 1995, nr. 3:1-179.
- Bredeli, I. 2006: Verneplan for hekkande sjøfugl i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal fylke. 221 s.
- Brun, P. F., 1985: Program for overvåking av fjordar og vassdrag i Møre og Romsdal 1984-88. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavinga, rapport 1-1985. 124 s.
- Brun, P. F., 1986: Overvåking av fjordar og vassdrag i Møre og Romsdal 1983-85. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport 7/86. 91 s.

- Bruun, P. & Eide, O., 1999: Status for lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal i 1998. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 2-1999. 186 s.
- Bruun, P., Asplan Viak Sør A/S, Aspås, H., Eide, O. & Sættem, L. M., 1999: Kultiveringsplan for anadrom laksefisk og innlandsfisk i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 3-1999. 161 s.
- Bruun, P., Aspås, H. & Eide, O., 1995: Forslag til kultiveringsplan for ferskvannsfisk i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 8-1995. 156 s.
- Bruun, P., Aspås, H., Eide, O. & Sættem, L. M., 1999: Kultiveringsplan for ferskvannsfisk i Møre og Romsdal. Status og framtidig strategi. Høringsutkast, januar 1999. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 8-1995. 156 s.
- Bryhni, I., 1977: Berggrunnen på Sunnmøre. DNTs årbok 109:91-102.
- Bryhni, I., 1977: Geologi med store kontrastar. I: Møre og Romsdal, serien Bygd og by i Norge. s. 74-103.
- Bugge, O.-A., 1993: Utkast til verneplan for edellauvskog i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 10-1992: 117 s.
- Bugge-Høyser, R., 1926: Vernskogen i Møre. Tidsskr. skogbr. 34:558-564.
- Bustnes, J. O., Christie, H. & Lorentsen, S. H., 1997: Sjøfugl, taeskog og taretråling: en kunnskapsstatus. NINA oppdragsmelding 472.
- Byrkjeland, S. & Mork Soot, K. 1996: Låvesvaleprosjektet - en demonstrasjon av ringmerkingens fortrefelighet. Ringmerkaren 8:202-207.
- Børset A., Lucassen, U. & Strøm, A. M. 1990: Spørreundersøkelse blant jegere i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga. Rapport nr. 8-1990. 64 s. + vedlegg.
- Børset, A., 1995: Forvaltning av freda rovvilt i Møre og Romsdal 1991-94. Forvaltningstiltak, bestandsregistrering, førebyggjande tiltak, skadedokumentasjon og erstatningar. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 10/1995. 45 s. + vedlegg.
- Børset, A., Lucassen, U. & Strøm, A. M., 1990: Spissbukkjakt. En forsøksordning med jakt på spissbukk av hjort, 1987 og 1988. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 4-1990. 10 s. + vedlegg.
- Christensen, H., 1991: Hva har skjedd med oteren i Norge? Fauna 44:237-242.
- Dahl, E., Elven, R., Moen, A. & Skogen, A., 1986: Vegetasjonsregionkart over Norge 1: 1 500 000. Nasjonalatlas for Norge, Hovedtema 4: Vegetasjon og dyreliv, kartblad 4.1.1. Statens Kartverk.
- Dahl, O., 1895: Plantegeografiske undersøkelser i ydre Søndmøre 1894. Christiania Vidensk. Selsk. Forh. 1894 No. 11: 3-44.
- Det norske meteorologiske institutt, 1993: Nasjonalatlas for Norge. Hovedtema 3: Luft og vann. Kartblad 3.1.1. - 3.1.7. Statens kartverk.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1994: Oversikt over norske vassdrag med anadrome laksefisk pr. 01.01.1994. Utskrift fra lakseregisteret.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1995: Oversikt over norske vassdrag med laks, sjøaure og sjørøye pr. 1. Januar 1995. Utskrift fra lakseregisteret. DN-notat 1995-1.

- Direktoratet for naturforvaltning, 1996: Bestandssituasjonen i norske vassdrag med laks, sjøaure og sjørøye pr. 1. januar 1996. Utskrift fra lakseregistreret. 13 + 38 s.
- Direktoratet for naturforvaltning, 1996: Handlingsplan for forvaltning av gjess. DN-rapport 1996-2. 79 s.
- Eide, O., 1998: Undersøkelser vedr. lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Møre og Romsdal 1997. Fangststatistikk for laks og aure 1970-1997. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 1-1998. 255 s.
- Eide, O., 2000: Status for lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal i 1999. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 1-2000. 175 s.
- Eide, O., Bruun, P. & Haukebø, T., 1992: Undersøkelser vedrørende lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Møre og Romsdal 1990 og 1991 - del Sunnmøre. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 5-1992. 241 s.
- Eide, O., Bruun, P. & Haukebø, T., 1993: Undersøkelser vedrørende lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Møre og Romsdal 1992 - del Sunnmøre. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 6-1993. 187 s.
- Eklo, M., 1993: Naturfaglige konsesjonsvilkår knyttet til vasskraftutbygging i Møre og Romsdal. En oversikt over regulerte vassdrag. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga. Rapport nr. 3-1993. 251 s.
- Elven, R. & Fremstad, E., 2000: Fremmede planter i Norge. Flerårige arter av slekten lupin *Lupinus L.* *Blyttia* 58:10-22.
- Elven, R. (red.), Lid, J. & Lid, D. T., 1994: Norsk flora. 6. utgåve. Det Norske Samlaget, Oslo. 1014 s.
- Engvik, R., 1983: Fuglene på Runde og øyene omkring. Sunnmørsposten. 101 s.
- Erikstad, L. & Hardeng, G., 1988: Naturvernområder i Norge. Miljøverndepartementet, Avdelingen for naturvern og friluftsliv, rapport T-713. 147 s.
- Fagerhaug, A., 1997: Kartlegging av miljøgifter i marine sedimenter i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 4-1997. 26 s. + vedlegg.
- Fiske, P., 1985: Kvitryggspett *Dendrocopus leucotos* i Møre og Romsdal. *Rallus* 15: 76-82.
- Fjeldstad, H. 2005: Forvaltningsplan for Alstranda naturreservat i Ulstein/Hareid kommuner i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal fylke. 18 s.
- Folkestad, A. O. & Follestad, A., 1973: Oversikt over interessante observasjonar på Nordvestlandet 1971-1972. *Rallus* 3(3):17-20.
- Folkestad, A. O. & Follestad, A., 1974: Ornitologiske notatar frå Nordvestlandet 1971-72. *Sterna* 13:273-278.
- Folkestad, A. O. & Loen, J., 1998: Hekkande sjøfugl i Møre og Romsdal - ein statusrapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 4-1998. 125 s.
- Folkestad, A. O. & Mork, K., 1980: Bestandstettleik og reproduksjon hos ramn. Viltrapport 10:106-107.
- Folkestad, A. O. & Valde, K., 1980: Ornitologisk stasjon Vigra. Vår fuglefauna 3:180-193.

- Folkestad, A. O. & Valde, K., 1985: Overvintrande sjøfugl i risikoområdet for oljeboring på Møre 1. Supplement til rapport om forundersøkingar av konsekvensar ved oljeboring på Møre 1. Natur- og miljøvern. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, Rapport nr. 6 -1985. 50 s. + vedlegg.
- Folkestad, A. O. & Valde, K., 1985: Sjøfuglundersøkingar i Møre og Romsdal sommaren 1985. Delrapport i samband med konsekvensvurderingar ved oljeaktivitet på Møre 1. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, Rapport nr. 9 -1985. 29 s. + vedlegg.
- Folkestad, A. O., 1963: Fuglenotatar frå Sunnmøre. *Sterna* 5:191-195.
- Folkestad, A. O., 1971: Ornitologisk stasjon, Vigra. Melding nr. 1. *Rallus* 1(1):7-19.
- Folkestad, A. O., 1972: Invasjon av turteldue, *Streptopelia turtur*, på Sunnmøre 1971? *Rallus* 1/2(4/1):57-58.
- Folkestad, A. O., 1972: Undersøking av hekkeforløp hos måsefugl på Sunnmøre 1972. *Rallus* 2(4):5-19.
- Folkestad, A. O., 1972: Vannfugteljingane på Nordvestlandet 6.-21. januar 1972. *Rallus* 1/2(4/1):27-31.
- Folkestad, A. O., 1973: Midvinterteljingar av andefugl, rikser og vadfugl i Norge 8.-23. januar 1972. *Sterna* 12:21-31.
- Folkestad, A. O., 1973: Vi jubilerer. Lokalavdelinga er 5 år. Minijubileum - eit tilbakesyn på første etappe i lokalavdelinga - og enno litt lenger. *Rallus* 3(2):5-12.
- Folkestad, A. O., 1976: Generell del. Registrering av område som er av verdi for friluftsliv og naturvern i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernadv. 57 s. + vedlegg.
- Folkestad, A. O., 1976: Ulstein kommune. Friluftsliv og naturvern i Møre og Romsdal, spesiell del: 4. Møre og Romsdal fylke. Plan- og utbyggingsavdelinga.
- Folkestad, A. O., 1978: Fylkesvis oversikt over ornitologisk viktige våtmarksområder i Norge. Møre og Romsdal. Miljøverndepartementet, rapport. 13 s. + stort upaginert vedlegg.
- Folkestad, A. O., 1981: Fjordsystemet mellom Hareidlandet og Gurskøya/Ytre Herøy. Datagrunnlag for vurdering av naturfaglege interesser. Notat 040381. 8 s.
- Folkestad, A. O., 1981: Ornitologisk stasjon Vigra. Summarisk årsrapport for 1980. *Vår Fuglefauna* 4: 188-190.
- Folkestad, A. O., 1982: Havsvale fanga i hekketida på Sunnmørskysten. *Vår fuglefauna* 5:236-243.
- Folkestad, A. O., 1982: På jakt etter havsvalene. *Rallus* 12: 111-113.
- Folkestad, A. O., 1982: The effect of mink predation on some seabird species. I: Myrberget, S. (red.). Negative faktorer for sjøfugl. *Viltrapport* 21:42-49.
- Folkestad, A. O., 1983: Sjøfuglreservatplan for Møre og Romsdal. *Rallus* 13:121-123.
- Folkestad, A. O., 1986: Observasjonar av tumlar og delfin i Møre og Romsdal. *Fauna* 39:133-135.
- Folkestad, A. O., 1987: Kan det framleis finnast bergduer i Norge? *Vår fuglefauna* 10:220-221.
- Folkestad, A. O., 1987: Sjøfuglsituasjonen i Møre og Romsdal 1987. *Rallus* 17:100-118.
- Folkestad, A. O., 1989: Ramneprosjektet. Studie av ein ramnebestand på Søre Sunnmøre. *Ringmerkaren* 1:87-24.

- Folkestad, A. O., 1990: Rugekassar for teist. Ringmerkaren 1:134-135.
- Folkestad, A. O., 1992: Effekt av terrenngrep på sjøfuglkoloniar i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Notat 06.02.92.
- Folkestad, A. O., 1994: Kommunepresentasjonen: Fuglelivet i Ulstein kommune. Rallus 24:3-12.
- Folkestad, A. O., 1996: Registrering av hekkande sjøfugl i Møre og Romsdal 1994-95. Områda sør for Hustadvika - kommunane frå Vanylven til Fræna. Norsk Ornitologisk forening avdeling Møre og Romsdal. Ornitologiske undersøkingar Møre og Romsdal. Rapport. 130 s.
- Folkestad, A. O. 1997: Kulturlandskapet Osnes-Flø. Buplass og opplevingslandskap. Status, verddivurdering og målsetjing for vern og utvikling av området i opplevingssamheng. Eksamensoppgåve i Kulturlandskapsstudiet. Høgskulen Molde 1996-97.32 s.
- Folkestad, A. O. 2002: Miljø- og naturressursprogram for Ulstein. Bakgrunn, overordna mål og miljøstatus.
- Folkestad, A. O., Follestad, A. & Johansen, O., 1975: Ornitologisk stasjon Vigra. Årsrapport for 1974. Rallus 5:43-61.
- Folkestad, A. O., Follestad, A. & Johansen, O., 1975: Ornitologisk stasjon Vigra. Årsrapport for 1975. Rallus 5:110-125.
- Folkestad, A. O., Follestad, A., Valde, K., Ålbu, T. & Ålbu, Ø., 1981: Ornitologisk stasjon Vigra. Årsrapport 1980. Rallus 11:92-105.
- Folkestad, A. O., Johansen, O. & Valde, K., 1978: Ornitologisk stasjon Vigra. Årsrapport for 1977. Rallus 8:9-23.
- Folkestad, A. O., Rabben, J. & Valde, K., 1980: Ornitologisk stasjon Vigra. Årsrapport for 1978 og 1979. Rallus 10:9-38.
- Follestad, A. & Runde, O.J., 1995: Sjøfugl og fiskeredskaper: gjenfunn av ringmerkede fugler. NINA Oppdragsmelding 350: 1-26.
- Follestad, A. & Ålbu, T., 1983: Atlasprosjektet. Rallus 13:40-85.
- Follestad, A., 1981: Faunistisk rapport for Møre og Romsdal 1975-1979. Vår fuglefauna 4:177-185.
- Follestad, A., 1981: Rapport fra LRSK. Rallus 11:14-16.
- Follestad, A., 1992: Høstbestanden av grågås i Norge 1991. Vår fuglefauna 15:85-87.
- Follestad, A., 1993: Sjøfuglkartverket. Dekningsgrad og alder på dataene i kystdata-basen. NINA Oppdragsmelding 237: 1-50.
- Follestad, A., 1994: Innspill til en forvaltningsplan for gjess i Norge. NINA Utredning 065: 1-78.
- Follestad, B. A., 1995: Møre og Romsdal fylke - kvartærgeologisk kart 1:250 000. Norges geologiske undersøkinge. 1 kart.
- Follestad, B. A., Larsen, E., Blikra, H., Longva, O., Anda, E., Sønstegaard, E. & Reite, A. Aa, 1994: Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke. Beskrivelse. Kartvedlegg: Løsmassekart M 1:250 000. Norges geologiske undersøkinge skrifter 112. 52 s.
- Folvik, A. 1997: Utskrevne gjenfunn 1996. Ringmerkaren 9:12-64.

Fremming, O. R., 1984: Viktige truete og sårbare fuglearter i kulturlandskap i Norge. Miljøverndepartementet, Rapport T-587. Biologisk institutt, avd. zoologi, Univ. i Oslo. 73 s.

Fremming, O. R., 1984: Viktige truete og sårbare fuglearter i kulturlandskap i Norge. Miljøverndepartementet, Rapport T-587. Biologisk institutt, avd. zoologi, Univ. i Oslo. 73 s.

Fremming, O. R., 1984: Viktige truete og sårbare fuglearter i kulturlandskap i Norge. Miljøverndepartementet, Rapport T-587. Biologisk institutt, avd. zoologi, Univ. i Oslo. 73 s.

Fremstad, E. 1991: Kysthei på Vestlandet og i Trøndelag. NINA. Utredning.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal og Møre og Romsdal Fylkeskommune, 1994: Fylkesdelplan for elveoslandskap i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal fylkeskommune, nærings- og miljøavdelinga. 1-31 + vedlegg.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. & Miljøvernadv., 1999: Område som er med i ei nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal, biologiske registreringar i kulturlandskapet. Temakart 1:250 000. Statens kartverk, Møre og Romsdal.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. & Miljøvernadv., 1999: Område som er med i ei nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal, biologiske registreringar i kulturlandskapet. Temakart 1:250 000. Statens kartverk, Møre og Romsdal.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernadvdelinga, 1981: Vernereglar for 4 fuglefredningsområde og vern av fuglelivet på og omkring Runde, i Herøy og Ulstein kommunar, Møre og Romsdal fylke. Vår fuglefauna 4:152.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernadvdelinga, 1982: Utkast til verneplan for våtmarksområde i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernadvdelinga. 224 s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernadvdelinga, 1985: Mellombels utkast til verneplan for myrar, Møre og Romsdal fylke. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernadvdelinga, rapport nr. 8-85. 103 s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernadvdelinga, 1985: Rapport om forundersøkingar av konsekvensar ved oljeboring på Møre 1. Natur- og miljøvern. Miljøvernadvdelinga, Molde. 123 s. + vedlegg.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernadvdelinga, 1985: Årsmelding for miljøvernadvdelinga 1984. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernadvdelinga, rapport 4-1985. 36 s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernadvdelinga, 1985: Årsmelding for miljøvernadvdelinga 1984. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernadvdelinga, rapport 4-1985. 36 s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernadvdelinga, 1986: Årsmelding for miljøvernadvdelinga 1985. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernadvdelinga, rapport 3-1986. 52 s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernadvdelinga, 1987: Årsmelding for miljøvernadvdelinga 1986. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernadvdelinga, rapport 3-1987. 44 s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernadvdelinga, 1988: Årsmelding for miljøvernadvdelinga 1987. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernadvdelinga, rapport 9-1988. 51 s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernadvdelinga, 1990: Årsmelding for miljøvernadvdelinga 1988 og 1989. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernadvdelinga, rapport 3-1990. 32 s. + vedlegg.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 1991: Forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 3-1991. 14 s. + vedlegg.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 1991: Registrerte verneverdige barskogsområder i Møre og Romsdal (Registreringer utført av NINA). Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga. Rapport utenom serie.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 1991: Verneverdig edellauvskog i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 5-1991. 101 s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 1991: Årsmelding for miljøvernavdelinga 1990. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 2-1991. 48 s. + vedlegg.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 1992: Årsmelding for miljøvernavdelinga 1991. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 4-1992. 65 s. + vedlegg.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 1993: Statusrapport verna områder og aktuelle verneområder i Møre og Romsdal 1993. Tabell. Rapport. 8 s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 1994: Årsmelding 1993. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 1-1994. 21 s. + vedlegg.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 1994: Årsmelding 1993. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 1-1994. 21 s. + vedlegg.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 1996: Utkast til verneplan for edellauvskog i Møre og Romsdal. Tiltråding. 161 s. + vedlegg. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 1996: Utkast til verneplan for edellauvskog i Møre og Romsdal. Tiltråding. 161 s. + vedlegg.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 1998: Rødlistearter i Møre og Romsdal. Planter, sopp og lav. Temakart 1:250 000. Statens kartverk, Møre og Romsdal.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 1999: Naturbasen. Naturatlas for Møre og Romsdal. Databaseutskrift.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga, 2000: Utskrift fra Naturbasen for Ulstein kommune. Kart + lokalitetsbeskrivelser.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga. 1998: Naturgeografiske regionar i Møre og Romsdal (kart). Statens kartverk, Møre og Romsdal 1998.

Fægri, K., 1960: The coast plants. Fægri, K. et al. (eds.): Maps of distribution of Norwegian plants. I. Univ. i Bergen skr. nr. 26. 134 s. + 54 pl.

Førland, E. & Det norske meteorologiske institutt, 1993: Månedsnedbør 1:7 mill. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.2, Statens kartverk.

Førland, E., 1993: Nedbørhyppighet. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.3. Statens kartverk.

Førland, E., 1993: Årsnedbør 1961-1990. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.1. Statens kartverk.

Gjelsvik, T., 1951: Oversikt over bergartene i Sunnmøre og tilgrensende deler av Nordfjord. Norges geol. Unders. No. 179. 45 s. + kart

Gjershaug, J. O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.), 1994: Norsk fugleatlas. Hekkefuglenes utbredelse og bestandsstatus i Norge. Norsk Ornitologisk Forening. Klæbu. 552 s.

- Gjærevoll, O., 1990: Alpine plants. Berg, R. et al. (eds.): Maps of distribution of Norwegian vascular plants. Vol. II. Tapir, Trondheim. 126 s. + 37 pl.
- Gjærum, H. B., 1974: Nordens rustsopper. Fungiflora, Oslo 321 s.
- Goksøyr, H., 1939: Eitt og anna frå voksterlivet på Sunnmøre, - mest frå ytre. Ålesund og Sunnmøre turistforening, 50 års jubileumsårbok:35-42.
- Golmen, L. G., Oug, E. & Walday, M., 1989: Fløfisk A/S: vurdering av miljøtilhøve og eignaheit for lokaliteten ved Spjutøya. NIVA-rapport, 2265. 41 s. Prosjektnr: O-88224.
- Gustad, J. R., 1987: Ytre Nordmøre ringmerkingsgruppe 1986. Rallus 17:72-77.
- Gustad, J. R., 1992: Fugler i Norge 1991. Rapport fra Norsk faunakomiteé for fugl (NFKF). Vår fuglefauna 15:209-226.
- Gustad, J. R., Gylseth, P. H. & Mjøs, A. T., 1994: Fugler i Norge 1993. Rapport fra Norsk faunakomiteé for fugl (NFKF). Vår fuglefauna 17:279-298.
- Gaarder, G. & Jordal, J. B., 2000: Røddlistearter i Møre og Romsdal - planter, sopp og lav. Rallus 29:102-133.
- Gaarder, G. & Jordal, J. B., 2001: Røddlistearter i Møre og Romsdal 2001. Planter, moser, kransalger, sopp, lav og sommerfugler. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 1-2001. 88 ss.
- Gaarder, G., Holtan, D. & Jordal, J. B., 2001: Kartlegging av naturtyper. Fylkestilpassede faktaark for Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport nr. 2-2001. 64 s.
- Haftorn, S., 1971: Norges fugler. Universitetsforlaget. 862 s.
- Hagen, I., 1908: Forarbejder til en norsk løvmosflora. I. Orthotrichaceae. Kgl. Norske Vidensk. Selsk. Skr. 1907, 13: 1-100.
- Hagen, I., 1915: Forarbejder til en norsk løvmosflora. XX. Dicranaceae. Kgl. Norske Vidensk. Selsk. Skr. 1914, 1:1-192.
- Halle, O., 1985: Silokontrollen 1984. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 5-1985. 8 s. + vedlegg
- Hals, T., 1988: Referat fra R.G. treffet på Hareid. Rallus 18:157.
- Hansen, H. B., 2001: Nordmøre og Romsdal RG. Årsrapport 2000. Rallus 30:62-64.
- Hansen, H. B., 2001: Nordmøre og Romsdal RG. Årsrapport 2000. Rallus 30:62-64.
- Hansen, J. P. H., 1992: Naturvernområder i Norge 1911-1991. DN-rapport 1992-1. 201 s.
- Hasund, K. J., 1995: Plantelivet i Ulstein. Stensil, 35+5 s. Ferdigstilt og trykt av Johan K. Hasund etter forfattern sin død.
- Hatløy, K. H., 1992: Borgarøya i Ulstein kommune. Skjøtselsplan for kulturlandskapet og forslag til framtidig status og forvaltning. Rapport, Ulstein kommune. 131 s.
- Hatløy, K. H., 1992: Borgarøya i Ulstein kommune. Skjøtselsplan for kulturlandskapet og forslag til framtidig status og forvaltning. Rapport, Ulstein kommune. 131 s.
- Haukebø, T. & Eide, O., 1988: Prøvefiske i Kjerringnesvatnet, Ulstein kommune 1987. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 5-1988. 10 s.

- Haukebø, T. & Eide, O., 1990: Undersøkelse vedr. lakseparasitten *Gyrodactylus Salaris* i Møre og Romsdal i 1988 og 1989 - del Sunnmøre. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 9-1990. 233 s.
- Heggberget, T. M. & Myrberget, S., 1979: Den norske bestand av oter 1971-1977. *Fauna* 32:89-95.
- Helland, A., 1911: Topografisk-statistisk beskrivelse over Romsdals Amt Del 1 Den almindelige del. 1400 s. Del 2 Byerne og herrederne. 1418 s. *Norges land og folk* 15, Kristiania 1911 2b Bl. XII, 1400 s. kart. B2 VI, 1418 s. kart.
- Henriksen, A., Lien, L. & Traaen, T. & Sevaldrud, I. H., 1987: 1000 sjøers undersøkelse. Rapport 282/87. Statlig program for forurensningsovervåking 1987.
- Hjelle, A., 1958: De giftige *Senecio*-arter i Norge. *Blyttia* 16:170-175.
- Holgensen, H., 1969: Stavanger museums gjenfunn 1967-1968. *Sterna* 8:390-424.
- Holgensen, H., 1971: Stavanger museums gjenfunn 1969-1970. *Sterna* 10:175-224.
- Holgensen, H., 1974: Stavanger museums gjenfunn 1971-73. Del 1. Non-passeriformes. *Sterna* 13: 217-251.
- Holgensen, H., 1975: Stavanger museums gjenfunn 1974. *Sterna* 14: 201-229.
- Holgensen, H., 1976: Stavanger museums gjenfunn 1975. *Sterna* 14: 233-262.
- Holmboe, J., 1914: Kristtornen i Norge. En plantegeografisk undersøkelse. *Bergen mus. årbok* 1913 Nr. 7: 1-92.
- Holmboe, J., 1928: Rævebjelden (*Digitalis purpurea* L.) og dens rolle i norsk natur og folkeliv. *Nyt mag. naturv.* 66: 193-248 + utbredelseskart
- Holtan, D., 2001: Dvergdykkerens status i Norge. *Vår Fuglefauna* 24:100-108.
- Holtedahl, O. & Dons, J. A. 1953: Berggrunnskart over Norge. *Norges Geol. Unders.*
- Holtedahl, O. & Dons, J. A. 1960: Geologisk kart over Norge. *Berggrunnskart. Vedlegg til Norges Geol. Unders.* 208.
- Holtedahl, O. (ed.), 1969: *Geology of Norway. Norges geol. Unders.* 208:1-540.
- Holten, J. I., 1990: Potensielle vegetasjonsregioner for Norge 1:3 mill. Vegetasjonsregionkart. Vedlegg til: NINA Utredning 011.
- Holten, J. I., Frisvoll, A. A. & Aune, E. I., 1986: Havstrand i Møre og Romsdal. Flora, vegetasjon og verneverdier. Økoforsk rapport 1986:3A:1-253.
- Holten, J. I., Frisvoll, A. A. & Aune, E. I., 1986: Havstrand i Møre og Romsdal. Lokalitetsbeskrivelser. Økoforsk rapport 1986:3B: 184 s.
- Hovde, A., 1982: Roppedalen. Rapport fra Det norske jord- og myrselskap. 10 s. + vedlegg.
- Hovde, A., 1982: Sneldelimyrane. Rapport fra Det norske jord- og myrselskap. 11 s. + vedlegg.
- Hovde, A., 1990: Stokksund - Blikkvågane fuglefredningsområde. *Jordforsk Rapp.* 4 s. + vedlegg.
- Hultén, E., 1971: *Atlas över växternas utbredning i Norden.* Stockholm.
- Hvidsten, N. A. & Johnsen, B. O., 1987: Fiskeribiologiske undersøkelser i Sjøya og Hareidelve 1984-87. Notat 5 s.

- Hvidsten, N. A., 1981: Ungfiskundersøkelser av laks og aure fra 34 vassdrag i Møre og Romsdal i tiden 1979-81. Fylkeslandbrukskontoret i Møre og Romsdal, fagsekretæren for ferskvannsfiske i Møre og Romsdal. Molde. Rapport. 70 s. + 15 vedlegg.
- Høeg, O. A., 1955: Litt om norske plantenavn. Med 5 karter. Blyttia 13:101-108.
- Jamtveit, B., 1986: Magmatic and metamorphic history of the Eiksunddal eclogite complex, Sunnmøre, Western Norway. Hovedfagsoppgave i geologi. Universitetet i Oslo.
- Jensen, T. & Mjøs, A. T., 1998: Sjeldne fugler i Norge 1995. Vår fuglefauna Supplement nr. 2:4-25.
- Jensås, J., 1985: Åkerrikse *Crex crex* i Møre og Romsdal. Rallus 15:96-100.
- Jensås, J., 1988: Åkerrikse i Møre og Romsdal. Rallus 18: 150-154.
- Johansen, O., 1973: Ornitologisk stasjon Vigra - Årsrapport 1972. Rallus 3(2):21-58.
- Johansen, O., 1974: Undersøkelse av hekkeforløpet hos måsefugl på Sunnmøre 1973. Rallus 4:9-22.
- Johansen, O., 1975: Faunistisk rapport fra Møre og Romsdal 1973-74. Sterna 14:135-145.
- Johansen, O., Follestad, A. & Folkestad, A. O., 1974: Ornitologisk stasjon Vigra. Undersøkelse av hekkeforløpet hos måsefugl på Sunnmøre 1974. Rallus 4:101-116.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1993: Soppfloraen i en del naturbeitemarkar og naturenger i Møre og Romsdal og Trøndelag. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavinga rapport nr. 9-1993. 76 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1996: Noen soppfunn i ugjødsla beite- og slåttemarkar II. Agarica 14 (23): 90-110.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1997: Biologiske undersøkelser i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1995-1996. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 97. 178 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1998: Røddlistearter i Møre og Romsdal - planter, sopp og lav. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavinga, rapport nr. 3/98. 109 s.
- Jordal, J. B. & Gaarder, G., 1999: Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal 1992-98. Samlerapport. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavd. Rapport nr. 1 - 99: 278 s. + kart.
- Jordal, J. B., 1993: Soppfloraen i Møre og Romsdal. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavinga, rapport nr. 2 1993. 189 s.
- Jordal, J. B., 2000: Rallus-artiklar 1971-1999. Litteraturliste med tilføyning av stikkord. Rallus 29:22-60.
- Jordal, J. B., og K. B. Gjøl 2004: Biologisk mangfald i ferskvann i Møre og Romsdal. En kunnskapsstatus. Møre og Romsdal fylke, Areal- og miljøavinga. Rapport 2-2004. 69 s.
- Jorddirektoratet, 1992: Oversiktskart produksjonsgrunnlaget for landbruket i Møre og Romsdal. 1:250 000.
- Jussila, R., 1976: Contribution to the knowledge of the Norwegian fauna of Ichneumonidae (Hymenoptera parasitica). Norsk ent. Tidsskr. 23:97-120.
- Jølle, O., 1978: *Parmelia plittii* (Xanthoparmelia) new to Europe. Norwegian Journal of Botany 25:47-49.

- Jørgensen, E., 1919: Lidt om utbredelsen af nogle af vore sjeldneste vestlandske levermoser. Bergen mus. årbok 1916-17 Nr. 5: 1-337.
- Jørgensen, E., 1934: Norges levermoser. Bergens Mus. Skr. 16.
- Jørstad, I. & Gjærum, H. B. 1966: Additional Norwegian finds of Uredinales and Ustilaginales II. Nytt Mag. Bot. 13: 25-38.
- Jørstad, I. & Roll-Hansen, F. 1943: Melding om sykdommer på skogstrær i årene 1936-1942. Skogdirektøren. Årsmelding for 1943.
- Jørstad, I., 1964: The Phycomycetes Genera *Albugo*, *Bremia*, *Plasmopara* and *Pseudoperonospora* in Norway, with an appendix containing unpublished finds of *Peronospora*. Nytt Mag. Bot. 11: 47-82.
- Kaldhol, H., 1930: Sunnmøres kvartærgeologi. Norsk Geologisk Tidsskrift 11.
- Kaldhol, H., 1967: Skjema for prøvefiske.
- Kaldhol, O. & Kallestad, R. S., 1994: Utvida miljøvernengasjement for jordbruksetaten i Møre og Romsdal. 17 s. + vedlegg.
- Korsmo, H. & Svalastog, D., 1997: Inventering av verneverdig barskog i Møre og Romsdal. NINA oppdragsmelding 427. 106 s.
- Korsmo, H., 1978: Edellauvskogsinventeringer i Vest-Agder, Rogaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal.
- Korsmo, H., 1978: Vegetasjonskart 1:1 000 Havåg.
- Kålås, J. A. & Lierhagen, S., 1992: Terrestrisk naturovervåking. Metallbelastning i lever fra hare, orrfugl og liryte i Norge. NINA Oppdragsmelding 137. 72 s.
- Larsen, B. & Larsen, O., 1990: Siste Nytt. Rallus 20:90-91.
- Larsen, B. & Larsen, O., 1991: Siste Nytt. Rallus 21:110-111.
- Larsen, B. & Larsen, O., 1991: Siste Nytt. Rallus 21:69-71.
- Lid, J., 1955: Nye plantefunn 1952-1954. Blyttia 13:33-49.
- Longva, O., 1982: Gamleeidet. Rapport fra Det norske jord- og myrselskap. 8 s.+ vedlegg.
- Lucasen, U. & Løfall, B. P., 1990: Store rovdyr og rovviltskade. Registrering av jerv, bjørn, gaupe og ulv og skade som freda rovvilt gjør på bufe i Møre og Romsdal 1987-1989. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 7-1990. 55 s.
- Lund, H. M.-K., 1971: Vannfugltellingene januar 1971. Sterna 10: 251-256.
- Lund, R. A. & Haukebø, T., 1986: Laks- og sjørrettfisket med faststående redskap og dorg i Møre og Romsdal. En fangstdagbokundersøkelse i 1984 og 1985. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 4-1986. 43 s.
- Lutro, O., Thorsnes, T. & Tveten, E., 1998: Utgreiing om geologisk kart over Noreg- 1:250 000 Ulsteinvik. Norges geologiske undersøkelse.
- Lye, K. A., 1970: A horizontal and vertical distribution of oceanic plants in South West Norway and their relation to the environment. Nytt mag. for botanikk 17:25-48.
- Løken, A., 1973: Studies on Scandinavian bumble bees (Hymenoptera, Apidae). Norsk Entomol. Tidsskr. 20: 1-218.

- Michaelsen, J., 1985: Sjeldne fugler i Norge i 1981. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. Vår fuglefauna 8:49-52.
- Michaelsen, T. C., 2001: Diett hos ugler og dagrovfugler i Møre og Romsdal - analyse av gulpeboller. Rallus 30:26-30.
- Miljøverndepartementet, 1985: Samlet plan for vassdrag. Utbygd og nyttbar vasskraft, vernede vassdrag. Bilagskart til St. meld. nr. 63 (1984-85). Om Samlet plan for vassdrag. Miljøverndepartementet. Målestokk 1:1000000.
- Moen, A. & Odland, A., 1993: Vegetasjonsseksjoner i Norge. Univ. Trondheim Vitensk. mus. Rapp. Bot. Ser. 1993-2: 37-53.
- Moen, A. (ed.), 1995: Regional variation and conservation of mire ecosystems. *Gunneria* 70.
- Moen, A., 1984: Myrundersøkelser i Møre og Romsdal i forbindelse med den norske myrreservatplanen. Kgl. norske vidensk. selsk. Mus. Rapp. Bot ser. 1984-5.
- Moen, A., 1995: The norwegian national plan for mire nature reservates: method, criteria and results. pp. 159-176 In: Moen, A. (ed.): Regional variation and conservation of mire ecosystems. *Gunneria* 70.
- Moen, A., 1998: Vegetasjon. Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk, Hønefoss. 199 s.
- Moen, A., Elven, R. & Odland, A. 1998: Vegetasjonsseksjonskart over Norge. Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk, Hønefoss.
- Moen, A., A. Lyngstad, L. S. Nilsen og D-I. Øien 2006: Kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap i Midt-Norge. Rapport botanisk serie 2006-3. NTNU, s. 63-65.
- Moldsvor, J., 1994: Nordmøre og Romsdal RG. Ringmerkaren 6:44-48.
- Molvær, J. & Bakke, T., 1985: Resipientundersøkelse av fjordområdet mellom Gurskøy og Hareidlandet. NIVA rapport. O-84047. 79 s.
- Mork Soot, K., 1997: Sunnmøre RG. Ringmerkaren 9:89-92.
- Mork Soot, K., 1998: Sunnmøre RG. Ringmerkaren 10:63-66.
- Mork Soot, K., 1999: Sunnmøre RG. Ringmerkaren 11:33-36.
- Mork Soot, K., Olsen, O. & Sætre, S. 1997: Låvesvaleprosjektet 1996. Rallus 27:19-32
- Mork, K. & Runde O. 1995: Stavanger Museum, utskrivne funn 1994. Ringmerkaren 7:20-54.
- Mork, K., 1976: Ringmerkt på Nordvestlandet i 1975. Rallus 6:117-121.
- Mork, K., 1977: Ringmerkt på Nordvestlandet i 1976. Rallus 7:115-117.
- Mork, K., 1979: Ringmerkt på Nordvestlandet i 1977. Rallus 9:19-21.
- Mork, K., 1985: Hareid ringmerkingsgruppe 1984. Rallus 15:121-123.
- Mork, K., 1986: Ringmerkingsoversyn 1985 frå Hareid RG. Rallus 16:74-83.
- Mork, K., 1988: Hareid ringmerkingsgruppe 1986-1987. Rallus 18:83-97.
- Mork, K., 1989: Hareid RG 1988. Ringmerkaren 1:42-46.
- Mork, K., 1989: Hareid ringmerkingsgruppe 1988. Rallus 19: 13-29.
- Mork, K., 1990: Sunnmøre RG. Ringmerkaren 2:36-42.
- Mork, K., 1991: Fangsten av havsvale i 1991. Rallus 21:101-103.

- Mork, K., 1991: Gode minner fra ringmerkingssesongen 1991. Rallus 21: 86-88.
- Mork, K., 1991: Sunnmøre RG c/o Kjell Mork, Hareid. Rallus 21:106-107.
- Mork, K., 1991: Sunnmøre RG. Ringmerkaren 3:53-59.
- Mork, K., 1992: Ringmerkingssesongen 1991, OUM. Rallus 22: 61-73.
- Mork, K., 1992: Sunnmøre RG. Ringmerkaren 4:48-56.
- Mork, K., 1993: Havsvalesesongen 1992. Rallus 23:5-9.
- Mork, K., 1993: Havsvalesesongen 1993. Rallus 23:77-82.
- Mork, K., 1993: Sunnmøre RG. Ringmerkaren 5:47-53.
- Mork, K., 1994: Sunnmøre RG. Ringmerkaren 6:49-55.
- Mork, K., 1995: Fulmarus - meldingsblad for medlemene i Sunnmøre RG. Rallus 25:133-134.
- Mork, K., 1995: Gaukunge i svartstrupereir. Vår fuglefauna 18:226-227.
- Mork, K., 1996: Hekkestus for hønsehauken (*Accipiter gentilis*) i Møre og Romsdal i 1995. Rallus 26:46-51.
- Mork, K., 1996: Låvesvaleundersøkingar på Sunnmøre i 1995. Rallus 26:33-40.
- Mossberg, B. & Stenberg, L., 1995: Gyldendals store nordiske flora. Gyldendal Norsk forlag. 695 s.
- Mossberg, B., 1992: Den nordiska floran. Wahlström & Widstrand. 696 s.
- Myklebost, H. E., 1994: Miljø- og sysselsetjing 1993. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 2-1994. 72 s.
- Myrberget, S. & Frøiland, Ø. 1972: Oteren i Norge omkring 1970. Fauna 25:149-159.
- Myrberget, S., Johansen, V. & Storjord, O., 1969: Stormsvaler (Fam. Hydrobatidae) i Norge. Fauna 22:15-26.
- Mysen, B., 1971: Petrology and geochemistry of eclogite and surrounding rocks around Ulsteinvik on Hareidland, Western Norway. Hovedfagsoppgave i geologi. Universitetet i Oslo.
- Møkkelgjerd, P. I., 1972: Rapport fra prøvefisket i Ytre-Fløvassdraget, Ulstein, den 25.-27. juli 1971. Notat, 6 s.
- Møkkelgjerd, P. I., Johnsen, B. O. & Jensen, A. J., 1994: Furunkulose og midlertidige sikringssoner for laksefisk. NINA Utredning 059: 1-29.
- Møre og Romsdal fylkeskommune, 1998: Fylkesdelplan for inngrepsfrie naturområde. Høyringsutkast. Målestokk 1:2 000 000. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging.
- Måren, I. E. & Håland, A., 1999: Biologisk mangfold i Ulstein kommune - en statusrapport. Norsk Natur Informasjon. NNI-rapport nr. 44. 75 s.
- Måren, I. E. & Håland, A., 1999: Biologisk mangfold i Ulstein kommune - en statusrapport. Norsk Natur Informasjon. NNI-rapport nr. 44. 75 s.
- Naturvernforbundet i Møre og Romsdal, Møre og Romsdal Forfatterlag & Leren, Ø., 1992: Fjell stig av hav. KOM-forlag. 152 s.
- NIJOS, 1993: Landskapsregioner i Norge. NIJOS, rapport. 51 s.

- Nordisk Ministerråd, 1977: Naturgeografisk regioninndeling av Norden. Nordisk utredningsserie B 1977: 34. 137 s.
- Nordisk ministerråd, 1984: Naturgeografisk regioninndeling av Norden. Nordiska ministerrådet. 274 s. + vedlegg.
- Norges geologiske undersøkelse, 1991: Berggrunnsgeologisk kart 1:50 000, kartblad 1119 I Ålesund. Svartkvitt.
- Norges geologiske undersøkelse, 1998: Berggrunnsgeologisk kart 1:250 000, kartblad Ulsteinvik. Fargetrykk.
- Norges geologiske undersøkelse, i trykk: Kvartærgeologisk kart 1:50 000, kartblad 1119 I Ålesund.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1985: Siste nytt fra LRSK. Rallus 15:56-57.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1988: Siste nytt. Rallus 18:158.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1989: Siste nytt!! Rallus 19:71.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1990: Siste Nytt. Rallus 20:62-63.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1992: Siste Nytt! Rallus 22:127.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1993: Siste nytt! Rallus 23:104-107. Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1993: Siste nytt! Rallus 23:18-21.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1994: Siste nytt! Rallus 24:33-35.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1994: Siste nytt! Rallus 24:69-71.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1995: Siste nytt! Rallus 25:119-121.
- Norsk Ornitologisk Forening avd. Møre og Romsdal, 1995: Siste nytt! Rallus 25:82-83.
- Norsk Ornitologisk Forening, avd. Møre og Romsdal, 1971: Vannfugltellingar vinteren 1970/71. Rallus 1(2):17-21.
- Norsk Ornitologisk Forening, avd. Møre og Romsdal, 1974: Ringmerkingsoversikt, ornitologisk stasjon Vigra. Rallus 4:73-74.
- Norsk Ornitologisk Forening, avd. Møre og Romsdal, 1975: Aksjon åkerrikse. Rallus 5:82-84.
- Norsk Ornitologisk Forening, avd. Møre og Romsdal, 1977: Ornitologisk stasjon Vigra. Årsrapport for 1976. Rallus 7:37-56.
- Norsk Ornitologisk Forening, avd. Møre og Romsdal, 1980: Litt av kvart. Rallus 10:92.
- Norsk Ornitologisk Forening, avd. Møre og Romsdal, 1981: Smånytt. Fra ringmerkingsstasjonene. Rallus 11:76.
- Norsk Ornitologisk forening, avd. Møre og Romsdal, OUM-styret, 1988: Årsmelding OUM (Ornitologiske Undersøkelser M & R). Rallus 18:25.
- Olsen, K. M. (red.), 1996: Kunnskapsstatus for flaggermus i Norge. Norsk Zoologisk Forening. Rapport 2. 210 sider.
- Otnes, B., 2000: Landbrukspåverka vassdrag i Møre og Romsdal 1992-1997. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 2000-04. 14 s. + vedlegg.

- Otnes, B., 2000: Landbrukspåverka vassdrag i Møre og Romsdal 1992-1997. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 2000-04. 14 s. + vedlegg.
- Rabben, J. & Folkestad, A. O. 1983: Ornitologiske Undersøkingar Møre og Romsdal. Årsrapport 1982. Vår fuglefauna 6:283-285.
- Rabben, J. & Folkestad, A. O. 1983: Ornitologiske Undersøkingar Møre og Romsdal. Årsrapport 1982. Vår fuglefauna 6:283-285.
- Rabben, J., 1982: Ornitologiske undersøkingar Møre og Romsdal. Årsrapport del 1. Rallus 12:54-59.
- Rabben, J., Folkestad, A. O. & Ålbu, T. 1983: Ornitologiske undersøkingar Møre og Romsdal. Årsrapport 1982 Del 2. Rallus 13:132-146.
- Ramsfjell, T., 1960: Distribution of the Genus *Peronospora* in Norway. *Nytt mag. bot.* 1960: 147-178.
- Ree, V., 1980: Rapport fra NSKF's virksomhet 1979. Vår fuglefauna 3:245-278.
- Relling, B. & Otnes, B., 2000: Miljøkartleggingar i fjordar og kystfarvatn i Møre og Romsdal pr. 01.01.2000. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 2000-02. 139 s.
- Relling, B. & Otnes, B., 2000: Miljøkartleggingar i vassdrag i Møre og Romsdal pr. 01.01.2000. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 2000-03. 123 s.
- Roalkvam, R., 1985: Smålomens *Gavia stellata* og storlomens *G. arctica* hekkeutbredelse i Norge. Vår fuglefauna 8:23-27.
- Runde, O. J. 1999: Ringmerking i Norge 1914-1998. *Ringmerkaren* 12:1-152.
- Rygh, O., 1908: Norske gaardsnavne. Bd. XII. Romsdals amt.
- Røsberg, I., 1975: Inventering av området mellom Haddal, Eiksund og Alme på Hareidlandet. Landsplan for verneverdige områder/forekomster, Miljøverndepartementet. Bot. nr. 75. Upubl. rapport.
- Raastad, I., 1996: Friluftsliv, miljø og sysselsetting i Møre og Romsdal 1994 og 1995. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, rapport 10-1996. 121 s.
- Schiøtz, J., 1871: Om Skovforholdene i Romsdals Amt. Kristiania, 64 s.
- Segerstråle, S. G., 1954: The freshwater amphipods, *Gammarus pulex* (L.) and *Gammarus lacustris* G. O. Sars, in Denmark and Fennoscandia - a contribution to the late- and post-glacial immigration history of the aquatic fauna of northern Europe. *Soc. Scient. Fenn. Comment. Biol.* XV. 1:1-91.
- Sigmond, E. M. O., M. Gustavson & D. Roberts, 1984: Berggrunnskart over Norge. Nasjonalatlas for Norge, kartblad 2.2.1. Norges geologiske undersøkelse.
- Singsaas, S., 1985: Supplerende undersøkelser i Møre og Romsdal i forbindelse med den norske myrreservatplanen. Universitetet i Trondheim, Museet. Rapport. 12 s.
- Sneli, J.-A., 1974: A collection of marine mollusca from Møre and Romsdal, Northwestern Norway. *Kgl. norske Vidensk. Selsk. Museet, Miscellanea* 20: 1-17.
- Soland, H., 1991: Friluftslivområder sikret med statlige midler. DN-rapport 1991-9. 96 s.
- Starheim, K. O. (red.), 1989: Giftige blågrønalgar i Hjørungdalsvatnet. Ulstein vidaregåande skule, elevar i 3BI 1988/89, elevoppgåve.

- Statens kartverk, 1992: Topografisk hovedkartserie 1:50 000, kartblad 1119 I Ålesund.
- Statens kartverk, 1992: Topografisk hovedkartserie 1:50 000, kartblad 1119 II Volda.
- Statens kartverk, 1996: Topografisk hovedkartserie 1:50 000, kartblad 1119 IV Fosnavåg.
- Statistisk Sentralbyrå, 1978: Jaktstatistikk 1846-1977. Norges offisielle statistikk. 195 s.
- Statistisk Sentralbyrå, årleg: Jaktstatistikk (årstal). Norges offisielle statistikk.
- Steien, T., 1984: Møre og Romsdal 1970-1983. En bibliografi. Møre og Romsdal distriktshøgskole, Molde, Skrifter 1984:4: 1-387.
- Stenberg, I., 1995: OUM-rapport 1994. Rallus 25:70.
- Stenberg, I., 2000: Hakkespettar på raudlista: Resultat frå fylkesprosjektet. Rallus 29:92-95.
- Stenberg, I., 2001: Kvitryggspetten i Noreg - status fram til 2001. Norsk Ornitologisk Forening rapport nr. 6-2001. 37 s.
- Strand, L. Å., 1998: Amfibieregistreringer i Møre og Romsdal (1998). Del 14: Ulstein. 9 s. Notat til kommunen.
- Størmer, P., 1967: Separate enclosure to "Mosses with a western and southern distribution in Norway". Lists of Norwegian herreder from which each species is known. 1-84.
- Størmer, P., 1969: Mosses with a western and southern distribution in Norway. Oslo.
- Sunde, K. B. & Grønningsæter, E., 1999: Rapport fra flaggermusundersøkelser i M&R 1998. Kunnskapsstatus for flaggermus i M&R. Rapport. 46 s.
- Thorsnes, T. & Lutro, O., 1990: Berggrunnsgeologisk kart 1:50 000, kartblad 1119 IV Fosnavåg. Svartkvitt.
- Timdal, E., 1982: Bidrag til Norges lavflora. Blyttia 40:179-185.
- Timdal, E., 1992: A monograph of the genus *Toninia* (Lecideaceae, Ascomycetes). Dr. scient.-avh. Univ. i Oslo.
- Tveten, E., Lutro, O. & Thorsnes, T. 1998: Geologisk kart over Noreg, berggrunnskart ULSTEINVIK - 1:250000. Norges geologiske undersøking.
- Tønnesen, O. J., 1995: Mellom bakkar og berg. Ei teoretisk og praktisk rettleiing om kulturlandskapsforvaltninga i kommunane. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavdelinga, rapport nr. 1-1995. 73 s.
- Tønsberg, T. & Øvstedal, D. O. 1982: Noen interessante lavfunn - III. Blyttia 40:59-63.
- Ulstein, M., 1971: Varsler på Emblemsfjellet. Rallus 1(2):23.
- Valde, K., 1977: Kornkråke. Rallus 7:59-61.
- Vaagsether, F. & Sørensen, B., 1995: Jakt- og fisketilbud i lokale jeger og fiskerforeninger i Møre og Romsdal. Møre og Romsdal fylkeslag av Norges jeger- og fiskerforbund. Rapport. 47 s.
- Wischmann, F., 1965: Sommerekskursjon til Sunnmøre, 12.-19.7.1964. Blyttia 23:33-35.
- Økland, K. A., 1969: List of localities with *Gammarus lacustris* G. O. Sars in Norway, with references and notes. Supplement to Contribution no. 89, Zool. Museum, Univ. of Oslo. 1-36.
- Økland, K. A., 1970: Undersøkelser over marfloen *Gammarus lacustris* - ørretens viktigste næringsdyr. Fauna 23:1-11.

Ørskog, D., 1981: Dvergdykkeren på Sunnmøre. Rallus 11:36-39.

Østhagen, H., 1971: Cladonia deformis and C. gonecha in Norway and Svalbard. Norw. J. Bot. 18: 87-92.

Ålbu, T., 1986: OUM rapport. Rapporterte ringmerkingsfunn i tida 1.10.83-1.1.86. Rallus 16:11-23.

Ålbu, T., 1994: OUM-rapport 1993. Rallus 24: 29-30.

Ålbu, T., 1997: Sjeldne fugler i Møre og Romsdal 1995 og 1996. Rapport fra den Lokale rapport- og sjeldenhetskomitéen (LRSK) - Meddelelse nr 27. Rallus 27:74-83.

6.3 Muntlige kilder

Alv Ottar Folkestad, Ulstein

Karl Johan Grimstad, Hareid

Perry Larsen, Skodje

6.4 Internettressurser

Norsk SoppDatabase: <http://www.nhm.uio.no/botanisk/sopp/index.html>

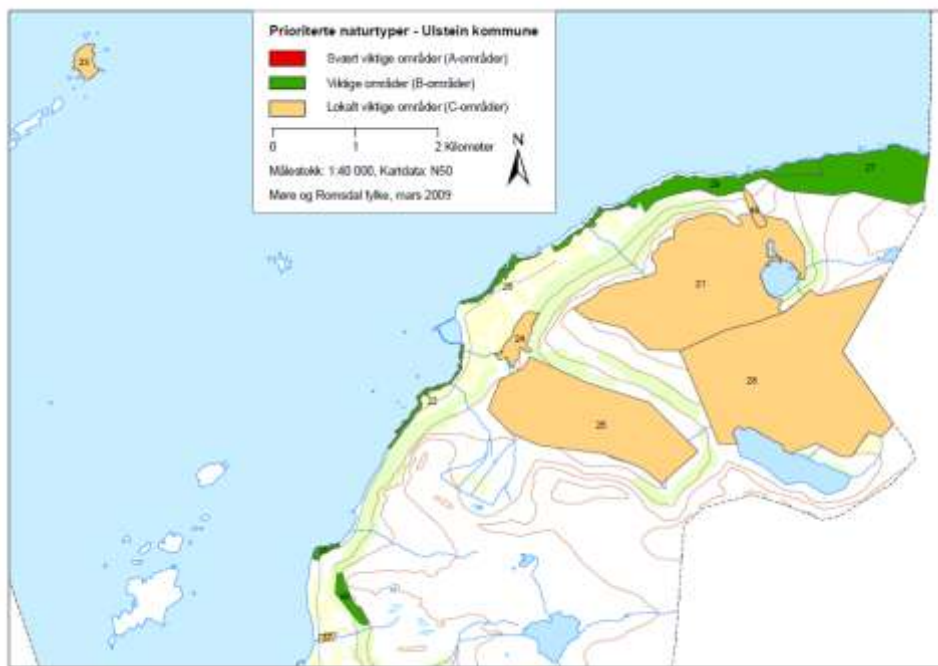
Norsk LavDatabase: <http://www.nhm.uio.no/botanisk/lav/index.html>

Norsk MoseDatabase: <http://www.nhm.uio.no/botanisk/mose/>

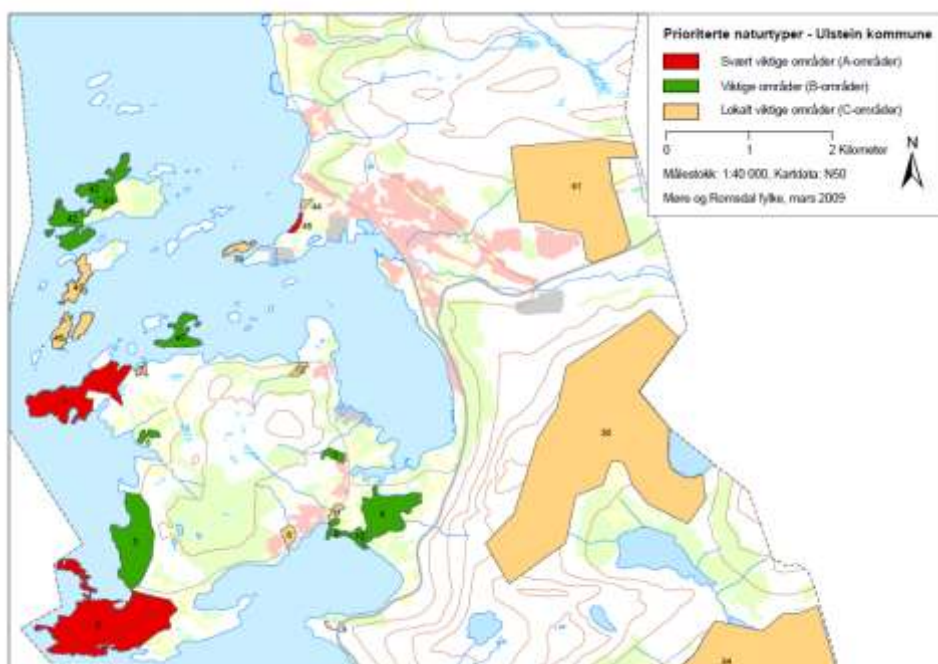
ArtsDatabanken: <http://www.artskart.artsdatabanken.no>.

7 Vedlegg 1

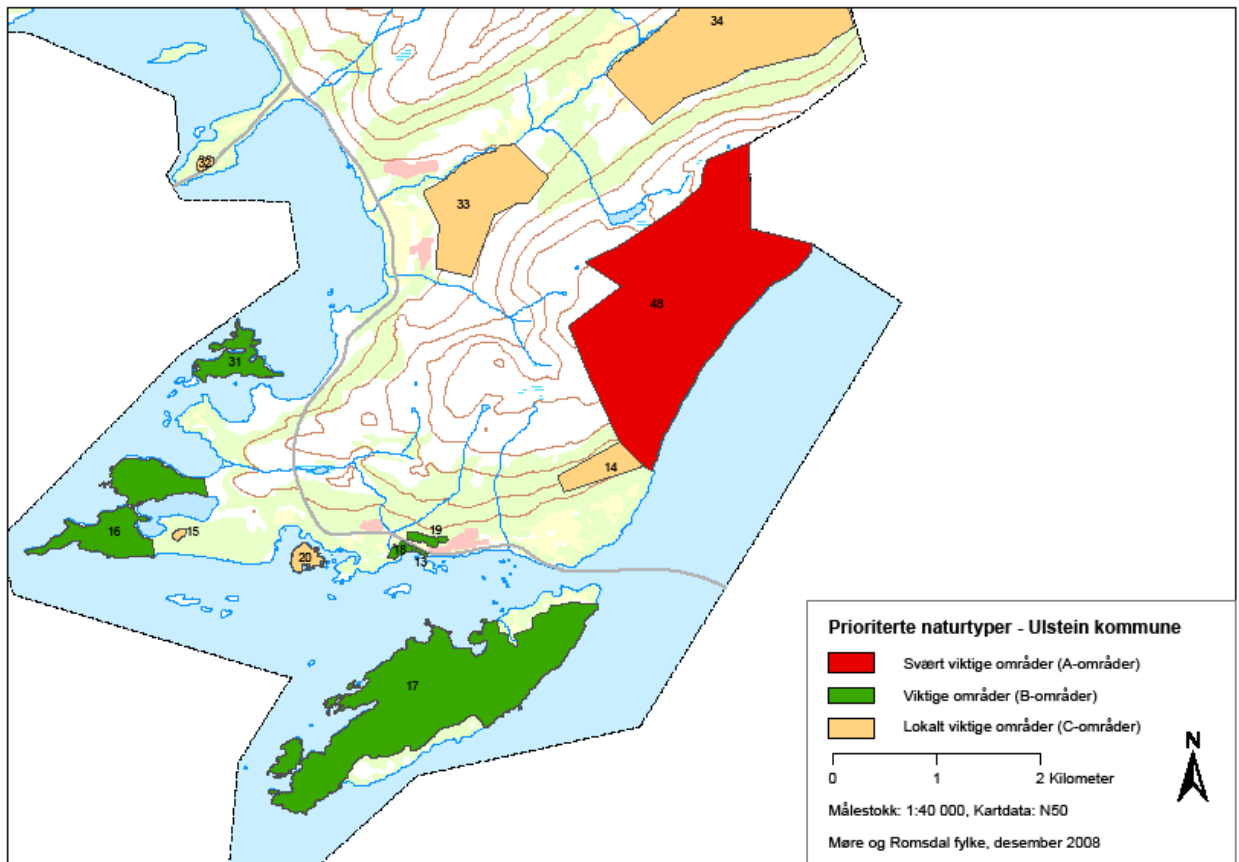
7.1 Lokalitetskart Ulstein nord

7.2 Lokalitetskart Ulstein midt

7.3 Lokalitetskart Ulstein sør

8 Vedlegg 2

8.1 Karplanter i Ulstein pr 01.08.2007

Folkestad (upubl.) har samlet opplysningene som ligger til grunn for lista. X= sparsom, XXX= vanlig, AOF= Alv. O. Folkestad, K.J.H= Kjell Håvard Hatløy.

Lusegras	XX	AOF
Stri kråkefot	XX	AOF
Mjuk kråkefot	XX	AOF
Myrkråkefot	X	AOF
Fjelljamne	X	AOF
Dvergjamne	X	KJH
Stivt brasmegras	XX	AOF
Åkersnelle	X	AOF
Engsnelle	XX	AOF
Skogsnelle	XXX	AOF
Myrsnelle	X	AOF
Elvesnelle	XXX	AOF
Skavgras	X	KJH
Marinøkkel	X	AOF
Hestespreng	X	AOF
Einstape	XXX	AOF
Hinnebregne	X	AOF
Olavsskjegg	X	AOF
Svartbrukne	XX	AOF
Blankburkne	XX	AOF
Havburkne	X	?
Strutsevang	X	AOF
Skogburkne	XXX	AOF
Fjell-lodnebregne	X	KJH
Skjørlok	X	KJH
Fugleteig	XXX	AOF
Ormetelig	XX	AOF
Raggteig	XX	AOF

Geittelg	XXX	AOF	
Taggbregne	X	AOF	
Junkerbregne	X	KJH	
Hengeveng	XXX	AOF	
Smørtelg	XX	AOF	
Bjønnekam	XXX	AOF	
Sisselrot	XXX	AOF	
Furu	XX	AOF	
Buskfuru	XX	AOF	introdusert, forvilla
Bergfuru	XX	AOF	introdusert, forvilla
Gran	XXX	AOF	introdusert, forvilla
Sitkagran	XXX	AOF	introdusert, forvilla
Kvitgran	X	AOF	introdusert, forvilla
Edelgran	X	AOF	introdusert, forvilla
Nobelgran	X	AOF	introdusert, forvilla
Hemlokk	X	AOF	introdusert, forvilla
Europalerk	XX	AOF	introdusert, forvilla
Sibirlerk	X	AOF	introdusert
Einer	XXX	AOF	
Bleikvier	X	KJH	
Svartvier	XX	AOF	
Grønvier	X	AOF	
Selje	XXX	AOF	
Øyrevier	XXX	AOF	
Lappvier	X	AOF	
Krypvier	XX	AOF	
Sandvier	X	AOF	
Sølvvier	X	AOF	
Rukkevier	XX	AOF	
Musøyre	XX	AOF	
Osp	XXX	AOF	
Poppel	X	AOF	introdusert, forvilla
Pors	XXX	AOF	

Hengebjørk	XX	AOF	
Dunbjørk	XXX	AOF	
Dvergbjørk	XX	AOF	
Gråor	XXX	AOF	
Svartor	XX	AOF	
Hassel	XXX	AOF	
Bøk	X	AOF	introdusert, forvilla
Sommareik	X	AOF	
Vintereik	X	KJH	introdusert?
Alm	XX	AOF	
Humle	X	AOF	introdusert?
Smånesle	X	AOF	
Stornesle	XXX	AOF	
Høymole	XX	AOF	
Krushøymole	XXX	AOF	
Byhøymole	XXX	AOF	
Fjørehøymole	X	AOF	
Engsyre	XXX	AOF	
Småsyre	XXX	AOF	
Fjellsyre	X	AOF	
Hønsegras	XX	AOF	
Raudt hønsegras	XX	AOF	
Vass-slirekne	X	AOF	
Harerug	XXX	AOF	
Bokkveite	X	AOF, KJH	
Sandslirekne	X	KJH	
Tungras (var. heterophyllum)	XX	AOF, KJH	
Parkslirekne	XX	KJH	introdusert, forvilla
Kjempe­slirekne	XX	AOF	introdusert, forvilla
Fjøre­koll	XX	AOF	
Meldestokk	XX	AOF	
Amerikamelde	X	KJH	
Strandmelde	XX	AOF	
Tangmelde	XXX	AOF	

Flikmelde?	XX	AOF
Amarantmelde	X	KJH
Salturt	X	AOF
Kjeldeurt	XX	AOF
Linbendel	XXX	AOF
Havbendel	XX	AOF
Saltbendel	XX	AOF
Tunbendel	XX	AOF
Saltsmåarve	XX	AOF
Tunsmåarve	XX	AOF
Sylsmåarve	X	AOF
Knoppsmåarve	X	KJH
Strandarve	XX	AOF
Sandarve	X	KJH
Skogstjerneblom	XX	AOF
Vassarve	XXX	AOF
Rustjerneblom	X	KJH
Grasstjerneblom	XX	AOF
Bekkestjerneblom	X	KJH
Saftstjerneblom	X	KJH
Brearve	X	KJH
Vanleg arve	X	KJH
Vegarve	X	KJH
Klinte	X	KJH
Hanekam	XXX	AOF
Småsmelle	X	AOF
Raud jonsokblom	XXX	AOF
Nattsmelle	X	KJH
Engsmelle	XX	AOF
Fjellsmelle	XX	AOF
Kunellik	X	KJH
Kvit nøkkerose	XX	AOF
Soleihov	XX	AOF
Trollbær	X	AOF

Akeleie	X	AOF	introdusert, forvilla
Gul frøstjerne	X	AOF	
Kvitveis	XXX	AOF	
Krypsoleie	XXX	AOF	
Engsoleie	XXX	AOF	
Nyresoleie	XX	AOF	
Tiggarsoleie	X	AOF	
Grøftesoleie	XXX	AOF	
Evjesoleie	XX	AOF	
Vårkål	XX	AOF	
Kvitsoleie	X	AOF	
Kornvalmue	X	KJH	
Opiumsvalmue	X	KJH	
Orientvalmue	X	KJH	
Sibirvalmue	X	KJH	
Lerkespore	X	AOF	
Jordrøyk	X	AOF	
Vegsennep	X	KJH	
Kjempesenep	X	KJH	
Hundesennep	X	KJH	
Vårskrinneblom	XX	AOF	
Åkergull	X	KJH	
Dagfiol	X	KJH	
Vinterkarse	X	KJH	
Bogevinterkarse	X	KJH	
Vegkarse	XX	AOF	
Engkarse	XXX	AOF	
Sumpkarse	X	KJH	
Bekkekarse	XX	AOF	
Skogkarse	X	KJH	
Tannrot	X	AOF	
Lodnerublom	X	KJH	
Skjørbuksurt	XX	AOF	
Oljedodre	X	KJH	

Finkefrø	X	KJH	
Gjetartaske	X	KJH	
Pengeurt	XX	AOF	
Vårpengeurt	X	KJH	
Sylblad	X	AOF	
Kålurt	X	KJH	
Åkerkål	XX	AOF	
Raps	X	KJH	
Sareptasennep	X	KJH	
Åkersennep	X	AOF	
Kvitsennep	X	KJH	
Strandreddik	X	AOF	
Åkerreddik	X	KJH	
Rundsoldogg	XXX	AOF	
Smalsoldogg	XX	AOF	
Rosenrot	XX	AOF	
Kvit bergknapp	XX	AOF	
Kystbergknapp	XX	AOF	
Bitterbergknapp	XX	AOF	
Småbergknapp	X	AOF	
Jåblom	XX	AOF	
Bergfrue	X	AOF	
Raudsildre	XX	AOF	
Stjernesildre	X	AOF	
Gulsildre	XXX	AOF	
Kystmaigull	XX	AOF	
Rips	XX	AOF	introdusert, forvilla
Solbær	X	AOF	introdusert, forvilla
Stikkelsbær	X	AOF	introdusert, forvilla
Mjødurt	XXX	AOF	
Enghumleblom	XXX	AOF	
Krathumleblom	XX	AOF	
Trefingerurt	X	AOF	
Norsk mure	X	KJH	

Stormure	X	KJH	
Tepperot	XXX	AOF	
Gåsemure	XXX	AOF	
Myrhatt	XX	AOF	
Markjordbær	XX	AOF	
Molte	XXX	AOF	
Tågebær	XXX	AOF	
Bringebær	XXX	AOF	
Skogbjørnebær	X	AOF	
Rukkerose	XX	AOF	introdusert, forvilla
Bustnype	XXX	AOF	
Steinnype	X	AOF	
Kjøtnype	XXX	AOF	
Fjellmarikåpe	XXX	AOF	
Beitemarikåpe	X	KJH	
Engmarikåpe	XXX	KJH	
Glansmarikåpe	X	KJH	
Grannmarikåpe	X	KJH	
Vinmarikåpe	X	KJH	
Kjeldemarikåpe	X	KJH	
Glattmarikåpe	X	KJH	
Nyremarikåpe	X	KJH	
Skarmarikåpe	X	KJH	
Villeple	X	KJH	
Rogn	XXX	AOF	
Rognasal	XX	AOF	
Sølvasal	X	AOF	
(Dverg)mispel	X	AOF	
(Svart)mispel	X	AOF	forvilla?
(Vier)mispel	X	AOF	introdusert, forvilla
Hagtorn	X	AOF	
Bekarhagtorn	X	KJH	
Hegg	XXX	AOF	
Morell	X	AOF	

Surkirsebær	X	KJH	introdusert, forvilla
Gullregn	X	AOF	introdusert, forvilla
Gyvel	X	AOF	introdusert, forvilla
Hagelupin	XX	AOF	introdusert, forvilla
Snigleskolm	X	KJH	
Lækjesteinkløver	X	KJH	
Kvitkløver	XXX	AOF	
Alsikekløver	XX	AOF	
Raudkløver	XXX	AOF	
Skogkløver	X	AOF	
Harekløver	X	KJH	
Tiriltunge	XXX	AOF	
Rundskolm	X	AOF	
Fugleklo	X	KJH	
Tofrøvikke	X	KJH	
Firfrøvikke	X	KJH	
Skogvikke	XX	AOF	
Vestlandsvikke	X	AOF	
Fuglevikke	XXX	AOF	
Lodnevikke	X	KJH	
Møllevikke	X	KJH	
Gjerdevikke	XXX	AOF	
Sommarvikke	X	KJH	
Forvikke	X	KJH	
Knollerteknapp	XX	AOF	
Svarterteknapp	X	AOF	
Gulskolm	XX	AOF	
Strandskolm	X	AOF	
Gauksyre	XXX	AOF	
Skogstorknebb	XXX	AOF	
Stankstorknebb	XXX	AOF	
Møllestorknebb	X	KJH	
Vill-lin	X	KJH	
Lin	X	KJH	introdusert, forvilla

Storblåfjør	XX	AOF	
Heiblåfjør	XXX	AOF	
Spisslønn	X	AOF	introdusert, forvilla
Platanlønn	XXX	AOF	introdusert, forvilla
Hestekastanje	X	AOF	introdusert, forvilla
Kristtorn	X	AOF	
Lind	X	AOF	introdusert, forvilla
Moskuskattost	X	KJH	
Dvergkattost	X	KJH	
Tysbast	X	KJH	
Fagerperikum	XX	AOF	
Firkantperikum	XXX	AOF	
Myrfiol	XXX	AOF	
Stor myrfiol	XXX	AOF	
Stemorsblomst	XX	AOF	
Åkerstemorsblomst	XX	AOF	
Krattfiol	X	AOF	
Skogfiol	XXX	AOF	
Engfiol	XXX	AOF	
Lifiol	XX	AOF	
Bakkefiol	X	AOF	
Krattmjølke	XXX	AOF	
Bergmjølke	X	KJH	
Amerikamjølke	XXX	AOF	introdusert, forvilla
Myrmjølke	XX	AOF	
Dvergmjølke	X	KJH	
Sætermjølke	X	KJH	
Kjeldemjølke	X	KJH	
Kvitmjølke	X	KJH	
Geitrams	XXX	AOF	
Trollurt	X	KJH	
Tusenblad	XXX	AOF	
Akstusenblad	X	AOF	
Hesterumpe	XX	AOF	

Skrubbær	XXX	AOF	
Eføy	X	AOF	forvilla?
Sanikel	XX	AOF	
Hundekjeks	XXX	AOF	
Karve	XX	AOF	
Jordnøtt	XXX	AOF	
Gjeldkarve	X	AOF	
Skvallerkål	XXX	AOF	
Strandkjeks	XX	AOF	
Sløke	XXX	AOF	
Strandkvann	XX	AOF	
Kystbjønnekjeks	X	AOF	
Perlevintergrøn	X	AOF	
Klokkevintergrøn	X	KJH	
Norsk vintergrøn	XX	AOF	
Furuvintergrøn	X	AOF	
Nikkevintergrøn	XX	AOF	
Olavsstake	XX	AOF	
Greplyng	XX	AOF	
Blålyng	XX	AOF	
Moselyng	X	AOF	
Kvitlyng	XXX	AOF	
Mjølbær	XXX	AOF	
Rypebær	XXX	AOF	
Klokkelyng	XXX	AOF	
Purpuryng	XX	AOF	
Røsslyng	XXX	AOF	
Tyttebær	XXX	AOF	
Blokkebær	XXX	AOF	
Blåbær	XXX	AOF	
Stortranebær	X	AOF	
Småtranebær?	X	KJH	
Krekling	XXX	AOF	
Fjellkrekling	XXX	AOF	

Kusymre	XXX	AOF	
Fagerfredlaus	X	AOF	introdusert, forvilla
Skogfredlaus	X	AOF	
Gulldusk	X	KJH	
Skogstjerne	XXX	AOF	
Strandkryp	XXX	AOF, KJH	
Bakkesøte	X	KJH	
Bukkeblad	XX	AOF	
Kvitmaure	X	KJH	
Myske	XXX	AOF	
Myrmaure	X	AOF	
Gulmaure	X	AOF	
Stormaure	X	KJH	
Kystmaure	XXX	AOF	
Klengemaure	XXX	AOF	
Småklengemaure	X	KJH	
Ask	XX	AOF	
Åkervindel	X	AOF	
Strandvindel	X	AOF	
Fjellflokk	X	KJH	
Sprikjepiggfrø	X	KJH	
Engminneblom	XX	AOF	
Dikeminneblom	X	AOF	
Skogminneblom	X	KJH	
Åkerminneblom	XX	AOF	
Østersurt	X	AOF	
Åkersteinfrø	X	KJH	
Dikevasshår	XXX	AOF	
Sprikevasshår	X	AOF	
Klovasshår	XX	AOF	
Jonsokkoll	XXX	AOF	
Skjoldberar	XX	AOF	
Blåkoll	XXX	AOF	
Guldå	XXX	AOF	

Kvassdå	XXX	AOF	
Vrangdå	XX	AOF	
Raudtvettann	X	KJH	
Dauvnesle	X	AOF	
Skogsvinerot	XX	AOF	
Åkersvinerot	X	AOF	
Kransmynte	X	AOF	
Engmynte	X	KJH	
Svartsøtvier	X	KJH	
Potet	X	KJH	forvilla
Bulmeurt	X	KJH	
Filtkongsllys	X	AOF	
Mørkt kongsllys	X	KJH	
Brunrot	X	AOF, KJH	
Revebjølle	XX	AOF	
Fjellveronika	X	KJH	
Snauveronika	X	KJH	
Tveskjeggveronika	XXX	AOF	
Lækjeveronika	XXX	AOF	
Bakkeveronika	X	KJH	
Orientveronika	X	KJH	
Bergfletteveronika	X	KJH	
Stormarimjelle	XXX	AOF	
Småmarimjelle	XXX	AOF	
Kjertelaugnetrøyst	X	KJH	
Shetlandsaugnetrøyst	X	KJH	
Fjellaugnetrøyst	XX	AOF	
Lyngaugnetrøyst	X	KJH	
Skottlandsaugnetrøyst	X	KJH	
Åkerraudtopp	X	KJH	
Storengkall	XX	AOF	
Småengkall	XX	AOF	
Myrklegg	XX	AOF	
Kystmyrklegg	XXX	AOF	

Svarttopp	XX	AOF
Tettegras	XXX	AOF
Storblærerot	X	AOF
Småblærerot	X	AOF
Gytjebærerot	X	AOF
Mellomblærerot	X	AOF
Groblad	XXX	AOF
Smalkjempe	XXX	AOF
Strandkjempe	XXX	AOF
Tjønngras	XX	AOF
Raudhyll	XX	AOF
Svarthyll	XXX	AOF
Krossved	XX	AOF
Linnea	XXX	AOF
Vivendel	XXX	AOF
Vendelrot	XX	AOF
Strandvendelrot	XX	AOF
Blåknapp	XXX	AOF
Raudknapp	X	AOF
Ugrasklokke	X	KJH
Blåklokke	XXX	AOF
Botnegras	XXX	AOF
Gullris	XXX	AOF
Tusenfryd	XX	AOF
Strandstjerne	XX	AOF
Skoggråurt	X	AOF
Setergråurt	XX	AOF
Dverggråurt	X	KJH
Kattefot	XX	AOF
Fjellkattefot	X	AOF
Solblom	X	KJH
Flikbrønsle	X	AOF
Solsikke	X	AOF, KJH
Hesteambrosia	X	KJH

Gul gåseblom	X	KJH	
Kvit gåseblom	X	KJH	
Tappgåseblom	X	KJH	
Ryllik	XXX	AOF	
Nyseryllik	XX	AOF	
Strandbalderbrå	XXX	AOF	
Ugrasbalderbrå	XXX	AOF	
Tunbalderbrå	XXX	AOF	
Reinfann	XX	AOF	
Matrem	X	AOF	
Prestekrage	XX	AOF	
Malurt	XX	AOF	
Burot	XX	AOF	
Hestehov	XX	AOF	
Lækjepestrot	X	AOF	
Japanpestrot	X	AOF	introdusert, forvilla
Åkersvineblom	XXX	AOF	
Klustersvineblom	X	AOF	
Landøyde	X	AOF	
Dikesvineblom	XX	AOF	
Ringblom	X	AOF	introdusert, forvilla
Småborre	X	AOF	
Lauvtistel	XX	AOF	
Krustistel	X	KJH	
Piggtistel	X	AOF	
Vegtistel	XX	AOF	
Myrtistel	XXX	AOF	
Kvitbladtistel	XXX	AOF	
Åkertistel	XX	AOF	
Svartknoppurt	XX	AOF	
Kornblomst	X	KJH	
Flekkgrisøyre	X	AOF	
Kystgrisøyre	XXX	AOF	
Følblom	XXX	AOF	

Åkerdylle	XX	AOF, KJH
Haredylle	X	KJH
Stivdylle	X	KJH
Turt	XX	AOF, KJH
Skogsalat	XX	AOF, KJH
Løvetann	XXX	AOF
Haremat	X	AOF, KJH
Sumphaukeskjegg	X	AOF, KJH
Hårsvæve	X	AOF
Skjermesveve	XX	AOF
Skogsveve	XX	AOF
Beitesveve	XX	AOF
Sivblom	X	AOF
Fjøresaulauk	XX	AOF
Myrsaulauk	XX	AOF
Tjønnaks	XX	AOF
Kysttjønnaks	XXX	AOF
Grastjønnaks	X	AOF
Rusttjønnaks	X	AOF
Småttjønnaks	X	AOF
Granntjønnaks	X	AOF
Småhavgras	XX	AOF
Skruhavgras	X	AOF
Ålegras	XX	AOF
Småpiggnopp	XX	AOF
Flotgras	XXX	AOF
Andmat	XX	AOF
Firblad	XX	AOF
Rome	XXX	AOF
Bjønnbrodd	XX	AOF
Gullstjerne	X	AOF
Sverdlilje	X	AOF
Vill-lauk	X	AOF
Ramslauk	XX	AOF

Påskelilje		XX	AOF	introdusert, forvilla
Pinselilje		X	AOF	introdusert, forvilla
Snøkklokke		X	AOF	introdusert, forvilla
Kjempekonvall		X	AOF	introdusert, forvilla
Kranskonvall		XX	AOF	
Maiblom		XX	AOF	
Liljekonvall		XX	AOF	
Vårmarihand		XX	AOF	
Engmarihand		X	AOF	
Flekkmarihand	XXX		AOF	
Skogmarihand		X	AOF	
Skogmarihandhybrid		X	AOF	
Grønkurle		X	AOF	
Nattfiol	X		AOF	
Grov nattfiol		XX	AOF	
Kvitkurle		X	KJH	
Brudespore		X	AOF	
Kvit skogfrue		X	AOF	
Breiflangre		XX	AOF	
Raudflangre		X	AOF	
Stortveblad		XX	AOF	
Småtveblad		X	AOF	
Fuglereir		X	AOF	
Knappsiv		XXX	AOF	
Lyssiv		XXX	AOF	
Trådsiv		XX	AOF	
Heisiv		XXX	AOF	
Rabbesiv		XX	AOF	
Saltsiv		XX	AOF	
Paddesiv		X	KJH	
Krypsiv		XXX	AOF	
Dysiv		X	KJH	
Skogsiv		X	AOF	
Ryllsiv		XXX	AOF	

Trillingsiv	X	KJH
Hårfrytle	XX	AOF
Storfrytle	XXX	AOF
Aksfrytle	X	KJH
Markfrytle	XX	AOF
Heifrytle	XX	AOF
Engfrytle	X	KJH
Torvull	XXX	AOF
Duskull	XXX	AOF
Breiull	X	AOF
Småbjønnskjegg	XXX	AOF, KJH
Storbjønnskjegg	XXX	AOF, KJH
Småsivaks	X	KJH
Fjøresivaks	XX	AOF
Sumpsivaks	XX	AOF
Mjuksivaks	X	AOF
Rustsivaks	X	KJH
Kvitmyrak	X	AOF
Loppestarr	X	AOF
Sveltstarr	XXX	AOF
Tvebustarr	X	KJH
Bogestarr	X	AOF, KJH
Grusstarr	X	KJH
Gråstarr	X	KJH
Stjernestarr	XXX	AOF
Harestarr	XX	AOF, KJH
Sandstarr	XX	AOF, KJH
Stivstarr	X	AOF
Slåtestarr	XXX	AOF
Stolpestarr	XX	AOF
Havstarr	X	AOF
Saltstarr	XX	AOF
Fjørestarr	XX	AOF
Bråtestarr	X	KJH

Fuglestarr	X	AOF	
Fingerstarr	X	AOF	
Gulstarr	X	AOF	
Beitestarr	XX	AOF	
Grønstarr	X	AOF	
Engstarr	X	KJH	
Heistarr	XXX	AOF	
Bleikstarr	XX	AOF	
Slirestarr	X	AOF, KJH	
Kornstarr	XX	AOF	
Frynsestarr	X	KJH	
Dystarr	XX	AOF	
Trådstarr	XX	AOF	
Flaskestarr	XXX	AOF	
Grøn busthirse	X	KJH	introdusert, forvilla
Blå busthirse	X	KJH	introdusert, forvilla
Hirse	X	KJH	introdusert, forvilla
Hønsehirse	X	KJH	introdusert, forvilla
Blåtopp	XXX	AOF	
Knegras	X	KJH	
Myskegras	X	AOF	
Strandrøyr	XXX	AOF	
Gulaks	XXX	AOF	
Fjellgulaks	X	KJH	
Timotei	XXX	AOF	introdusert, forvilla
Villtimotei	X	KJH	
Engreverumpe	XXX	AOF	
Åkerreverumpe	X	KJH	
Knereverumpe	XX	AOF	
Engkvein	XXX	AOF	
Krypkvein	XXX	AOF	
Storkvein	X	KJH	
Hundekvein	X	KJH	
Smårørkvein	X	AOF	

Skogrørkvein	XX	AOF	
Begrørkvein	X	AOF	
Austersjørøyr	X	AOF	
Marehalm	X	AOF	
Åkerkvein	X	KJH	
Englodnegras	XXX	AOF	
Krattlodnegras	XXX	AOF	
Dvergsmyle	X	AOF	
Sølvbunke	XXX	AOF	
Fjellbunke	X	KJH	
Smyle	XXX	AOF	
Havre	X	KJH	introdusert, forvilla
Floghavre	X	KJH	introdusert, forvilla
Dunhavre	X	AOF	
Hestehavre	XX	AOF	
Huldregras	X	AOF	
Kjeldegras	X	KJH	
Hjartegras	X	KJH	
Hundegras	XXX	AOF	
Kamgras	XX	AOF, KJH	
Engrapp	XXX	AOF	
Smårapp	X	KJH	
Fjellrapp	X	KJH	
Lundrapp	X	KJH	
Markrapp	X	KJH	
Vegrapp	X	AOF	
Tunrapp	XXX	AOF	
Fjøresaltgras	XXX	AOF	
Taresaltgras	X	KJH	
Raudsvingel	XXX	AOF	
Sauesvingel	X	AOF	
Geitsvingel	XXX	AOF	
Skogsvingel	X	AOF	
Engsvingel	XXX	AOF	

Raigras	XXX	AOF	
Italiarai gras	X	KJH	
Svimling	X	KJH	
Mannasøtgras	XXX	AOF	
Hengeaks	XX	AOF	
Finnskjegg	XXX	AOF	
Rugfaks	X	KJH	
Åkerfaks	X	KJH	
Lodnefaks	X	KJH	
Skogfaks	X	AOF	
Lundgrønaks	X	AOF	
Rug	X	KJH	introdusert, forvilla
Kveite	X	KJH	introdusert
Kveke	XX	AOF	
Sandkveke	X	AOF	
Strandkveke	X	AOF	
Strandkvekehybrid	X	AOF	
Hundekveke	X	AOF	
Strandrug	XX	AOF	
Bygg	X	KJH	introdusert
659 taxa			

8.2 Fugler observert i Ulstein

Lista er satt opp av Folkestad (upubl.), og gjelder fram til august 2007. X= sjelden, XXX= vanlig, T= på trekk, V= vinterfunn, H= hekkefunn, Å= observeres hele året.

Smålom	XXTHV
Storlom	X T(H)
Islom	XXTV
Gulneblom	X TV
Dvergdykker	X ThV
Gråstrupedykker	XXTV
Horndykker	X TV
Havhest	XXÅ
Storlire	X T

Grålire	X T	
Havsvale	XXTh	
Stormsvale	X T	
Havsule	XXX	Å
Storskarv	XXX	TV
Toppskarv	XXX	H
Stork	x T	
Gråhegre	XXHV	
Egretthegre	x T	
Knoppsvane	x T	
Songsvane	XXTV	
Kortnebbgås	X T	
Tundragås		
Anser a. albifrons	X T	
A. a. flavirostris	X T	
Sædgås	X T	
Grågås	XXX	TH
Kanadagås	X T	
Kvitkinngås	XXT	
Ringgås		
Branta b. bernicla	X T	
B. b. hrota	X T	
Gravand	X H	
Brunnakke	XXTh	
Krikkand	X TH	
Stokkand	XXX	THV
Stjertand	X T	
Knekkand	X Th	
Skeiand	X Th	
Taffeland	X T	
Toppand	XXTV	
Bergand	X TV	
Ærfugl	XXX	H
Praktærfugl	X TV	

Stellerand	x	TV	
Havelle	XXX		TV
Svartand	XXTV		
Sjøorre	XXTV		
Kvinand	XXTV		
Siland	XXX		TVH
Laksand	X	T	
Kvøpsevåk	x	T	
Svartglente	x	T	
Glente	x	T	
Havørn	X	H	
Munkegribb	x	T	
Fiskeørn	x	T	
Hønsehauk	X	H	
Sporvehauk	X	H	
Slangeørn	x	T	
Fjellvåk	X	H	
Musvåk	X	T	
Kongeørn	X	H	
Tårnfalk	X	H	
Dvergfalk	X	H	
Jaktfalk	X	H	
Vandrefalk	X	H	
Lirype	X	H	
Fjellrype	X	H	
Orrfugl	XXH		
Storfugl	X	(H)	
Fasan	X	T	
Vaktel	X	h	
Vassrikse	X	TV	
Myrrikse	X	h	
Åkerrikse	X	H	
Sivhøne	X	ThV	
Sothøne	X	ThV	

Trane	x T	
Tjeld	XXX	H
Sandlo	X T(H)	
Heilo	XXTH	
Tundralo	X T	
Boltit	x h	
Vipe	XXTH	
Polarsnipe	XXT	
Sandløpar	X T	
Dvergsnipe	XXT	
Tundrasnipe	X T	
Fjøreplytt	XXX	TV
Myrsnipe	XXTV	
Brushane	XXTh	
Kvartbekkasin	XXTV	
Enkeltbekkasin	XXTH	
Dobbeltbekkasin ...	X T	
Rugde	XXTHV	
Svarthalespove	X T	
Lappspove	X T	
Småspove	X Th	
Storspove	XXTH	
Sotsnipe	X T	
Raudstilk		
Tringa t. totanus .	XXTH	
T. t. rubusta	XXTV	
Gluttsnipe	X T	
Skogsnipe	X Th	
Grønstilk	X T	
Strandsnipe	XXTH	
Steinvendar	XXTHV	
Svømmesnipe	X T	
Tjuvjo	X H	
Fjelljo	X T	

Polarjo	X T	
Storjo	X TS	
Dvergmåse	x T	
Hettemåse	XXTH	
Fiskemåse	XXX	THV
Sildemåse		
Larus f. fuscus ...	X T	
L. f. intermedius .	XXTH	
L. f. graellsii ...	X TH	
Gråmåse	XXX	THV
Grønlandsmåse	X TV	
Polarmåse	X TVS	
Svartbak	XXX	THV
Krykkje	XXX	T
Ismåse	x T	
Splitterne	x T	
Makrellterne	XXH	
Raudnebbterne	XXH	
Lomvi	XXÅ	
Alke	XXÅ	
Teist	XXH	
Alkekonge	XXX	TV
Lunde	XXX	Å
Bergdue	x T	
Bydue	X H	
Ringdue	XXTH	
Tyrkerdue	X H	
Turteldue	x T	
Gauk	XXH	
Snøugle	x T	
Hubro	X H	
Haukugle	X TV	
Kattugle	X H	
Hornugle	X Th	

Jordugle	X Th	
Perleugle	X T	
Sporveugle	X T	
Tårnseglar	X S	
Vendehals	X Th	
Gråspett	X THV	
Grønspett	X THV	
Flaggspett	XXTHV	
Kvitryggspett	X TH	
Dvergspett	X TH	
Svartspett	X V	
Tretåspett	X V	
Songlerke	X TH	
Fjell-lerke	X T	
Sandsvale	X STH	
Låvesvale	XXH	
Taksvale	X TH	
Trepiplerke	XXTH	
Heipiplerke	XXX	TH
Skjerpipplerke	XXTHV	
Lapp-piplerke	X T	
Gulerle	X T	
Linerle	XXH	
Svartryggerle	X h	
Sidensvans	XXTV	
Fossekall	XXH	
Gjerdsmett	XXH	
Jarnsporv	XXX	TH
Raudstrupe	XXX	TH
Nattergal	X S	
Blåstrupe	X TH	
Raudstjert	X Th	
Buskskvett	XXH	
Lyngskvett	X TH	

Steinskvett		
Oenanthe oe. oe. ..	XXTH	
Oe. oe. leucorhoa .	XXT	
Ringtrost	XXH	
Svarttrost	XXTHV	
Gråtrost	XXX	THV
Måltrost	XXTH	
Raudvenge	XXX	THV
Duetrost	X TV	
Grashoppesongar	X Sh	
Elvesongar	x S	
Sivsongar	X H	
Gulsongar	X TH	
Møllar	X TH	
Tornsongar	XXH	
Hagesongar	X Th	
Munk	X H	
Hauksongar	x T	
Vinsongar	x T	
Gransongar	XXTH	
Lauvsongar	XXX	H
Bøksongar.....	X T	
Gulbrynsongar	X T	
Fuglekonge	XXX	TH
Gråflugesnappar	X TH	
Svartkvit	XXH	
Stjertmeis	X THV	
Lauvmeis	X H	
Granmeis	XXH	
Toppmeis	X H	
Svartmeis	X TH	
Blåmeis	XXTH	
Kjødmeis	XXTH	
Spettmeis	X H	

Trekrypar	X	TH
Pirol	x	T
Varslar	X	TV
Nøtteskrike	X	TH
Skjor	XXH	
Nøttekråke		
Nuc. car. macrorh.	x	T
Kaie	X	TV
Kornkråke	X	TV
Kråke	XXX	TH
Svartkråke	X	Å
Ramn	XXH	
Stare	XXX	THV
Gråsporv	XXH	
Pilfink	X	Å
Bokfink	XXTH	
Bjørkefink	XXX	TH
Grønfink	XXTHV	
Stillits	X	T
Grønsisik	XXTH	
Tornirisk	X	T
Bergirisk	XXX	TH
Gråsisik	XXX	THV
Brunsisik	XXH	
Polarsisik	XXTV	
Grankorsnebb	X	T
Furukorsnebb	XXTHV	
Bandkorsnebb	X	T
Konglebit	X	T
Rosenfink	X	T
Dompap	X	THV
Kjernebitar	X	T
Lappsporv	X	T
Snøsporv	XXTH	

Gulsporv	X	TV(H)
Hortulan	X	T
Dvergsporv	X	T
Sivsporv	XXH	

237 rapporterte, og 8 underartar i tillegg. 113 artar hekkande og 20 muligens hekkande.